

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ Y TẾ

VIỆN VỆ SINH DỊCH TỄ TRUNG ƯƠNG

NGUYỄN TRỌNG KHOA

**THỰC TRẠNG SỬ DỤNG KHÁNG SINH
HỢP LÝ VÀ HIỆU QUẢ CAN THIỆP TẠI MỘT SỐ
BỆNH VIỆN ĐA KHOA TUYẾN TỈNH**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ Y HỌC

HÀ NỘI - 2021

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ Y TẾ

VIỆN VỆ SINH DỊCH TỄ TRUNG ƯƠNG

NGUYỄN TRỌNG KHOA

**THỰC TRẠNG SỬ DỤNG KHÁNG SINH
HỢP LÝ VÀ HIỆU QUẢ CAN THIỆP TẠI MỘT SỐ
BỆNH VIỆN ĐA KHOA TUYẾN TỈNH**

Chuyên ngành: Vệ sinh xã hội học và Tổ chức y tế

Mã số: 62 72 01 64

LUẬN ÁN TIẾN SĨ Y HỌC

HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

- 1. PGS.TS. Lương Ngọc Khuê**
- 2. PGS.TS. Phan Lê Thanh Hương**

HÀ NỘI - 2021

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu khoa học của tôi được thực hiện dưới sự hướng dẫn của tập thể hướng dẫn. Các số liệu trong luận án là trung thực và chưa từng được ai khác công bố.

Nghiên cứu sinh

Nguyễn Trọng Khoa

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận án này, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành và sâu sắc tới:

PGS.TS. Lương Ngọc Khuê, Cục trưởng Cục Quản lý Khám, Chữa bệnh, người thầy đã hết lòng dìu dắt, tận tình chỉ bảo cho tôi các kiến thức và kỹ năng trong thực hành nghiên cứu của người làm khoa học, động viên và tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài, trực tiếp hướng dẫn giúp tôi hoàn thành luận án này.

PGS.TS. Phan Lê Thanh Hương, người thầy luôn luôn động viên, hướng dẫn, khích lệ tôi tích cực nghiên cứu ngay từ những bước đi đầu tiên, giúp tôi tiếp cận những kiến thức mới, tận tình hướng dẫn giúp tôi hoàn thành luận án này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn:

- Đảng Ủy, Ban Giám đốc và các khoa phòng của Viện Vệ sinh Dịch tễ Trung ương đã tạo điều kiện thuận lợi giúp tôi học tập và hoàn thành luận án.

- Phòng Đào tạo sau đại học – Khoa Đào tạo và Quản lý Khoa học - Viện Vệ sinh Dịch tễ Trung ương đã luôn nhắc nhở, động viên khuyến khích, giúp đỡ và tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận án.

- Đảng ủy, lãnh đạo và các anh chị em trong Cục Quản lý Khám, Chữa bệnh đã luôn ủng hộ tôi trong công tác, tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài.

- Tập thể lãnh đạo bệnh viện và các khoa, phòng Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình và Bệnh viện đa khoa tỉnh Nam Định đã tạo điều kiện thuận lợi cho phép nghiên cứu được triển khai tại Bệnh viện.

Tôi xin gửi lời cảm ơn tới vợ, các con, gia đình và bạn bè - những người thân yêu đã luôn động viên, chia sẻ, khích lệ tôi vượt qua khó khăn trong quá trình học tập và nghiên cứu.

Hà Nội, ngày tháng năm 2021

Nghiên cứu sinh

Nguyễn Trọng Khoa

DANH MỤC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT

AMS	Antimicrobial Stewardship – Quản lý kháng sinh
BQL	Ban quản lý
BVĐK	Bệnh viện đa khoa
BV	Bệnh viện
BYT	Bộ Y tế
CDC	Centers for Disease Control and Prevention - Trung tâm kiểm soát và phòng ngừa dịch bệnh Hoa Kỳ
CI 95%	Confidence Interval 95% - Khoảng tin cậy 95%
COPD	Chronic Obstructive Pulmonary Disease - bệnh phổi tắc nghẽn mạn tính
CK	Chuyên khoa
DDD	Defined Daily Doses - Liều kháng sinh sử dụng xác định hàng ngày
DOT	Days of therapy - Ngày điều trị kháng sinh
ESBL	Extended Spectrum Beta Lactamase -men beta-lactamase phổ rộng
FDA	Food and Drug Administration - cơ quan quản lý thực phẩm và dược phẩm của Hoa Kỳ
HĐT&ĐT	Hội đồng thuốc và điều trị
IDSA	Infectious Diseases Society of America – Hiệp hội nhiễm trùng Hoa Kỳ
KS	Kháng sinh
LOT	Length of therapy - độ dài đợt điều trị kháng sinh
MRSA	Methicillin Resistant Staphylococcus aureus – Tụ cầu vàng kháng Methicillin
OR	Odd Ratio – Tỷ lệ nguy cơ
RR	Relative Ratio – Tỷ lệ tương quan
GS	Giáo sư
WHO	World Health Organization - Tổ chức y tế thế giới

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
DANH MỤC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT	iii
MỤC LỤC.....	iv
DANH MỤC BẢNG.....	viii
DANH MỤC BIỂU ĐỒ	x
ĐẶT VẤN ĐỀ.....	11
MỤC TIÊU NGHIÊN CỨU.....	13
CHƯƠNG I. TỔNG QUAN	14
1.1. Kháng sinh và đề kháng kháng sinh	14
1.2. Sử dụng kháng sinh hợp lý tại bệnh viện.....	16
1.3. Tình hình sử dụng kháng sinh.....	18
1.2.1. <i>Thực trạng kê đơn kháng sinh.....</i>	18
1.2.2. <i>Chương trình quản lý kháng sinh tại bệnh viện.....</i>	22
1.3. Chương trình quản lý sử dụng kháng sinh ở Việt Nam	34
1.3.1. <i>Thực trạng Quản lý sử dụng kháng sinh tại Việt Nam</i>	34
1.3.2. <i>Nội dung chương trình Quản lý sử dụng kháng sinh tại Việt Nam</i>	36
1.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến chương trình quản lý sử dụng kháng sinh tại bệnh viện	38
1.5. Đặc điểm Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình và Bệnh viện đa khoa tỉnh Nam Định	41
CHƯƠNG II. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	44
2.1. Đối tượng, địa điểm và thời gian nghiên cứu	44
2.1.1. <i>Đối tượng nghiên cứu</i>	44
2.1.2. <i>Địa điểm nghiên cứu:.....</i>	44
2.1.3. <i>Thời gian nghiên cứu:.....</i>	44
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	44
2.2.1. <i>Thiết kế nghiên cứu.....</i>	44
2.2.2. <i>Cỡ mẫu và chọn mẫu nghiên cứu.....</i>	45

2.2.3.	<i>Kỹ thuật thu thập thông tin</i>	48
2.2.4.	<i>Các biện pháp can thiệp</i>	49
2.2.5.	<i>Biến số cần thu thập</i>	51
2.2.6.	<i>Nội dung thực hiện Chương trình can thiệp</i>	55
2.2.7.	<i>Phương pháp phân tích số liệu</i>	58
2.2.8.	<i>Sai số và cách hạn chế</i>	59
2.3.	<i>Đạo đức nghiên cứu</i>	59
CHƯƠNG III. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU		61
3.1.	<i>Đặc điểm mẫu nghiên cứu</i>	61
3.1.1.	<i>Đặc điểm chung của bệnh nhân tại mẫu nghiên cứu</i>	61
3.1.2.	<i>Đặc điểm bệnh mắc kèm</i>	63
3.1.3.	<i>Đặc điểm loại nhiễm khuẩn</i>	64
3.1.4.	<i>Phân loại nhiễm khuẩn</i>	65
3.1.5.	<i>Kết quả cấy vi sinh</i>	65
3.2.	<i>Thực trạng sử dụng kháng sinh hợp lý và một số yếu tố ảnh hưởng tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình và Bệnh viện đa khoa tỉnh Nam Định năm 2017</i> ..	67
3.2.1.	<i>Số lượt kháng sinh sử dụng năm 2017</i>	67
3.2.2.	<i>Kết hợp kháng sinh năm 2017</i>	68
3.2.3.	<i>Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh khởi đầu hợp lý</i>	69
3.2.4.	<i>Tỷ lệ cách dùng kháng sinh hợp lý</i>	70
3.2.5.	<i>Một số yếu tố ảnh hưởng đến thực trạng quản lý sử dụng KS tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017</i>	71
3.2.6.	<i>Kiến thức thái độ của bác sỹ về về sử dụng kháng sinh của tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định</i>	77
3.3.	<i>Đánh giá hiệu quả một số biện pháp can thiệp tăng cường sử dụng kháng sinh hợp lý tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình</i>	82
3.3.1.	<i>Đánh giá kết hợp kháng sinh</i>	82
3.3.2.	<i>Tỷ lệ sử dụng kháng sinh khởi đầu hợp lý tại BVĐK tỉnh Thái Bình</i>	84
3.3.3.	<i>Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh khởi đầu tại BVĐK tỉnh Nam Định</i>	84
3.3.4.	<i>Kết quả lựa chọn kháng sinh sau khi có kết quả kháng sinh đồ</i>	85

3.3.5. Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh sau khi có kết quả kháng sinh đồ tại BVĐK tỉnh Nam Định 87	
3.3.6. Phân tích cách dùng KS tính theo số lượt sử dụng kháng sinh	88
3.3.7. Phân tích nguyên nhân cách dùng KS không hợp lý	89
3.3.8. Một số trường hợp cách dùng thuốc không phù hợp.....	89
3.3.9. Tổng số DDD kháng sinh tại hai bệnh viện.....	91
3.3.10. DDD của các KS tại BVĐK tỉnh Thái Bình.....	93
3.3.11. DDD của các KS tại BVĐK tỉnh Nam Định	94
3.3.12. Ngày sử dụng kháng sinh.....	96
3.3.13. Thời gian sử dụng kháng sinh.....	98
3.3.14. Một số yếu tố liên quan với sử dụng kháng sinh.....	106
BÀN LUẬN	109
4.1. Đặc điểm mẫu nghiên cứu	109
4.1.1. Đặc điểm chung của bệnh nhân tại mẫu nghiên cứu.....	109
4.1.2. Đặc điểm mẫu cấy vi sinh.....	111
4.2. Thực trạng sử dụng kháng sinh hợp lý và một số yếu tố ảnh hưởng tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017.....	111
4.2.1. Thực trạng sử dụng kháng sinh hợp lý	111
4.2.2. Một số yếu tố ảnh hưởng đến thực trạng quản lý sử dụng KS tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017.....	115
4.3. Đánh giá hiệu quả một số biện pháp can thiệp tăng cường sử dụng kháng sinh hợp lý tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình.....	120
4.3.1. Tỷ lệ sử dụng KS khởi đầu hợp lý.....	122
4.3.2. Kết quả lựa chọn kháng sinh sau khi có kết quả kháng sinh đồ.....	123
4.3.3. Phân tích cách dùng KS.....	124
4.3.4. Lượng KS sử dụng.....	125
4.3.5. Ngày sử dụng kháng sinh.....	127
4.3.6. Chi phí sử dụng kháng sinh	129
KẾT LUẬN	130

1. <i>Thực trạng sử dụng kháng sinh hợp lý và một số yếu tố ảnh hưởng tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017</i>	131
2. <i>Hiệu quả một số biện pháp can thiệp sử dụng kháng sinh hợp lý tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình năm 2019</i>	132
KHUYẾN NGHỊ.....	134
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	135
PHỤ LỤC	149
PHỤ LỤC 1: PHIẾU THU THẬP THÔNG TIN BỆNH ÁN.....	149
PHỤ LỤC 3: PHÒNG VẤN SÂU BÁN CẦU TRÚC DÀNH CHO THÀNH VIÊN BAN QUẢN LÝ SỬ DỤNG KHÁNG SINH CỦA BỆNH VIỆN	160
PHỤ LỤC 4: HƯỚNG DẪN THẢO LUẬN NHÓM.....	165
PHỤ LỤC 5:.....	167
BẢNG HỎI VỀ KIẾN THỨC, THÁI ĐỘ VỀ SỬ DỤNG KHÁNG SINH VÀ CHƯƠNG TRÌNH QUẢN LÝ SỬ DỤNG KHÁNG SINH CỦA CÁC BÁC SĨ LÂM SÀNG	167
PHỤ LỤC 6: DANH SÁCH BỆNH ÁN NGHIÊN CỨU.....	174
TẠI BVĐK TỈNH NAM ĐỊNH.....	174
PHỤ LỤC 7: DANH SÁCH BỆNH ÁN NGHIÊN CỨU.....	188
TẠI BVĐK TỈNH THÁI BÌNH.....	188
PHỤ LỤC 8: MÃ ICD BỆNH ÁN NGHIÊN CỨU.....	198

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3. 1. Đặc điểm chung của bệnh nhân.....	62
Bảng 3. 2. Tỷ lệ bệnh mắc kèm tại hai bệnh viện.....	63
Bảng 3. 3. Đặc điểm loại nhiễm khuẩn.....	64
Bảng 3. 4. Phân bố vi khuẩn phân lập trên mẫu nghiên cứu.....	66
Bảng 3. 5. Số lượt kháng sinh sử dụng	67
Bảng 3. 6. Kết hợp kháng sinh năm 2017	68
Bảng 3. 7. Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh khởi đầu hợp lý	69
Bảng 3. 8. Tỷ lệ sử dụng kháng sinh hợp lý sau khi có kết quả kháng sinh đồ..	70
Bảng 3. 9. Tỷ lệ cách dùng kháng sinh hợp lý.....	70
Bảng 3. 10. Một số yếu tố ảnh hưởng đến hoạt động quản lý sử dụng kháng sinh tại BVĐK tỉnh Thái Bình	71
Bảng 3. 11. Một số yếu tố ảnh hưởng đến hoạt động quản lý sử dụng kháng sinh tại BVĐK tỉnh Nam Định.....	75
Bảng 3. 12. Thông tin chung của đối tượng nghiên cứu.....	78
Bảng 3. 13. Kiến thức của đối tượng nghiên cứu về sử dụng kháng sinh và tỷ lệ kháng kháng sinh.....	80
Bảng 3. 14. Thái độ của đối tượng nghiên cứu về sử dụng kháng sinh và vấn đề kháng kháng sinh.....	81
Bảng 3. 15. Kết hợp kháng sinh	83
Bảng 3. 16. Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh khởi đầu tại BVĐK tỉnh Nam Định.....	85
Bảng 3. 17. Kết quả lựa chọn kháng sinh sau khi có kết quả kháng sinh đồ tại BVĐK tỉnh Thái Bình	86
Bảng 3. 18. Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh sau khi có kết quả kháng sinh đồ tại BVĐK tỉnh Nam Định.....	87
Bảng 3. 19. Tỷ lệ cách dùng KS tính theo số lượt sử dụng kháng sinh	88
Bảng 3. 20. Phân tích nguyên nhân cách dùng KS không hợp lý.....	89
Bảng 3. 21. Một số trường hợp cách dùng thuốc không phù hợp.....	89

Bảng 3. 22. Tổng số DDDs của các nhóm kháng sinh	92
Bảng 3. 23. Ngày điều trị trung bình theo phân loại nhiễm khuẩn	97
Bảng 3. 24. Thời gian sử dụng kháng sinh.....	98
Bảng 3. 25. Thời gian sử dụng kháng sinh theo từng bệnh nhiễm khuẩn.....	99
Bảng 3. 26. Thời gian sử dụng kháng sinh tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 và 2019	101
Bảng 3. 27. Chi phí trung bình theo loại nhiễm khuẩn tại BVĐK tỉnh Thái Bình	104
Bảng 3. 28. Chi phí trung bình theo loại nhiễm khuẩn tại BVĐK tỉnh Nam Định	105
Bảng 3. 29. Mối liên quan giữa sử dụng KS khởi đầu hợp lý và tỷ lệ khỏi ra viện	106
Bảng 3. 30. Mối liên quan giữa lựa chọn KS sau KQ KSD hợp lý và tỷ lệ khỏi	107
Bảng 3. 31. Mối liên quan giữa sử dụng KS khởi đầu hợp lý và số ngày điều trị	107
Bảng 3. 32. Mối liên quan giữa lựa chọn KS hợp lý sau khi có kết quả KSD và số ngày điều trị	108

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3. 1. Phân bố theo giới trong nhóm đối tượng nghiên cứu.....	61
Biểu đồ 3. 2. Phân loại tình trạng xuất viện của đối tượng nghiên cứu.....	63
Biểu đồ 3. 3. Phân bố loại nhiễm khuẩn tại hai bệnh viện.....	65
Biểu đồ 3. 4. Tỷ lệ cấy vi sinh tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định	66
Biểu đồ 3. 5. Tần suất kê đơn kháng sinh của các bác sĩ lâm sàng	79
Biểu đồ 3. 6. Phân bố đánh giá mức độ hữu ích của các bác sĩ lâm sàng về các nguồn thông tin (n=208).....	82
Biểu đồ 3. 7. Tỷ lệ sử dụng kháng sinh khởi đầu hợp lý tại BVĐK tỉnh Thái Bình	84
Biểu đồ 3. 8. DDD của các KS tại BVĐK Thái Bình.....	93
Biểu đồ 3. 9. DDD của KS tại BVĐK tỉnh Nam Định	94
Biểu đồ 3. 10. DDD/100 ngày giường tại BVĐK Thái Bình.....	95
Biểu đồ 3. 11. DDD 100 ngày giường tại BVĐK Nam Định	96
Biểu đồ 3. 12. Tổng chi phí kháng sinh theo loại nhiễm khuẩn	102
Biểu đồ 3. 13. Chi phí sử dụng kháng sinh tại hai bệnh viện theo nhóm kháng sinh	103

ĐẶT VẤN ĐỀ

Việc phát triển và sử dụng rộng rãi kháng sinh (KS) là một trong các biện pháp can thiệp y tế công cộng quan trọng nhất trong thế kỷ qua. Việc sản xuất hàng loạt kháng sinh cho nhân loại là một lợi thế tạm thời trong cuộc đấu tranh với các vi khuẩn. Tuy nhiên với thực trạng sử dụng lạm dụng kháng sinh như hiện nay, tình trạng kháng thuốc đã và đang là một vấn đề báo động toàn cầu [31].

Sự xuất hiện nhanh chóng của vi khuẩn kháng thuốc, cùng với việc thiếu những kháng sinh mới, dẫn đến việc hệ thống y tế phải đối mặt với những vấn đề khó khăn, ảnh hưởng tới khả năng chữa trị hiệu quả những nhiễm khuẩn nghiêm trọng. Gánh nặng về chi phí điều trị do các bệnh nhiễm khuẩn gây ra khá lớn do việc thay thế các kháng sinh cũ bằng các kháng sinh mới, đắt tiền. Năm 2011, Ngày sức khỏe thế giới 7/4, Tổ chức Y tế thế giới đã lấy khẩu hiệu “Không hành động hôm nay, ngày mai không thuốc chữa” để kêu gọi các nước cùng chung tay phòng chống kháng thuốc [100]. Đại Hội đồng Y tế Thế giới năm 2015 đã thông qua Nghị quyết WHA 68.7 về kế hoạch chống kháng thuốc trên toàn cầu nhằm kêu gọi các nước thành viên huy động nguồn lực triển khai hoạt động chống kháng thuốc và mời các tổ chức quốc tế chung tay hỗ trợ triển khai kế hoạch [99]. Việt Nam là nước đầu tiên trong khu vực xây dựng Kế hoạch hành động quốc gia về chống kháng thuốc từ năm 2013 đến năm 2020 với mục tiêu chung: “Đẩy mạnh các hoạt động phòng, chống kháng thuốc, góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả của công tác phòng, chống dịch bệnh, khám bệnh, chữa bệnh để bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân” [3] .

Quản lý sử dụng kháng sinh trong bệnh viện là chiến lược quan trọng của kế hoạch phòng chống kháng thuốc. Mục tiêu của hoạt động này nhằm tối ưu hóa việc sử dụng kháng sinh trong điều trị, góp phần nâng cao hiệu quả lâm sàng, giảm hậu quả không mong muốn khi dùng kháng sinh và giảm chi phí y tế cho người bệnh, cộng đồng, xã hội đồng thời nâng cao chất lượng chăm sóc người bệnh. Chương trình quản lý sử dụng KS thường bao gồm những hoạt động đa chức năng như thành lập đội ngũ quản lý đa ngành, thiết lập/cập nhật phác đồ/hướng dẫn điều trị, giám sát việc tuân thủ hướng dẫn, phản hồi việc kê toa. Việc cải thiện kê toa cần

bao gồm huấn luyện về chọn loại KS phù hợp, chọn liều dùng và thời gian dùng KS tối ưu để điều trị nhiễm khuẩn, tổ chức hỏi ý kiến chuyên khoa trước khi kê toa, quay vòng KS và sử dụng chương trình vi tính [2].

Trước tình hình đề kháng kháng sinh ngày càng gia tăng, trước thực trạng sử dụng kháng sinh còn chưa hợp lý, việc quản lý sử dụng kháng sinh là rất cần thiết, là một trong những khâu quan trọng của quản lý y tế. Việc quản lý kháng sinh tốt đã được chứng minh mang lại nhiều hiệu quả trong việc hạn chế kê đơn kháng sinh không hợp lý trong một số nghiên cứu. Tuy nhiên, ít có nghiên cứu ở Việt Nam đánh giá về vấn đề này. Do đó chúng tôi tiến hành nghiên cứu:

“Thực trạng sử dụng kháng sinh hợp lý và hiệu quả can thiệp tại một số bệnh viện đa khoa tuyến tỉnh”

MỤC TIÊU NGHIÊN CỨU

1. Mô tả thực trạng sử dụng kháng sinh hợp lý và một số yếu tố ảnh hưởng tại bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình và bệnh viện đa khoa tỉnh Nam Định năm 2017.
2. Đánh giá hiệu quả một số biện pháp can thiệp sử dụng kháng sinh hợp lý tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình năm 2019.

CHƯƠNG I. TỔNG QUAN

1.1. Kháng sinh và đề kháng kháng sinh

Đề kháng KS là vấn đề quan trọng hiện nay trên thế giới cũng như tại Việt Nam. Từ lúc phát hiện KS penicillin năm 1930, không ai có thể tiên đoán là sau 10 năm sử dụng, thuốc KS đã bắt đầu giảm tác dụng. Kháng sinh sử dụng không đúng theo hướng dẫn mang lại nhiều tác hại. Ngoài ra, còn xảy ra những phản ứng có hại, theo Cục Quản lý Dược, Bộ Y tế, có hơn 2.000 báo cáo về phản ứng có hại của thuốc, trong đó nhóm KS chiếm đến gần một nửa [3].

Năm 2011, tình hình bệnh lao kháng thuốc đang xảy ra ở hầu hết các quốc gia. Toàn cầu có khoảng 640.000 trường hợp lao đa kháng thuốc (MDR - TB), trong số đó khoảng 9% là siêu kháng thuốc (XDR - TB) [46].

Theo số liệu nghiên cứu KONSAR từ 2005-2007 ở các bệnh viện Hàn Quốc cho thấy *S. aureus* kháng Methicillin (MRSA) 64%; *K. pneumoniae* kháng cephalosporin thế hệ 3 là 29%; *E. coli* kháng fluoroquinolone 27%, *P. aeruginosa* kháng 33%, *Acinetobacter spp.* kháng 48%; *P. aeruginosa* kháng amikacin 19%, *Acinetobacter spp.* kháng 37%. Tỷ lệ *E. faecium* kháng vancomycin và *Acinetobacter spp.* kháng imipenem cũng đang tăng lên dần. Tỷ lệ kháng phát hiện tại các phòng xét nghiệm của *E. coli* và *K. pneumoniae* đối với cephalosporin thế hệ 3 và *P. aeruginosa* đối với imipenem cao hơn trong bệnh viện [35].

Số liệu nghiên cứu giám sát ANSORP từ tháng 1/2000 đến tháng 6/2001 của 14 trung tâm từ 11 nước Đông Nam Á cho thấy tỷ lệ kháng cao của vi khuẩn *S. pneumoniae*. Trong số 685 chủng vi khuẩn *S. pneumoniae* phân lập được từ người bệnh, có 483 (52,4%) chủng không còn nhạy cảm với penicillin, 23% ở mức trung gian và 29,4% đã kháng với penicillin (MIC \geq 2mg/l). Kết quả phân lập vi khuẩn cho thấy tỷ lệ kháng penicillin ở Việt Nam cao nhất (71,4%), tiếp theo là Hàn Quốc (54,8%), Hồng Kông (43,2%) và Đài Loan (38,6%). Tỷ lệ kháng erythromycin cũng rất cao, tại Việt Nam, Đài Loan, Hàn Quốc, Hồng Kông và Trung Quốc lần lượt là 92,1%, 86%, 80,6%, 76,8% và 73,9%. Số liệu từ nghiên

cứu giám sát đa trung tâm đã chứng minh rõ ràng về tốc độ và tỷ lệ kháng của *S. pneumoniae* tại nhiều nước châu Á, những nơi có tỷ lệ mắc bệnh nhiều nhất thế giới [3].

Kháng thuốc đã trở thành một vấn đề nghiêm trọng trong điều trị bệnh lậu (gây ra bởi *N. gonorrhoeae*), thậm chí liên quan đến cả cephalosporin đường uống và ngày càng gia tăng trên toàn thế giới. Nhiễm khuẩn do lậu cầu không thể điều trị được sẽ dẫn đến tăng tỷ lệ bệnh và tử vong, do đó làm đảo ngược lại các thành tựu đã đạt được trong chương trình kiểm soát các bệnh lây truyền qua đường tình dục. Việc kiểm soát các loại bệnh này đã và đang chịu sự tác động bất lợi của sự phát triển và lan rộng của tình trạng kháng thuốc.

Theo nghiên cứu của Bộ Y tế về tình trạng kháng thuốc, nhiều loại KS gần như đã bị kháng hoàn toàn. Đối với vi khuẩn *E.coli*, tỷ lệ kháng thuốc ở ampicilin là 88%, amoxicilin 38,9%. Đối với vi khuẩn *Klebsiella*, tỷ lệ kháng thuốc đối với ampicilin là 97%, amoxicilin 42% [28]. Báo cáo tình hình kháng thuốc năm 2010 tại Bệnh viện Chợ Rẫy cho thấy có sự tăng đề kháng cephalosorin 3,4% và quinolone: *E. coli* kháng > 50%, 44% là ESBL, *Klebsiella* 40%, *A. baumani* 90% đề kháng với cephalosporin thế hệ 3,4. *A.baumani* kháng imipenem đã lên đến 60%, MRSA lên đến 60% [13,14].

Sự gia tăng các chủng vi khuẩn đa kháng trong bối cảnh nghiên cứu phát triển kháng sinh mới ngày càng hạn chế làm cho việc điều trị các bệnh lý nhiễm khuẩn ngày càng khó khăn và nguy cơ không còn kháng sinh để điều trị nhiễm khuẩn trong tương lai [12]. Tại Việt Nam, do điều kiện khí hậu thuận lợi cho sự phát triển vi sinh vật cùng với việc thực hiện các biện pháp kiểm soát nhiễm khuẩn và quản lý sử dụng kháng sinh chưa hiệu quả nên đề kháng kháng sinh còn có dấu hiệu trầm trọng hơn. Vào năm 2008 - 2009, tỷ lệ kháng erythromycin của phế cầu *S. pneumoniae* - nguyên nhân thường gặp nhất gây nhiễm khuẩn hô hấp cộng đồng tại Việt Nam là 80,7% [87]. Kết quả thu được của Phạm Hùng Vân và nhóm nghiên cứu MIDAS cho thấy: 47,3% số chủng *Acinetobacter baumannii* phân lập

được đề kháng meropenem, 51,1% kháng imipenem trong số này chỉ còn có 7,5% là nhạy cảm và nhạy cảm trung gian với meropenem [11]. Một nghiên cứu khác cho thấy mức độ đề kháng của *A. baumannii* tại Bệnh viện Bạch Mai và Bệnh viện Chợ Rẫy năm 2010 đối với ceftazidim là 77,8% và 92% [5]. Đặc biệt trong các đơn vị điều trị tích cực (ICU) của bệnh viện, tình trạng kháng kháng sinh của vi khuẩn đã trở nên nguy hiểm, cấp bách và phức tạp hơn bao giờ hết. Các kháng sinh cefotaxim, cefoperazon, ceftriaxon bị kháng 80% trở lên, các kháng sinh như ciprofloxacin, cefepim, ceftazidim có tỉ lệ kháng cao trên 65% [9]. Một số nghiên cứu dịch tễ tại Việt Nam gần đây hơn cho thấy tỷ lệ vi khuẩn Gram âm kháng thuốc đang có xu hướng gia tăng nhanh chóng. Theo báo cáo về cập nhật kháng kháng sinh ở Việt Nam của tác giả Đoàn Mai Phương trình bày tại Hội nghị khoa học toàn quốc của Hội hồi sức cấp cứu và chống độc Việt Nam năm 2017, vi khuẩn Gram âm kháng thuốc đã xuất hiện trên cả nước. Căn nguyên chính phân lập được là *E.coli*, *K. pneumoniae*, *A. baumannii* và *P.aeruginosa*. Vi khuẩn *A. baumannii* và *P. aeruginosa* có tỷ lệ đề kháng cao nhất, có những nơi đề kháng tới trên 90%. Tỷ lệ đề kháng kháng sinh được ghi nhận tăng đột biến theo thời gian. Vào những năm 1990, tại thành phố Hồ Chí Minh, mới chỉ có 8% các chủng phế cầu kháng với penicilin, thì đến năm 1999 - 2000, tỷ lệ này đã tăng lên tới 56%. Xu hướng tương tự cũng được báo cáo tại các tỉnh phía Bắc Việt Nam [12]. Có nhiều nguyên nhân dẫn đến tình trạng kháng kháng sinh. Một trong những nguyên nhân đó là việc chỉ định kháng sinh không hợp lý. Nghiên cứu của Trương Anh Thư năm 2012 cho một số kết quả đáng lưu ý: 67,4% bệnh nhân nội trú được chỉ định điều trị kháng sinh, trong đó xấp xỉ 1/3 bệnh nhân sử dụng kháng sinh không hợp lý [96]. Do vậy, việc quản lý sử dụng kháng sinh hợp lý đã trở thành vấn đề có tính cấp thiết, đòi hỏi các nhà quản lý ở các nước phát triển cũng như các nước đang phát triển phải vào cuộc.

1.2. Sử dụng kháng sinh hợp lý tại bệnh viện

Sự gia tăng lớn trong việc sử dụng thuốc, đặc biệt thuốc kháng khuẩn trong những năm gần đây, đã dẫn đến việc kháng kháng sinh cao ngày càng cao [85].

Vấn đề này đã dẫn đến một khái niệm: sử dụng thuốc hợp lý. Theo đó, người bệnh nên nhận thuốc kháng sinh phù hợp với bệnh lý và các đặc điểm cá nhân, với liều lượng thích hợp, cho một khoảng thời gian thích hợp, và với chi phí thấp nhất có thể [101]. Tổ chức Y tế Thế giới WHO ước tính rằng hơn 50% thuốc được quy định, phân phối hoặc bán không thích hợp.

Đối với liệu pháp kháng sinh hợp lý, chẩn đoán chính xác nên kết hợp sử dụng đúng loại kháng sinh bằng đường dùng thuốc thích hợp nhất, với liều lượng đúng, khoảng thời gian tối ưu, và trong thời điểm sử dụng thích hợp [82, 90].

Các nguyên tắc cơ bản của việc sử dụng kháng sinh hợp lý

Có một số nguyên tắc nên hướng dẫn các bác sĩ lâm sàng trong khi lập kế hoạch điều trị kháng sinh bao gồm [83]:

- Xác định chỉ định sử dụng kháng sinh.
- Thu thập và phân tích mẫu bệnh phẩm thích hợp trước khi bắt đầu điều trị.
- Xác định các vi sinh vật có khả năng gây bệnh.
- Biết các đặc tính dược lý của kháng sinh.
- Đánh giá các yếu tố chủ quan.
- Xác định xem có các dấu hiệu để sử dụng kháng sinh kết hợp.
- Các dấu hiệu để thay đổi liệu pháp kháng sinh cần được xác định và

đáp ứng điều trị phải được giám sát.

Những nguyên tắc này rất cần thiết cho tất cả bác sĩ lâm sàng và đặc biệt đối với các bệnh truyền nhiễm và lâm sàng và các chuyên gia vi sinh.

Các yếu tố ảnh hưởng đến việc sử dụng kháng sinh được trình bày trong bảng sau:

Các yếu tố ảnh hưởng đến việc sử dụng kháng sinh

Yếu tố bệnh nhân	Sử dụng không đúng liều lượng hoặc thời gian
	Sự tin tưởng của bệnh nhân đối với thầy thuốc
	Yêu cầu sử dụng kháng sinh không được chỉ định
	Sử dụng thuốc theo lời khuyên từ những người không có chuyên môn và mua thuốc từ các hiệu thuốc mà không cần đơn thuốc
	Không tuân thủ các biện pháp thay đổi lối sống được khuyến nghị cùng với điều trị bằng thuốc và các khuyến cáo liên quan đến theo dõi trong quá trình điều trị
Yếu tố bác sĩ	Kiến thức khoa học đầy đủ và đang hiện hành
	Mối quan hệ với ngành dược phẩm
	Thông tin lỗi thời
	Thói quen
Yếu tố thể chế	Khối lượng công việc và số lượng nhân viên
	Cơ sở hạ tầng
	Mối quan hệ với nhân viên y tế
	Mối quan hệ với các cơ quan quản lý
Các yếu tố xã hội liên quan đến bác sĩ	Yếu tố văn hóa và xã hội
	Yếu tố kinh tế và luật pháp

1.3. Tình hình sử dụng kháng sinh

1.2.1. Thực trạng kê đơn kháng sinh

1.2.1.1. Trên thế giới

Các nghiên cứu cho thấy tỉ lệ sử dụng kháng sinh không phù hợp là khá cao, tỉ lệ này vào khoảng 25-50% ở các nước đã phát triển như Hà Lan, Hoa Kỳ [44]. Tỉ lệ sử dụng kháng sinh không phù hợp được báo cáo cao hơn ở các nước đang phát triển (88% tại Nigeria, 79% tại Indonesia) [19]. Khởi đầu điều trị kháng sinh không thích hợp được ghi nhận trong khoảng 1/3 người bệnh sốc nhiễm

khuẩn do Gram âm ở một bệnh viện đại học. Các nghiên cứu cho thấy sử dụng kháng sinh không phù hợp là một trong những nguyên nhân quan trọng gây tăng đề kháng kháng sinh, tăng tỉ lệ tử vong, kéo dài thời gian nằm viện và tăng chi phí điều trị [3].

Trong một nghiên cứu mới được công bố của Úc năm 2014, khảo sát 248 bệnh viện, trong đó 197 bệnh viện công và 51 bệnh viện tư nhân về kê đơn kháng sinh cho thấy tỷ lệ sử dụng kháng sinh trên người bệnh nội trú năm 2014 là 38,4%. Trong đó, 24,3% kê đơn không tuân thủ hướng dẫn điều trị, 23,0% được đánh giá là không phù hợp. Trong các loại kháng sinh được kê, phổ biến nhất là cephazolin (11,1%), ceftriaxon (9,1%), metronidazol (6,5%), piperacillin-tazobactam (6,1%) và amoxicillin-clavulanic acid (6,0%). Kê đơn hợp lý đối với các loại kháng sinh này dao động từ 63,1 đến 76,9%. Có 39,9% đơn cephalixin, 31,6% cephazolin, 30,6% ceftriaxon được kê không hợp lý. Nhóm kháng sinh phổ hẹp được kê đơn hợp lý hơn. Đối với người bệnh COPD đợt cấp tiến triển có đến 36,8% kê đơn kháng sinh không phù hợp, các nhiễm khuẩn hô hấp khác như viêm phế quản là 50,7% và hen phế quản đợt cấp tiến triển là 70,0% kê đơn không phù hợp [21].

Tại Trung Quốc, đã có những quan ngại đáng kể về việc lạm dụng kháng sinh trong bệnh viện [81]. Một trong các nguyên nhân do việc khuyến khích sử dụng thuốc kháng sinh tiêm tĩnh mạch so với dạng uống cũng như sử dụng quá mức [68]. Tuy nhiên, thuốc kê đơn kháng sinh đang thay đổi sau một phạm vi toàn quốc do vận động tuyên truyền các chương trình quản lý thuốc kháng sinh để giảm sử dụng quá mức và tỷ lệ kháng thuốc.

Nghiên cứu đánh giá việc sử dụng kháng sinh trong bệnh viện đại học 1000 giường bệnh tại Thái Lan cho kết quả: Các thuốc kháng sinh bị lạm dụng là ceftaidim, cefepim, cefoperazon/sulbactam, imipenem/cilastatin, meropenem, ciprofloxacin, netilmicin, vancomycin, azithromycin và clarithromycin. 348 trong số 430 đơn thuốc (80,9%) được kê toa trong giai đoạn đầu để điều trị nhiễm trùng bệnh viện ở người bệnh có các tình trạng nghiêm trọng như viêm phổi, nhiễm khuẩn huyết và giảm bạch cầu. Các thuốc thường được sử dụng theo kinh nghiệm

là ceftazidim (37,9%), imipenem/cilastatin hoặc meropenem (19,3%) và cefoperazon/sulbactam (12,1%). Ceftazidim và imipenem/cilastatin hoặc meropenem cũng được sử dụng không thường xuyên trong số 111 đơn thuốc đã được xếp loại như là kê đơn không phù hợp. Các triệu chứng phổ biến nhất là chỉ định thuốc không theo hướng dẫn (70 đơn thuốc), không điều chỉnh liều ở người bệnh suy thận (39 đơn thuốc), liều không đúng (12 liều thuốc) và khoảng liều không đúng (9 toa thuốc). Kết quả cho thấy việc sử dụng quá mức kháng sinh vẫn là một vấn đề chưa được giải quyết. Cần giám sát và kiểm soát chặt chẽ việc sử dụng kháng sinh ceftazidim, imipenem/cilastatin hoặc meropenem và vancomycin là cần thiết để thúc đẩy việc sử dụng thuốc hợp lý và giảm tần suất dùng thuốc [17].

1.2.1.2. Tại Việt Nam

Theo báo cáo đánh giá Chính sách Thuốc Quốc gia của Cục quản lý Dược Việt Nam phối hợp với Viện Chiến lược và Chính sách y tế, hỗ trợ bởi Tổ chức Y tế thế giới thì các bệnh viện ở Việt Nam đang có chi phí tiền thuốc so với tổng chi phí thường xuyên của bệnh viện lên đến 58%; trong đó, chi phí cho kháng sinh chiếm tới 34% trong tổng tiền thuốc. Các tỷ lệ này có sự khác biệt khá rõ giữa 3 tuyến bệnh viện, với các bệnh viện tuyến tỉnh, chi phí kháng sinh lên đến 38,1% so với tổng tiền thuốc; nhưng với các bệnh viện tuyến Trung ương, tỷ lệ này chỉ là 22,3% (Bảng 1.1) [48].

Bảng 1. 1. Chi phí tiền thuốc tại các bệnh viện Việt Nam

Chỉ số	BV tuyến TW	BV tuyến tỉnh	BV tuyến huyện	Tỷ lệ chung
% tiền chi cho thuốc/tổng chi của bệnh viện	64,4	70,1	53,0	58,0
% tiền chi cho thuốc ngoại nhập/tổng chi cho thuốc	93,9	76,7	39,2	52,2
% tiền chi cho kháng sinh/tổng chi cho thuốc	22,3	38,1	35,0	34,2

Theo một nghiên cứu khác của Cục Quản lý Khám, chữa bệnh năm 2009 [4] tại các bệnh viện Việt Nam, số thuốc trung bình cho một bệnh nhân điều trị nội trú tại bệnh viện tuyến huyện, tuyến tỉnh, tuyến trung ương lần lượt là 6,38; 7,95; 8,48; còn với người bệnh ngoại trú, tỷ lệ này lần lượt là 3,64; 3,33; 3,76.

Một điểm rất đáng lưu ý là, kể cả đơn thuốc nội trú hay đơn thuốc ngoại trú, người bệnh cũng thường được chỉ định kháng sinh, với người bệnh nội trú khoảng 70% đơn kê có chứa kháng sinh và số đơn kê có hơn 1 kháng sinh dao động từ 24,3% đến 29,3% tùy theo tuyến bệnh viện (Bảng 1.2).

Bảng 1. 2. Tỷ lệ đơn thuốc có kháng sinh [10]

Tuyến BV	Người bệnh nội trú (%)				Người bệnh ngoại trú (%)			
	n	Không dùng KS	1	>1	n	Không dùng KS	1	>1
Tuyến TW	1169	29,8	40,9	29,3	457	62,8	32,8	4,4
Tuyến tỉnh	626	25,1	48,1	26,8	246	58,1	39,8	2,0
Tuyến huyện	1072	29,9	45,8	24,3	672	48,1	44,9	7,0

Theo Báo cáo sử dụng kháng sinh và kháng kháng sinh tại 15 bệnh viện Việt Nam năm 2008-2009 [4], đây là báo cáo kết quả của một nghiên cứu mô tả cắt ngang được triển khai nhằm thu thập số liệu kháng kháng sinh và chi phí mua kháng sinh từ 15 bệnh viện vào năm 2009, mức độ sử dụng kháng sinh được đánh giá dựa trên số liệu mua kháng sinh của các khoa dược bệnh viện và số liệu về quy mô giường bệnh, công suất sử dụng giường bệnh, từ đó tính DDD trung bình trên 100 ngày giường (DDD/100 ngày giường). Kết quả nghiên cứu cho thấy mức độ tiêu thụ kháng sinh trung bình là 274,7 DDD trên 100 ngày giường. Nhóm nghiên cứu cũng đã đưa ra bình luận rằng mức độ tiêu thụ kháng sinh này cao hơn đáng kể so với số liệu sử dụng kháng sinh tại Hà Lan trong cùng năm với chỉ 58,1 DDD trên 100 ngày giường và so với tổng kháng sinh sử dụng trung bình được báo cáo từ 139 bệnh viện thuộc 30 nước khu vực Châu Âu với 49,6 DDD trên 100 ngày giường năm 2001. Theo kết quả nghiên cứu này, số DDD/100 ngày giường của nhóm cephalosporin là lớn nhất; có những bệnh viện, số DDD/100 ngày

giường chỉ của riêng nhóm cephalosporin đã lên đến gần 300. Về chi phí, chi phí trung bình mua kháng sinh trên mỗi bệnh viện trong năm 2008 là 1,75 triệu đô la Mỹ. Chi phí cao nhất về kháng sinh (6,74 triệu đô la Mỹ) được ghi nhận tại Bệnh viện Chợ Rẫy – là bệnh viện lớn nhất khu vực phía nam với quy mô 1500 giường, tiếp theo đó là bệnh viện có cùng quy mô tại khu vực phía bắc- Bệnh viện Bạch Mai với chi phí 5,5 triệu đô la Mỹ. Tương ứng với tỷ lệ sử dụng, tại tất cả các bệnh viện, kháng sinh cephalosporins thế hệ 3 chiếm một phần đáng kể trong tổng chi phí về thuốc kháng sinh (39,5%). Nghiên cứu này cũng đã phân tích tương quan Spearman giữa mức độ sử dụng kháng sinh và tỷ lệ kháng theo chủng vi khuẩn và nhận thấy tương quan có ý nghĩa thống kê được chỉ ra cho phối hợp giữa mức độ sử dụng cephalosporins và tỷ lệ kháng cefuroxim của *E. coli* ở mức 0,01 (2 tailed Spearman, $**r=0,718$, $p = 0,003$) và một phối hợp khác giữa mức độ sử dụng carbapenems và tỷ lệ kháng ceftazidim của *Acinetobacter* ở mức 0,05 ($*r=0,623$, $p=0,031$) [4]. Một nghiên cứu về kê đơn kháng sinh tại Việt Nam năm 2009 trên tổng số 2953 đơn thuốc (2083 đô thị và 870 nông thôn) cho thấy: kháng sinh chiếm tỷ lệ 24% và 18% vào tổng doanh thu của các hiệu thuốc ở thành thị và nông thôn. Hầu hết các kháng sinh đều được bán mà không có đơn của bác sĩ: 88% ở thành thị và 91% ở các hiệu thuốc nông thôn. Nguyên nhân thường gặp nhất khi mua kháng sinh là họ ở khu vực thành thị (32%) và sống ở khu vực nông thôn (22%). Người tiêu dùng thường yêu cầu kháng sinh mà không có đơn thuốc: 50% ở thành thị và 28% ở nông thôn. Dữ liệu định tính cho thấy người bán thuốc và kiến thức của khách hàng về thuốc kháng sinh và kháng thuốc kháng sinh thấp, đặc biệt ở khu vực nông thôn [73].

1.2.2. Chương trình quản lý kháng sinh tại bệnh viện

1.2.2.1. Nội dung chương trình quản lý sử dụng kháng sinh

Quản lý sử dụng kháng sinh là yếu tố quan trọng để phòng ngừa sự đề kháng kháng sinh. Chương trình quản lý sử dụng kháng sinh (Antibiotic Stewardship Program) thường được đề cập đến trong những năm gần đây áp dụng tại các bệnh

viện, bao gồm cả các cơ sở điều trị dài ngày. Những chương trình quản lý sử dụng kháng sinh cho thấy giảm sử dụng kháng sinh bất hợp lý tăng tỉ lệ khỏi bệnh, giảm thất bại trong điều trị, giảm chi phí điều trị và giảm đề kháng kháng sinh [26].

Theo Tổ chức Y tế thế giới, việc quản lý sử dụng kháng sinh cho hợp lý sẽ cải thiện hiệu quả lâm sàng, giảm độc tính thuốc và giảm phát triển kháng thuốc [36]. Chương trình quản lý sử dụng kháng sinh thường bao gồm những hoạt động đa chức năng như thành lập đội ngũ quản lý đa ngành, giám sát, phản hồi việc kê đơn thuốc. Cải thiện việc kê đơn thuốc bao gồm huấn luyện về việc kê đơn: chọn loại kháng sinh phù hợp, chọn liều dùng và thời gian dùng kháng sinh tối ưu để điều trị nhiễm trùng, tổ chức hỏi ý kiến chuyên khoa trước khi kê đơn, cải tiến việc kê đơn, quay vòng kháng sinh và sử dụng chương trình giám sát qua phần mềm [23]. Có nhiều phương pháp để thực hiện chương trình quản lý sử dụng kháng sinh. Hiệp hội Bệnh nhiễm trùng và Hội Dịch tễ học Hoa Kỳ đã đưa ra hướng dẫn về tăng cường quản lý sử dụng kháng sinh [22] bao gồm:

- Tổ chức nhóm quản lý kháng sinh đa chuyên ngành gồm các chuyên gia truyền nhiễm, vi sinh, dược lâm sàng, kiểm soát nhiễm khuẩn.
- Giám sát chủ động, phản hồi trực tiếp với từng bác sĩ trong từng trường hợp sử dụng kháng sinh không hợp lý.
- Huấn luyện kết hợp với can thiệp chủ động.
- Cập nhật hướng dẫn sử dụng kháng sinh dựa vào kháng sinh đồ tại chỗ, chú ý liều dùng đúng theo đặc tính bệnh, vị trí nhiễm trùng, bệnh nguyên, khuyến khích chuyển từ đường tĩnh mạch sang đường uống.
- Hạn chế sử dụng và yêu cầu hội chẩn xin ý kiến lãnh đạo đối với một số kháng sinh quan trọng.
- Tăng cường hệ thống thông tin hỗ trợ chỉ định kháng sinh và giám sát sử dụng.
- Cung cấp dữ liệu vi sinh kịp thời.
- Xây dựng sẵn bảng kháng sinh khuyến cáo cho từng trường hợp.

Việc đánh giá hiệu quả chương trình có thể dựa vào đo lường quá trình: thay đổi về cách sử dụng kháng sinh hoặc đo lường kết quả, ví dụ: giảm đề kháng kháng sinh hoặc giảm tác dụng phụ do dùng kháng sinh.

1.2.2.2. Một số chiến lược quản lý sử dụng kháng sinh

Bảng 1. 3. Tổng hợp các chiến lược quản lý sử dụng kháng sinh tại bệnh viện [31]

Chiến lược	Phương pháp	Nhân sự	Thuận lợi	Khó khăn
Giáo dục/Hướng dẫn	Xây dựng hướng dẫn sử dụng kháng sinh Tập huấn, hướng dẫn cho cá nhân hoặc một nhóm thầy thuốc lâm sàng bởi người hướng dẫn	Ban sử dụng kháng sinh xây dựng hướng dẫn Người hướng dẫn (bác sĩ, dược sĩ)	Có thể làm thay đổi hành vi Tránh làm mất tính tự chủ của người kê đơn	Đào tạo thụ động dường như ít hiệu quả
Hạn chế kê đơn	Hạn chế kê đơn một số loại kháng sinh, chỉ định phải được duyệt	Ban quản lý sử dụng kháng sinh xây dựng hướng dẫn Người phê duyệt (bác sĩ truyền nhiễm, dược sĩ lâm sàng)	Kiểm soát trực tiếp việc sử dụng kháng sinh Cơ hội đào tạo cho cá nhân	Mất quyền tự chủ của người kê đơn Cần có sẵn người tư vấn và có thời gian
Đánh giá và phản hồi	Hàng ngày đánh giá lại việc sử dụng một số loại kháng sinh	Ban sử dụng kháng sinh	Tránh làm mất tính tự chủ của người kê đơn	Tuân thủ khuyến cáo

Chiến lược	Phương pháp	Nhân sự	Thuận lợi	Khó khăn
	nhất định có phù hợp không Tiếp xúc với người kê đơn và đưa ra khuyến cáo trị liệu thay thế	xây dựng hướng dẫn Người đánh giá (thường là dược sĩ lâm sàng)	Cơ hội đào tạo cho cá nhân	một cách tự nguyện
Hỗ trợ của máy tính	Sử dụng công nghệ thông tin để thực hiện các chiến lược trên Hệ thống cung cấp các khuyến cáo tại nơi chăm sóc (nơi kê đơn)	Ban sử dụng kháng sinh xây dựng quy tắc cho hệ thống máy tính Nhân sự cho việc phê chuẩn hoặc đánh giá (bác sĩ, dược sĩ) Lập trình viên máy tính	Cung cấp dữ liệu chuyên biệt của người bệnh nơi có ảnh hưởng nhiều nhất. Điều phối các chiến lược khác	Cần thời gian và nguồn lực đầu tư cho một chương trình hoàn thiện
Quay vòng kháng sinh	Quay vòng kháng sinh theo chương trình định sẵn sử dụng tại bệnh viện hoặc khoa lâm sàng (ví dụ tại khoa điều trị tích cực)	Ban sử dụng kháng sinh xây dựng quy trình quay vòng Nhân sự giám sát việc thực	Có thể giảm đề kháng bởi sự thay đổi áp lực lựa chọn kháng sinh	Khó khăn trong việc bảo đảm tuân thủ chu trình quay vòng

Chiến lược	Phương pháp	Nhân sự	Thuận lợi	Khó khăn
		hiện (bác sĩ, dược sĩ)		Lo ngại với lý thuyết về hiệu quả

1.2.2.3. Hiệu quả của các phương pháp can thiệp tăng cường sử dụng kháng sinh hợp lý thông qua chương trình quản lý sử dụng kháng sinh tại bệnh viện

Phê duyệt trước kê đơn, đánh giá và phản hồi

Phê duyệt trước kê đơn và/hoặc đánh giá và phản hồi là một thành phần chính của bất kỳ chương trình quản lý kháng sinh nào giúp cải thiện việc sử dụng kháng sinh. Chương trình quản lý kháng sinh có thể lựa chọn một trong 2 chiến lược hoặc phối hợp cả hai dựa trên nguồn lực sẵn có để bảo đảm thực hiện ổn định và việc triển khai là cần thiết.

Phê duyệt trước kê đơn là chiến lược cải thiện sử dụng kháng sinh bằng cách yêu cầu thầy thuốc cần được phê duyệt một số kháng sinh nhất định trước khi kê đơn cho người bệnh. Đánh giá và phản hồi là biện pháp can thiệp thông qua đánh giá việc sử dụng kháng sinh của thầy thuốc sau khi đã kê đơn cho người bệnh. Mỗi biện pháp đều có ưu và nhược điểm riêng.

Phê duyệt trước kê đơn liên quan đến việc giảm có ý nghĩa trong sử dụng một số kháng sinh và giảm chi phí. Kết quả nghiên cứu về phê duyệt trước kê đơn cho thấy có sự giảm rõ rệt lượng kháng sinh sử dụng và giảm kháng thuốc, đặc biệt là trong nhóm vi khuẩn gram âm. Nghiên cứu về phê duyệt trước kê đơn cho thấy không có tác động bất lợi đối với người bệnh [76]. White và cộng sự báo cáo rằng khởi đầu cho kháng sinh thông qua việc phê duyệt trước kê đơn tại một bệnh viện quận có đào tạo làm giảm 32% tổng chi phí kháng sinh ($p < 0,01$) và tăng tỷ lệ nhạy cảm kháng sinh đối với vi khuẩn gram âm được phân lập, đồng thời không làm thay đổi thời gian nằm viện và tỷ lệ sống sót [76].

Can thiệp Đánh giá và Phản hồi cũng đã được chứng minh là cải thiện việc sử dụng kháng sinh, giảm kháng kháng sinh và giảm tỷ lệ CDI [27, 37], không ảnh hưởng tiêu cực đến kết quả lâm sàng [60, 75, 79].

Đánh giá và Phản hồi cũng đã có hiệu quả tại các đơn vị điều trị tích cực [24]. Ví dụ, can thiệp Đánh giá và Phản hồi tại các đơn vị điều trị tích cực tại một bệnh viện thực hành đã chứng minh giảm kháng meropenem và giảm CDI ($p = 0,04$) mà không ảnh hưởng đến tỷ lệ tử vong [39]. Đánh giá và Phản hồi đã được ghi nhận có hiệu quả trong các bệnh viện nhi, giúp giảm đáng kể việc sử dụng kháng sinh và sai sót về liều lượng, đồng thời hạn chế sự phát triển của kháng thuốc kháng sinh [37, 60].

Đánh giá và Phản hồi có thể rất cần nhiều người tham gia và việc xác định các người bệnh thích hợp để can thiệp có thể là thách thức và đòi hỏi hệ thống giám sát bằng máy tính; tuy nhiên, khi việc xem xét lại hoặc phê duyệt trước kê đơn là không khả thi, Đánh giá và Phản hồi vẫn có thể có tác động [52]. Một can thiệp Đánh giá và Phản hồi do dược sỹ tiến hành 3 ngày một tuần tại một bệnh viện cộng đồng 253 giường chứng minh sự sụt giảm 64% số liều dùng hàng ngày trong 1000 ngày sau khi thực hiện, giảm 37% tổng chi phí thuốc kháng sinh và giảm sử dụng carbapenem, vancomycin, và levofloxacin [74].

Cho dù lựa chọn Phê duyệt trước kê đơn, Đánh giá và Phản hồi, hoặc kết hợp cả hai chiến lược thì việc thực hiện phải làm nền tảng của một Chương trình quản lý kháng sinh toàn diện. Việc thực hiện hiệu quả đòi hỏi phải có sự hỗ trợ của các nhà quản lý bệnh viện, phân bổ các nguồn lực cần thiết cho sự nỗ lực bền bỉ của nhân viên chuyên trách, nhân viên được đào tạo và kết nối với bác sỹ lâm sàng.

Các hoạt động giáo dục về kháng thuốc và sử dụng kháng sinh

Các hoạt động giáo dục thụ động, chẳng hạn như bài giảng hoặc tờ thông tin, nên được sử dụng để bổ sung cho các hoạt động quản lý khác. Các trung tâm y tế hàn lâm và các bệnh viện giảng dạy nên kết hợp giáo dục về các nguyên tắc quản lý kháng sinh cơ bản vào chương trình thực hành tiền lâm sàng và lâm sàng của cơ sở.

Giáo dục là một công cụ phổ biến cho các chương trình quản lý kháng sinh. Chiến lược bao gồm các cuộc họp giao ban với các bài giảng và phân phát sách giáo khoa và tài liệu. Không có nghiên cứu so sánh nào có sẵn để xác định chiến lược giáo dục nào là hiệu quả nhất.

Phổ biến các tài liệu giáo dục trong bối cảnh của một mục tiêu quản lý tập trung có thể thành công. Ví dụ, trong một tổng quan Cochrane được công bố vào năm 2013 [33], việc phổ biến các tài liệu giáo dục thông qua các hình thức in hoặc các cuộc họp giao ban về việc sử dụng kháng sinh được cải thiện trong 5 trong 6 nghiên cứu. Tuy nhiên, giáo dục đơn thuần có thể dẫn tới những cải tiến không bền vững trong kê đơn kháng sinh. Landgren và cộng sự [54] đã thực hiện một nghiên cứu chéo với một chiến dịch tiếp thị giáo dục nhằm mục tiêu kháng sinh dự phòng trước mổ. Kê đơn được cải thiện trong thời gian can thiệp nhưng không duy trì được trong vòng 12 tháng tiếp theo [54]. Các chiến lược giáo dục có thể có hiệu quả nhất khi kết hợp với các chiến lược quản lý khác như “Đánh giá và Phản hồi” [33].

Các chiến lược giáo dục sử dụng kháng sinh hợp lý bao gồm các đối tượng là bác sĩ, dược sĩ, trợ lý bác sĩ, điều dưỡng viên, sinh viên điều dưỡng và các học viên. Trong một cuộc khảo sát sinh viên y khoa năm thứ tư tại 3 trường ở Hoa Kỳ [15], 90% số người được hỏi khẳng định rằng họ muốn được giáo dục nhiều hơn về sử dụng kháng sinh thích hợp. Ngoài ra, họ có điểm kiến thức trung bình thấp về chủ đề này, cho thấy nhu cầu giảng dạy các nguyên tắc cơ bản về quản lý kháng sinh. Hội đồng Công nhận về Giáo dục Y khoa cho biết họ đã cam kết ủng hộ Chương trình quản lý kháng sinh vào năm 2015 và sẽ cung cấp nguồn lực và tài liệu cho các bệnh viện đào tạo sau đại học [38].

Chiến lược hướng dẫn thực hành lâm sàng, phổ biến và triển khai cho từng cơ sở

Các hướng dẫn và các phác đồ điều trị cụ thể cho từng cơ sở có thể là một cách hiệu quả để chuẩn hóa các quy trình kê đơn dựa trên dịch tễ học vi sinh tại địa phương. Các Chương trình quản lý kháng sinh nên xây dựng các hướng dẫn này

khi có thể đối với các hội chứng bệnh truyền nhiễm phổ biến. Ngoài ra, các Chương trình quản lý kháng sinh cần tham gia vào việc viết các quy trình lâm sàng, hướng dẫn và trọng tâm vào việc sử dụng kháng sinh tại các khoa phòng khác nhau.

Việc áp dụng các hướng dẫn thực hành lâm sàng cụ thể cho từng cơ sở có thể dẫn đến những thay đổi đáng kể trong việc sử dụng kháng sinh đối với các bệnh nhiễm trùng được điều trị thường xuyên tại các bệnh viện. Hầu hết các nghiên cứu công bố hướng dẫn thực hành lâm sàng đều có liên quan đến viêm phổi, bao gồm viêm phổi cộng đồng ở người lớn [29], trẻ em [61] và viêm phổi liên quan đến chăm sóc y tế

Một vài nghiên cứu đã mô tả quá trình phát triển hướng dẫn liên ngành cùng với chiến lược phổ biến và triển khai đa diện để nâng cao nhận thức và cập nhật hướng dẫn [47, 50]. Các chiến lược này bao gồm việc phổ biến các hướng dẫn ở các định dạng điện tử hoặc bản in, giáo dục của nhà cung cấp, sự tham gia ủng hộ của những người tiên phong, đánh giá và phản hồi về các hoạt động kê đơn của các thầy thuốc, bảng kiểm tra và kết hợp các khuyến cáo vào các phần mềm kê đơn điện tử.

Những cải thiện đặc biệt trong việc sử dụng kháng sinh liên quan đến việc thực hiện các hướng dẫn cụ thể của cơ sở đã làm tăng đáng kể khả năng điều trị ban đầu đầy đủ về mặt thống kê [47, 49], sử dụng phác đồ kháng sinh phổ hẹp hơn [50, 56], chuyển từ đường tiêm sang đường uống sớm hơn [39], và thời gian điều trị ngắn hơn [29, 50, 56] tất cả không có tác dụng phụ trên các kết cục lâm sàng khác [18, 29, 56], các tác dụng ngoại ý [29], tái phát hoặc tái nhập viện [49], và chi phí điều trị [47, 78] đã được chứng minh.

Tính bền vững của các tác động của việc thực hiện hướng dẫn chưa được thiết lập hiệu quả. Trong một nghiên cứu, những thay đổi về kê đơn và kết quả được duy trì trong 3 năm sau khi thực hiện hướng dẫn [18]. Tuy nhiên, trong một nghiên cứu khác, việc loại bỏ các biện pháp để tăng cường tuân thủ hướng dẫn sau 1 năm

cho thấy việc giảm tuân thủ [77]. Vì vậy, các can thiệp để duy trì tuân thủ hướng dẫn theo thời gian là cần thiết và cần theo dõi kết quả.

Ngoài các hoạt động trên toàn bệnh viện, như phê duyệt trước kê đơn hoặc xây dựng hướng dẫn lâm sàng, chiến lược cho những nỗ lực nhằm cải thiện việc sử dụng kháng sinh và kết quả lâm sàng cho một bệnh truyền nhiễm cụ thể (như nhiễm trùng da và mô mềm (SSTIs), bệnh nhiễm trùng tiết niệu không triệu chứng (ASB), hoặc viêm phổi cộng đồng) đã được chứng minh là có hiệu quả.

Ví dụ, để giảm sử dụng kháng sinh phổ rộng và rút ngắn thời gian điều trị cho người lớn với nhiễm trùng da mô mềm không biến chứng, một can thiệp đã được phát triển bao gồm việc phổ biến phác đồ điều trị, kê đơn điện tử, tuyển dụng các bác sĩ lâm sàng giỏi và phản hồi hàng quý cho các thầy thuốc tuân thủ các hướng dẫn. Nghiên cứu trên 169 người lớn cho thấy giảm thời gian điều trị 3 ngày, giảm 30% thuốc kê đơn phổ rộng và giảm 0,3% thất bại lâm sàng [50].

Các can thiệp để giảm bớt điều trị không phù hợp các nhiễm trùng tiết niệu không triệu chứng ở các cơ sở chăm sóc người cao tuổi hoặc chăm sóc dài ngày đã làm giảm đáng kể việc sử dụng kháng sinh [13, 20].

Các can thiệp Chương trình quản lý kháng sinh đối với viêm phổi cộng đồng đã làm tăng tỷ lệ người bệnh được điều trị thích hợp (54,9% đến 93,4% ở một bệnh viện và 64,6% ở 91,3% ở bệnh viện thứ hai) [62]. Các nghiên cứu khác đã cho thấy việc tối ưu hóa việc sử dụng kháng sinh như giảm thời gian chuyển từ kháng sinh đường tiêm sang kháng sinh đường uống trong 1-2 ngày [25, 29], giảm thời gian điều trị từ trung bình 10 xuống 7 ngày [16] với 148 ngày điều trị kháng sinh được tránh trong giai đoạn nghiên cứu 6 tháng và cải thiện việc sử dụng kháng sinh phổ hẹp từ 19% lên 67%.

Hệ thống hỗ trợ ra quyết định lâm sàng tích hợp vào bệnh án điện tử

Hệ thống hỗ trợ ra quyết định lâm sàng trên máy tính được tích hợp vào Bệnh án Điện tử tại thời điểm kê đơn được kết hợp như một phần của các Chương trình quản lý kháng sinh để cải thiện việc kê đơn kháng sinh.

Cần có sự hỗ trợ về máy tính cho người kê đơn nếu nguồn lực công nghệ thông tin có sẵn. Tuy nhiên, các hệ thống giám sát bằng máy tính tổng hợp dữ liệu từ bệnh án điện tử và các nguồn dữ liệu khác có thể hợp lý hóa công việc của Chương trình quản lý kháng sinh bằng cách xác định cơ hội cho các can thiệp.

Hệ thống hỗ trợ ra quyết định trên máy vi tính được thiết kế để cải thiện việc sử dụng kháng sinh bằng cách cung cấp các khuyến cáo điều trị cho các bác sĩ lâm sàng vào thời điểm kê đơn [40, 42].

Thực hiện các hệ thống hỗ trợ ra quyết định trên máy vi tính cho người kê đơn đã được kết hợp với việc giảm sử dụng kháng sinh phổ rộng [65, 80], cải thiện liều lượng kháng sinh [59], giảm kháng kháng sinh [80], lựa chọn kháng sinh phù hợp hơn [65], ít lỗi kê đơn hơn [40, 59], giảm các tác dụng phụ [40], giảm chi phí kháng sinh [40, 59, 65], giảm thời gian nằm viện [40] và giảm tỷ lệ tử vong [66]. Các hệ thống giám sát trên máy vi tính cho các Chương trình quản lý kháng sinh có thể cải thiện hiệu quả bằng cách tạo điều kiện thuận lợi cho các can thiệp “Đánh giá và Phản hồi” và giảm thời gian cho những can thiệp như vậy [58]. Việc sử dụng các hệ thống này của các Chương trình quản lý kháng sinh liên quan đến việc giảm sử dụng kháng sinh phổ rộng [63] và giảm chi phí kháng sinh [58].

Trong số những bất lợi tiềm ẩn của các hệ thống giám sát và giám sát máy tính là thời gian và nguồn lực tài chính cần thiết để thực hiện và duy trì, và tiềm năng cho một tỷ lệ cao các cảnh báo không thể thực hiện có thể dẫn đến "mệt mỏi báo động" [63].

Các biện pháp tối ưu hóa sử dụng kháng sinh

Đối với các bệnh nhân điều trị nội trú có dùng thuốc kháng sinh đường tĩnh mạch, chương trình giám sát và tối ưu hóa dựa trên dược động học có thể dẫn đến cải thiện kết quả lâm sàng và giảm chi phí.

Một số nghiên cứu cho thấy, các bệnh viện cần thực hiện các chương trình theo dõi và tối ưu hóa dựa trên dược động học đối với aminoglycosid (khuyến cáo

manh, bằng chứng chất lượng vừa phải) và vancomycin (khuyến cáo yếu, bằng chứng chất lượng thấp) [58].

Các chương trình giám sát và điều chỉnh dược động học có thể làm giảm chi phí và giảm các tác dụng bất lợi. Chương trình quản lý kháng sinh nên khuyến khích thực hiện, hỗ trợ đào tạo và đánh giá năng lực. Việc tiến hành các chương trình này phải được lồng ghép vào các hoạt động dược lâm sàng thường quy.

Trong các nghiên cứu ngẫu nhiên, theo dõi dược động học và điều chỉnh liều dùng aminoglycoside theo từng cá nhân so với liều chuẩn có liên quan đến khả năng đạt được nồng độ huyết thanh trong phạm vi điều trị [53] và giảm chi phí của cơ sở [53]. Giảm tỷ lệ độc đối với thận, thời gian nằm viện và tử vong [53] đã được quan sát thấy trong một số nghiên cứu.

Chỉ có một nghiên cứu đối chứng ngẫu nhiên [32, 41] đã được thực hiện đánh giá tác động của một chương trình theo dõi và điều chỉnh dược động học đối với vancomycin; không có sự khác biệt về hiệu quả trong nhóm theo dõi nồng độ được chứng minh, nhưng tỷ lệ thấp hơn độc tính thận (OR điều chỉnh, 0,04, 95% CI, 0,006-0,30) với chi phí cho mỗi trường hợp độc tính thận tránh được là 435 đô la. Các nghiên cứu quan sát [41] về việc cá nhân hóa liều vancomycin cho thấy hiệu quả tương tự, với chi phí ổn định hoặc thấp hơn.

Các can thiệp rộng rãi hơn về liều kháng sinh, thường liên quan đến việc kết hợp bổ sung chế độ liều vào các hệ thống nhập viện của bác sĩ trên máy vi tính, cho thấy tuân thủ tốt hơn các hướng dẫn về liều cũng như ít tác dụng phụ hơn, và không có sự khác biệt về hiệu quả (khỏi bệnh, thời gian nằm viện) [51]. Không có nghiên cứu nào đánh giá mối quan hệ giữa các chương trình giám sát và điều chỉnh dược động học và tỷ lệ kháng kháng sinh tại cơ sở.

Các chiến lược định liều dựa trên các nguyên tắc dược động học/dược lực học của aminoglycosid, chẳng hạn như dùng liều một lần mỗi ngày, đã chứng tỏ có hiệu quả trong việc giảm độc thận, và trong một số nghiên cứu, cải thiện kết quả lâm sàng [43].

Các chương trình quản lý kháng sinh thực hiện các biện pháp can thiệp để tăng cường sử dụng thuốc kháng sinh uống như là một chiến lược để cải thiện kết quả hoặc giảm chi phí.

Các chương trình quản lý kháng sinh thực hiện các can thiệp tăng cường sử dụng kháng sinh đường uống thích hợp cho điều trị ban đầu và chuyển người bệnh từ đường tiêm sang đường uống kịp thời có thể làm giảm chi phí và thời gian nằm viện.

Những phát hiện của nhiều nghiên cứu [45] đã chỉ ra rằng các chương trình nhằm tăng cường sử dụng kháng sinh đường uống có liên quan đến giảm chi phí thuốc và thời gian nằm viện mà không ảnh hưởng đến hiệu quả hoặc an toàn.

Chương trình quản lý kháng sinh thực hiện các hướng dẫn và chiến lược để giảm điều trị kháng sinh với thời gian hiệu quả ngắn nhất (khuyến cáo mạnh mẽ, bằng chứng về chất lượng vừa phải).

Khuyến cáo thời gian điều trị dựa trên các yếu tố đặc thù của người bệnh là một hoạt động quan trọng đối với các Chương trình quản lý kháng sinh. Các phương pháp tiếp cận phù hợp bao gồm việc xây dựng hướng dẫn bằng văn bản với các đề xuất cụ thể về thời gian dùng thuốc, bao gồm thời gian khuyến cáo điều trị như là một phần của phê duyệt trước kê đơn hoặc quá trình đánh giá và phản hồi, hoặc xác định thời gian tại thời điểm ra y lệnh kháng sinh (ví dụ thông qua hệ thống kê đơn điện tử).

Kết quả từ 2 cuộc điều tra trước khi kết luận cho thấy các can thiệp về quản lý kháng sinh nhằm giảm thời gian điều trị bằng kháng sinh dẫn đến những kết quả lâm sàng tương tự so với giai đoạn trước can thiệp. Cụ thể, giáo dục và đánh giá và phản hồi cho người bệnh nội trú người lớn có viêm phổi cộng đồng đã làm giảm trung bình thời gian sử dụng kháng sinh từ 10 xuống còn 7 ngày ($p < 0,001$), không có sự khác biệt đáng kể về thời gian nằm viện và tỷ lệ tái nhập viện trong vòng 30 ngày [16]. Một nghiên cứu thứ hai cho thấy việc sử dụng kháng sinh và thời gian điều trị (từ 13 xuống còn 10 ngày, $p < 0,001$) đã giảm đi sau khi thực hiện hướng dẫn cho người bệnh nội trú có nhiễm trùng da và mô mềm.

1.3. Chương trình quản lý sử dụng kháng sinh ở Việt Nam

1.3.1. *Thực trạng Quản lý sử dụng kháng sinh tại Việt Nam*

Ở Việt Nam, hầu hết các cơ sở khám, chữa bệnh đang phải đối mặt với tốc độ lan rộng các vi khuẩn kháng với nhiều loại kháng sinh. Mức độ và tốc độ kháng thuốc ngày càng gia tăng, đang ở mức báo động.

Hiện nay, kháng thuốc không phải là vấn đề mới, nhưng đã trở nên nguy hiểm, cấp bách, đòi hỏi phải có sự nỗ lực tổng hợp nhằm giúp nhân loại tránh khỏi nguy cơ quay trở lại thời kỳ chưa có kháng sinh. Tổ chức Y tế Thế giới nhận định, chúng ta đang sống trong kỷ nguyên phụ thuộc kháng sinh và yêu cầu toàn cầu có trách nhiệm bảo vệ nguồn thuốc kháng sinh quý giá cho thế hệ sau.

Theo kết quả khảo sát về việc bán thuốc kháng sinh ở các hiệu thuốc vùng nông thôn và thành thị các tỉnh phía Bắc cho thấy nhận thức về kháng sinh và kháng kháng sinh của người bán thuốc và người dân còn thấp đặc biệt ở vùng nông thôn. Trong tổng số 2953 nhà thuốc được điều tra: có 499/2083 hiệu thuốc ở thành thị (chiếm tỷ lệ 24%) và 257/870 hiệu thuốc ở nông thôn (chiếm tỷ lệ 29,5%) có bán đơn thuốc kê kháng sinh. Kháng sinh đóng góp 13,4% (ở thành thị) và 18,7% (ở nông thôn) trong tổng doanh thu của hiệu thuốc. Phần lớn kháng sinh được bán mà không có đơn 88% (thành thị) và 91% (nông thôn). Mua kháng sinh để điều trị ho 31,6% (thành thị) và sốt 21,7% (nông thôn). Ba loại kháng sinh được bán nhiều nhất là ampicillin/amoxicillin (29,1%), cephalexin (12,2%) và azithromycin (7,3%). Người dân thường yêu cầu được bán kháng sinh mà không có đơn 49,7% (thành thị) và 28,2% (nông thôn) [12].

Theo số liệu báo cáo của 15 bệnh viện trực thuộc Bộ, bệnh viện đa khoa tỉnh ở Hà Nội, Hải Phòng, Huế, Đà Nẵng, Hồ Chí Minh... về sử dụng kháng sinh và kháng kháng sinh giai đoạn 2008 - 2009 cho thấy: năm 2009, 30 - 70% vi khuẩn gram âm đã kháng với cephalosporin thế hệ 3 và thế hệ 4, gần 40 - 60% kháng với aminoglycosid và fluoroquinolon. Gần 40% chủng vi khuẩn *Acinetobacter* giảm nhạy cảm với imipenem.

Sử dụng kháng sinh trung bình là 274,7 DDD/100 ngày-giường. Tỷ lệ này cao hơn đáng kể so với báo cáo của Hà Lan cùng kỳ là 58,1 DDD/100 ngày-giường và báo cáo từ 139 bệnh viện của 30 nước châu Âu năm 2001 là 49,6 DDD/100 ngày-giường. Sự tương quan giữa việc dùng kháng sinh và kháng kháng sinh thể hiện rõ khi tỷ lệ kháng của vi khuẩn gram âm đối với cephalosporin thế hệ 4 cao ở những nơi việc tiêu thụ kháng sinh lớn [9].

Theo kết quả “Tìm hiểu thực trạng sử dụng kháng sinh trong nhiễm khuẩn bệnh viện tại các đơn vị điều trị tích cực ở một số cơ sở khám, chữa bệnh” cho thấy 4 chủng vi khuẩn phân lập được nhiều nhất là *Acinetobacter spp.*, *Pseudomonas spp.*, *E. coli*, *Klebsiella spp.* Tần suất nhiễm *Acinetobacter spp.* hay *Pseudomonas spp.* chiếm tỷ lệ ưu thế (>50%) trong viêm phổi bệnh viện (thở máy hay không thở máy). 4 chủng này đều là vi khuẩn đa kháng kháng sinh. Sự kháng thuốc cao đặc biệt ở nhóm cephalosporin thế hệ 3, 4 (khoảng 66 - 83%), tiếp theo là nhóm aminoglycosid và fluoroquinolon tỷ lệ kháng xấp xỉ trên 60%.

Sự kháng thuốc cao còn được phản ánh qua việc sử dụng kháng sinh theo kinh nghiệm ban đầu không phù hợp với kết quả kháng sinh đồ là 74% [12].

Ngày sức khỏe thế giới năm 2011, TCYTTG đã lấy khẩu hiệu phòng chống kháng thuốc là “Không hành động ngày hôm nay, ngày mai không thuốc chữa” và kêu gọi các quốc gia phải có kế hoạch kịp thời để đối phó với tình trạng kháng thuốc.

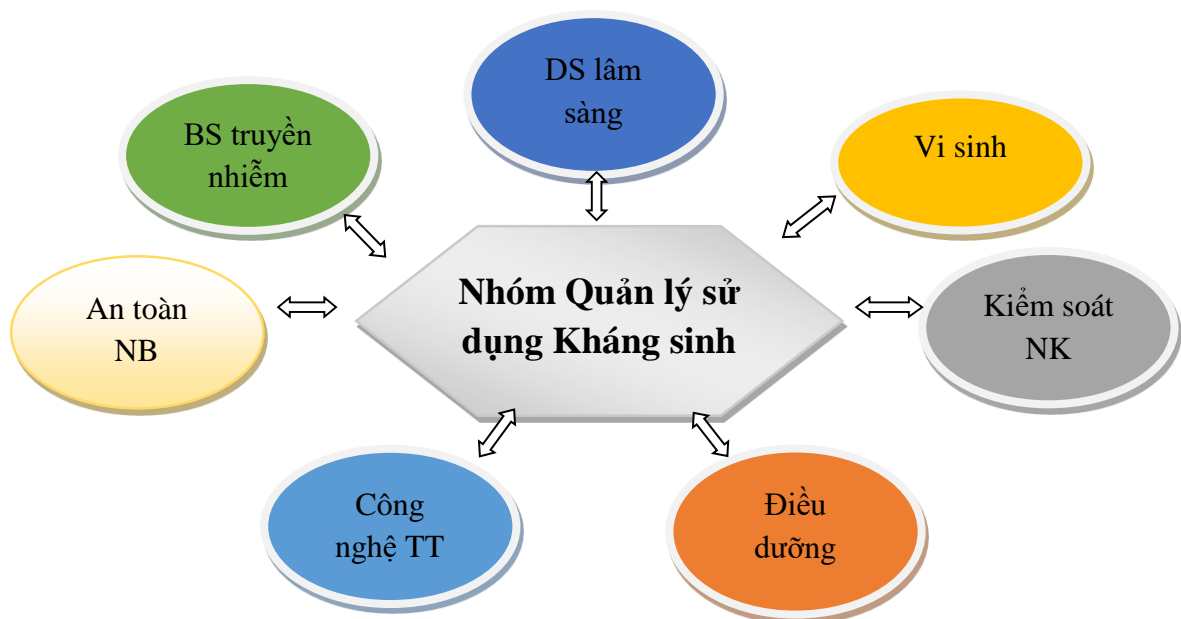
Chương trình quản lý sử dụng kháng sinh đã được triển khai áp dụng ở một số bệnh viện trung ương và tuyên cuối tại Thành phố Hồ Chí Minh từ năm 2014 - 2015 như Bệnh viện Chợ Rẫy, Bệnh viện Nhân dân Gia định, Bệnh viện Bình Dân v.v... Tại Bệnh viện Chợ Rẫy, so sánh kết quả trước và sau can thiệp tại Khoa hồi sức tích cực cho thấy, tỷ lệ kháng sinh sử dụng không hợp lý đã giảm từ 42,7% xuống còn 11,2%, tỷ lệ dùng đơn trị liệu tăng lên từ 6,3% lên 12,5%, tổng số ngày điều trị kháng sinh từ 32,4 ngày giảm xuống còn 13,1 ngày. Ngày điều trị mỗi lượt giảm từ 6,6 xuống còn 3,3 ngày. Tổng lượng kháng sinh sử dụng giảm từ 2699,6 xuống còn 1261,2. Chi phí sử dụng kháng sinh trong nhóm người bệnh

nghiên cứu giảm từ 1.806.005.855 đồng xuống 745.539.294 đồng, tương đương với giảm 13.255.832 đồng cho mỗi người bệnh [72].

Bộ Y tế cũng đã biên soạn “Hướng dẫn sử dụng kháng sinh” theo Quyết định số 708/QĐ-BYT ngày 02/03/2015 [1] và xây dựng, ban hành “Tài liệu Hướng dẫn thực hiện quản lý sử dụng kháng sinh trong bệnh viện” theo Quyết định số 772/QĐ-BYT ngày 04 tháng 03 năm 2016 [2], trong đó yêu cầu các bệnh viện phải thành lập nhóm quản lý sử dụng kháng sinh. Nhiệm vụ cụ thể của nhóm là giúp giám đốc bệnh viện triển khai các hoạt động gồm: xây dựng các quy định về sử dụng kháng sinh trong bệnh viện, xây dựng các tiêu chí đánh giá, xác định các vấn đề cần can thiệp, tiến hành can thiệp, đánh giá sau can thiệp và phản hồi, thông tin báo cáo. Hướng dẫn cũng yêu cầu giám đốc bệnh viện giao nhiệm vụ cụ thể cho các khoa, phòng thực hiện nhiệm vụ này.

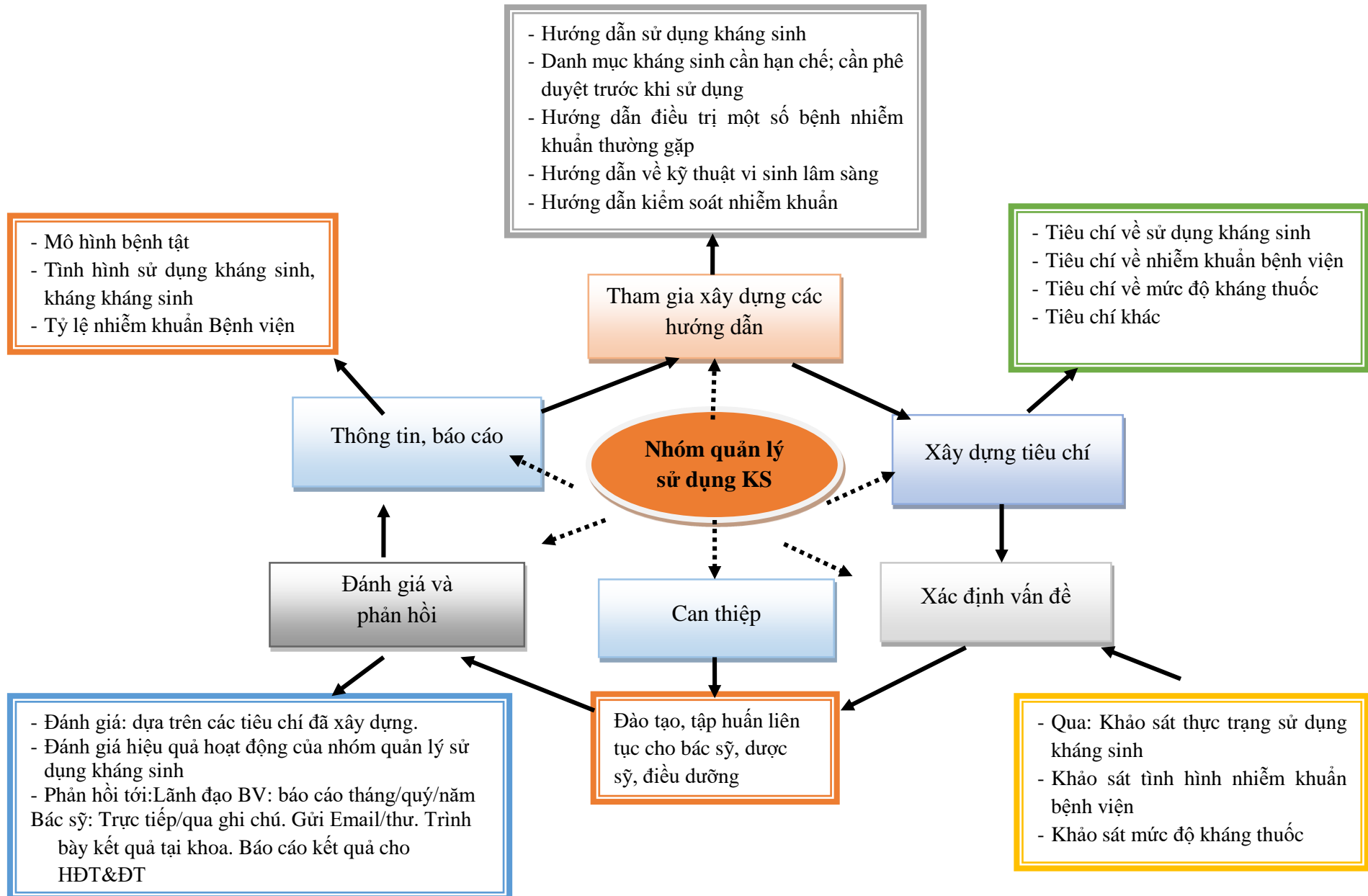
1.3.2. Nội dung chương trình Quản lý sử dụng kháng sinh tại Việt Nam

Để thực hiện được hoạt động quản lý sử dụng kháng sinh trong bệnh viện, đầu tiên các bệnh viện cần thành lập nhóm quản lý sử dụng kháng sinh và xác định được vai trò, chức năng, nhiệm vụ của từng thành viên trong nhóm (Hình 1.1).

Hình 1. 1. Thành viên nhóm Quản lý sử dụng kháng sinh trong Bệnh viện

Hoạt động Quản lý sử dụng kháng sinh trong bệnh viện như sau:

1.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến chương trình quản lý sử dụng kháng sinh tại bệnh viện

Việc lạm dụng kháng sinh đã được phát hiện vào đầu những năm 1940, khi Alexander Fleming nhận xét về việc giảm hiệu quả của penicillin vì lạm dụng quá mức [14]. Năm 1966, đánh giá đầu tiên về sử dụng kháng sinh một cách hệ thống tại bệnh viện đa khoa Canada đã được công bố [69]. Một nghiên cứu năm 1968 ước tính rằng 50% kháng sinh sử dụng là không cần thiết hoặc không phù hợp [67].

Trong những năm 1970, hoạt động dược lâm sàng đầu tiên được triển khai tại các bệnh viện Bắc Mỹ và các đánh giá đầu tiên về sử dụng kháng sinh ở trẻ em liên quan đến lựa chọn kháng sinh, liều lượng và sự cần thiết của điều trị được thực hiện tại Bệnh viện Nhi đồng Winnipeg. Các nhà nghiên cứu quan sát cho thấy có 30% đơn thuốc và 63% bệnh án phẫu thuật có sai sót trong điều trị [70]. Sai sót thường gặp nhất là kê kháng sinh không cần thiết tìm thấy trong 13% đơn thuốc và 45% bệnh án phẫu thuật.

Trong những năm 1980, nhóm kháng sinh cephalosporin được tìm thấy đã làm tăng khả năng điều trị các bệnh nhiễm khuẩn. Trong suốt thập kỷ này, các chương trình kiểm soát nhiễm khuẩn bắt đầu được thành lập tại các bệnh viện. Hướng dẫn điều trị dựa trên bằng chứng và quy định sử dụng kháng sinh được triển khai. Các nhà nghiên cứu Úc đã công bố nghiên cứu kết quả đầu tiên về hướng dẫn y khoa.

Thuật ngữ AMS (antimicrobial stewardship) xuất hiện vào năm 1996 bởi hai thực tập sinh tại Trường Y khoa Đại học Emory, John McGowan và Dale Gerding, chuyên gia về *C. difficile*. Họ đề nghị "... thử nghiệm quy mô lớn, được kiểm soát tốt về quy định sử dụng vi sinh, sử dụng phương pháp dịch tễ học phức

tạp, phân loại sinh vật phân tử và phân tích cơ chế đề kháng chính xác để xác định phương pháp tốt nhất giúp ngăn chặn và kiểm soát vấn đề kháng thuốc, đảm bảo việc sử dụng kháng sinh tối ưu và tác dụng lâu dài của việc lựa chọn kháng sinh, liều lượng và thời gian điều trị là một phần của mọi quyết định điều trị kháng sinh [57].

Năm 1997, SHEA và Hiệp hội các bệnh truyền nhiễm đã công bố các hướng dẫn để ngăn chặn kháng kháng sinh cho rằng quản lý kháng sinh thích hợp, bao gồm tối ưu hoá lựa chọn, liều và thời gian điều trị, cũng như kiểm soát việc sử dụng kháng sinh, sẽ ngăn chặn hoặc làm chậm sự xuất hiện của sự đề kháng giữa các vi sinh vật [71].

Mười năm sau, vào năm 2007, tình trạng kháng vi khuẩn, kháng virus và kháng nấm đã tăng lên đến mức độ mà CDC kêu gọi báo động. Cùng năm đó, IDSA và SHEA đã xuất bản các hướng dẫn để phát triển một chương trình AMS [34]. Cũng trong năm 2007, ấn phẩm nhi khoa đầu tiên sử dụng thuật ngữ AMS [64].

Năm 2014, CDC khuyến cáo rằng tất cả các bệnh viện của Hoa Kỳ đều có chương trình quản lý kháng sinh [55]. Năm 2017, FDA đã phê duyệt quy định các bệnh viện cần thành lập nhóm quản lý sử dụng kháng sinh tại bệnh viện [30].

CDC khuyến cáo các yếu tố ảnh hưởng đến chương trình quản lý kháng sinh tại BV bao gồm:

- Hoạt động hỗ trợ của ban lãnh đạo BV:
- + Ban hành văn bản chính thức nhằm hỗ trợ/thúc đẩy các hoạt động (chương trình quản lý sử dụng kháng sinh) để cải thiện tình hình sử dụng kháng sinh.
- + Hỗ trợ tài chính từ ngân sách cho các hoạt động quản lý sử dụng kháng sinh.

- Phân công trách nhiệm: có phân công bác sỹ nào chịu trách nhiệm về kết quả đầu ra của chương trình quản lý sử dụng kháng sinh.
- Chuyên môn Dược: phân công dược sỹ nào chịu trách nhiệm trong hoạt động cải thiện sử dụng kháng sinh
- Xây dựng các hoạt động hỗ trợ chương trình quản lý sử dụng kháng sinh:
 - + Xây dựng hướng dẫn sử dụng kháng sinh dựa trên hướng dẫn sử dụng kháng sinh của Bộ Y tế và tính nhạy cảm của vi khuẩn tại BV để hỗ trợ lựa chọn kháng sinh phù hợp trong những bệnh thường gặp.
 - + Xây dựng danh mục các kháng sinh cần hạn chế kê đơn và phê duyệt trước khi kê đơn.
 - + Bác sỹ hay dược sỹ có xem xét lại liệu trình điều trị cho các kháng sinh cụ thể.
 - + Xây dựng quy trình chuyển KS đường tiêm sang đường uống.
 - + Xây dựng bảng hướng dẫn liều KS và hiệu chỉnh liều KS.
 - + Xây dựng hệ thống cảnh báo trùng lặp KS..
 - + Xây dựng hướng dẫn sử dụng KS cho một số bệnh nhiễm khuẩn thường gặp tại BV.
- Giám sát kê đơn và tình trạng kháng KS:
 - + Theo dõi việc tuân thủ tài liệu Hướng dẫn sử dụng kháng sinh về chỉ định, liều dùng, đường dùng, thời gian dùng kháng sinh.
 - + Theo dõi việc tuân thủ khuyến cáo điều trị cụ thể tại BV.
- Đánh giá kết quả chương trình quản lý sử dụng KS:
 - + Theo dõi tỉ lệ nhiễm khuẩn *C.difficile*.
 - + Theo dõi tình hình kháng thuốc của các vi khuẩn gây bệnh phân lập tại bệnh viện.

- + Theo dõi sử dụng KS thông qua một số chỉ số: DOT, LOT, DDD, chi phí sử dụng KS tại BV.
- Báo cáo hiệu quả chương trình quản lý sử dụng KS
 - + Chia sẻ báo cáo cụ thể về sử dụng kháng sinh tại bệnh viện cho bác sỹ kê đơn.
 - + Cung cấp báo cáo tình hình kháng thuốc của vi khuẩn phân lập tại bệnh viện cho bác sỹ.
 - + Bác sỹ kê đơn nhận được những phản hồi hay góp ý về cách thức cải thiện việc kê đơn kháng sinh của mình.
- Đào tạo: tổ chức các lớp, xây dựng chương trình, thông tin đào tạo cho các bác sỹ và những cán bộ y tế có liên quan nhằm cải thiện việc kê đơn kháng sinh.

1.5. Đặc điểm Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình và Bệnh viện đa khoa tỉnh Nam Định

BVĐK tuyến tỉnh đóng vai trò quan trọng trong hệ thống y tế tại Việt Nam. Chính vì vậy nhóm nghiên cứu lựa chọn BVĐK tuyến tỉnh để tiến hành nghiên cứu và can thiệp, nhằm xây dựng chiến lược quản lý sử dụng KS hợp lý, an toàn, hiệu quả tại các BVĐK tuyến tỉnh.

BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định là hai bệnh viện đa khoa thuộc khu vực đồng bằng sông Hồng. Hai bệnh viện tương đồng với nhau về kinh tế, văn hóa, xã hội, phong tục tập quán và lối sống. Hai bệnh viện tương đồng nhau về số giường bệnh, số nhân viên y tế và mô hình bệnh tật. Chính vì thế, Nhóm nghiên cứu lựa chọn hai BV này là địa điểm nghiên cứu.

Bệnh viện Đa khoa tỉnh Thái Bình (nơi triển khai can thiệp)

Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình là bệnh viện đa khoa hạng I trực thuộc Sở Y tế tỉnh Thái Bình. Bệnh viện đã được thành lập được hơn 110 năm. Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình là bệnh viện đa khoa tuyến cao nhất của tỉnh Thái Bình, có quy mô 700 giường kế hoạch, số giường thực kê 1180 giường với 10 phòng chức năng và 34 khoa lâm sàng, cận lâm sàng.

Bệnh viện Đa khoa tỉnh Nam Định (nhóm chứng)

Bệnh viện đa khoa tỉnh Nam Định được công nhận là bệnh viện hạng I từ tháng 1 năm 2012. Bệnh viện có quy mô 650 giường bệnh kế hoạch và 744 giường thực kê.

Một số kết quả hoạt động của Bệnh viện trong 6 tháng đầu năm 2015:

- Điều trị nội trú cho 14,382 lượt người; đạt 54,6% kế hoạch năm.
- Số ngày điều trị nội trú: 124,020, đạt 52,3% kế hoạch năm.
- Khám bệnh cho 98,289 lượt người.
- Tổng số ca phẫu thuật là 3,116.
- Công suất giường bệnh kế hoạch là 106%, công suất tính theo giường bệnh thực kê là 93%.

Đặc điểm nhân lực của một số bệnh viện trong nghiên cứu

Bảng 1. 4. Cơ cấu nhân lực BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định

Nhân lực	BVĐK tỉnh Thái Bình		BVĐK tỉnh Nam Định	
	Số lượng	Tỷ lệ %	Số lượng	Tỷ lệ %
<i>Tổng số bác sĩ</i>	<i>224</i>	<i>24,9</i>	<i>137</i>	<i>24,1</i>
Thạc sĩ y khoa	35	3,9	22	3,9
Chuyên khoa II	12	1,3	11	1,9
Chuyên khoa I	45	5,0	47	8,3

Bác sĩ	132	14,7	60	10,6
Y sĩ điều trị	0	0,0	0	0
Tổng số dược sĩ	31	3,5	26	4,6
Thạc sĩ	0		1	0,2
Chuyên khoa I	2	0,2	1	0,2
Dược sĩ đại học	3	0,3	4	0,7
Dược sĩ trung học	26	2,9	18	3,2
Dược tá	0	0,0	2	0,4
Tổng số điều dưỡng	441	49,1	289	50,9
Cử nhân điều dưỡng	15	1,7	73	12,9
CD điều dưỡng	65	7,2	58	10,2
TH điều dưỡng	361	40,2	157	27,6
Kỹ thuật viên y	68	7,6	34	5,9
Cán bộ khác	90	10,0	61	10,9
Đại học	34	3,8	17	3,0
Tổng số cán bộ	898	100	568	100

(Nguồn: Cục Quản lý Khám, chữa bệnh-Kiểm tra bệnh viện năm 2015)

CHƯƠNG II. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Đối tượng, địa điểm và thời gian nghiên cứu

2.1.1. Đối tượng nghiên cứu

- Người bệnh được chẩn đoán nhiễm khuẩn hô hấp, nhiễm khuẩn tiết niệu, nhiễm khuẩn da mô mềm, nhiễm khuẩn ổ bụng, điều trị nội trú tại bệnh viện được sử dụng kháng sinh của các bệnh

- Nhân viên y tế: Các bác sĩ điều trị và thành viên Ban quản lý sử dụng kháng sinh tại bệnh viện.

Địa điểm nghiên cứu:

BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định.

2.1.2. Thời gian nghiên cứu:

Thời gian thực hiện đề tài: Từ tháng 7 năm 2017 đến tháng 4 năm 2020.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

2.2.1. Thiết kế nghiên cứu

Mục tiêu 1: Nghiên cứu cắt ngang chia 2 phần phân tích số liệu thứ cấp (hồi cứu) và khảo sát thực địa. Tìm hiểu yếu tố ảnh hưởng về công tác quản lý.

Mục tiêu 2: Thiết kế can thiệp bán thực nghiệm, so sánh trước sau và có nhóm chứng.

Bảng 2. 1. Các thiết kế nghiên cứu sử dụng trong phạm vi đề tài nghiên cứu

Mục tiêu	Ký hiệu	Tên nghiên cứu	Thiết kế nghiên cứu
Mô tả thực trạng sử dụng kháng sinh hợp lý và một số yếu tố ảnh hưởng tại Bệnh	1.1	Khảo sát thực trạng thực trạng sử dụng kháng sinh tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình và Bệnh viện đa khoa tỉnh Nam Định năm 2017.	Mô tả hồi cứu dữ liệu, phân tích số liệu thứ cấp

viện đa khoa tỉnh Thái Bình và Bệnh viện đa khoa tỉnh Nam Định năm 2017.	1.2	Phân tích một số yếu tố ảnh hưởng đến quản lý sử dụng kháng sinh tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình và Bệnh viện đa khoa tỉnh Nam Định năm 2017.	Nghiên cứu định tính, phỏng vấn sâu các cá nhân liên quan đến hoạt động quản lý sử dụng kháng sinh tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình và Bệnh viện đa khoa tỉnh Nam Định năm 2017.
Đánh giá hiệu quả một số biện pháp can thiệp sử dụng kháng sinh hợp lý tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình năm 2019.	2.1	Đánh giá sau can thiệp tác động của một số biện pháp can thiệp sử dụng kháng sinh hợp lý tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình năm 2019	Mô tả cắt ngang thực trạng sử dụng kháng sinh tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình năm 2019 (sau can thiệp) theo các chỉ tiêu nghiên cứu của nghiên cứu 1.1. Đánh giá chương trình tại địa điểm can thiệp và địa điểm không can thiệp để so sánh giữa 2 nhóm nghiên cứu.

2.2.2. Cỡ mẫu và chọn mẫu nghiên cứu

2.2.2.1. Nghiên cứu 1.1: Khảo sát thực trạng thực trạng sử dụng kháng sinh tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017

Cỡ mẫu cho nghiên cứu 1.1

Áp dụng công thức tính cỡ mẫu ước tính cho một tỷ lệ:

$$n = \frac{z_{1-\alpha/2}^2 P(1-P)}{d^2}$$

Trong đó: n là cỡ mẫu tối thiểu;

α : Mức ý nghĩa thống kê (Chọn $\alpha = 0,05$ ứng với độ tin cậy 95% thay vào bảng ta được $Z(1-\alpha/2) = 1,96$); $p = 0,5$

(Vì chưa có nghiên cứu trên đối tượng trước đó nên ta lấy tỷ lệ sử dụng kháng sinh hợp lý là 50%); d: Sai số chấp nhận được với $d = 0,08$. Thay vào công thức, ta tính được cỡ mẫu $n=300$ bệnh án. Trên thực tế, số mẫu tại BVĐK tỉnh Thái Bình là 297 bệnh án, số mẫu tại BVĐK tỉnh Nam Định là 302 bệnh án.

Tiêu chuẩn lựa chọn:

Tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình và Nam Định:

- Bệnh án của người bệnh có sử dụng kháng sinh là người lớn (≥ 18 tuổi).
- Bệnh án điều trị nội trú từ 3 ngày trở lên của các bệnh: nhiễm khuẩn hô hấp, nhiễm khuẩn tiết niệu, nhiễm khuẩn da mô mềm, nhiễm khuẩn ổ bụng.

Tiêu chuẩn loại trừ:

- Người bệnh có tiên lượng tử vong trong vòng 24 giờ sau nhập viện.
- Bệnh án không tiếp cận được.

2.2.2.2. Nghiên cứu 1.2: *Phân tích một số yếu tố ảnh hưởng đến quản lý sử dụng kháng sinh tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017*

Cỡ mẫu nghiên cứu 1.2:

- Bao gồm các thành viên tham gia nhóm quản lý sử dụng kháng sinh tại 2 BV nghiên cứu.
- Chọn toàn bộ bác sĩ trong các khoa lâm sàng, đồng ý tham gia nghiên cứu.

2.2.2.3. Nghiên cứu 2.1: *Đánh giá sau can thiệp tác động của một số biện pháp can thiệp sử dụng kháng sinh hợp lý tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2019*

Cỡ mẫu của nghiên cứu trước can thiệp và sau can thiệp:

- *Cỡ mẫu bệnh án của người bệnh điều trị kháng sinh

$$n = \frac{p_2(1-p_2) + p_1(1-p_1)}{(p_2 - p_1)^2} (Z^\alpha + Z^\beta)^2$$

Trong đó

n: độ lớn của mẫu

Z: trị số phân phối chuẩn với độ tin cậy 95%

$$Z^\alpha = 1.96; Z^\beta = 0.84$$

Giả thuyết tỉ lệ sử dụng KS hợp lý trước can thiệp là 50%, tăng thêm tối thiểu 12% sau can thiệp, $p_2=0,5$, $p_1=0,62$. Số mẫu nghiên cứu được tính:

$$n = \frac{0.5 * 0.5 + 0.6 * 0.4}{(0.6 - 0.5)^2} (1.96 + 0.84)^2$$

$$\rightarrow n = n_1 = n_2 = 271$$

Cỡ mẫu bệnh án của người bệnh điều trị kháng sinh trong nghiên cứu mô tả là 271 bệnh án. Trên thực tế, số mẫu tại BVĐK tỉnh Thái Bình là 305 bệnh án, số mẫu tại BVĐK tỉnh Nam Định là 302 bệnh án.

Tiêu chuẩn lựa chọn:

- Tại Bệnh viện đa khoa tỉnh (Thái Bình và Nam Định): Bệnh án của người bệnh có sử dụng kháng sinh là người lớn (≥ 18 tuổi), bệnh án điều trị nội trú từ 3 ngày trở lên của các bệnh: nhiễm khuẩn hô hấp, nhiễm khuẩn tiết niệu, nhiễm khuẩn da mô mềm, nhiễm khuẩn ổ bụng.

Tiêu chuẩn loại trừ

- Người bệnh có tiên lượng tử vong trong vòng 24 giờ sau nhập viện.
- Bệnh án không tiếp cận được.

2.2.3. Kỹ thuật thu thập thông tin

2.2.3.1. Phòng vấn trực tiếp bằng bảng hỏi (Phụ lục 2, 3)

Nghiên cứu viên đến bệnh viện phỏng vấn trực tiếp Ban quản lý sử dụng kháng sinh của bệnh viện bao gồm: Phó giám đốc BV- trưởng ban, trưởng khoa Dược, trưởng khoa Vi sinh, trưởng khoa điều trị tích cực, trưởng khoa ngoại, trưởng khoa nội, trưởng khoa khám bệnh.

Phòng vấn các bác sĩ điều trị tại các khoa để đánh giá thực trạng kiến thức, thái độ, thực hành của các đối tượng nghiên cứu trong việc chấp hành các văn bản quy phạm pháp luật về sử dụng thuốc, kê đơn thuốc và sự thay đổi hành vi sau can thiệp (Phụ lục 5).

2.2.3.2. Thảo luận nhóm (Phụ lục 4)

Sau khi có thông tin cơ bản về hiểu biết, thái độ của lãnh đạo bệnh viện, bác sĩ và dược sĩ về chương trình quản lý sử dụng kháng sinh từ kết quả điều tra thực tế, tổ chức 2 cuộc thảo luận nhóm tại 2 bệnh viện nghiên cứu. Thành phần tham gia thảo luận nhóm bao gồm: lãnh đạo bệnh viện, thành viên HĐT&ĐT, thành viên nhóm quản lý sử dụng kháng sinh, đại diện các khoa lâm sàng tham gia nghiên cứu. Nhóm nghiên cứu điều khiển thảo luận nhóm, ghi chép và ghi âm buổi thảo luận.

Mục đích thảo luận nhóm là làm rõ hơn các khó khăn trong việc quản lý sử dụng kháng sinh tại các bệnh viện và định hướng quản lý trong thời gian tới.

2.2.3.3. Nghiên cứu định lượng

Xây dựng các biểu mẫu/phiếu điền thông tin, bảng kiểm và bộ câu hỏi cấu trúc sẵn để thu thập thông tin từ cán bộ nhân viên y tế của các bệnh viện thuộc mẫu nghiên cứu nhằm thu thập các thông tin sau:

- Kiến thức, thái độ của bác sĩ lâm sàng về sử dụng kháng sinh và chương trình quản lý kháng sinh (Phụ lục 5).

2.2.3.4. *Phương pháp thu thập thông tin từ bệnh án*

- Lọc lấy danh sách bệnh án có ngày nhập viện trong khoảng từ 1/9/2017 đến 30/11/2017 và 1/9/2019 đến 30/11/2019 tại các bệnh viện nghiên cứu của các bệnh nhân có tuổi ≥ 18 tuổi, được chẩn đoán xác định là nhiễm khuẩn hô hấp, nhiễm khuẩn tiết niệu, nhiễm khuẩn da mô mềm, nhiễm khuẩn ổ bụng, có chỉ định kháng sinh và điều trị nội trú từ 3 ngày trở lên từ phần mềm quản lý viện phí của bệnh viện. Sau đó, tiến hành tìm kiếm bệnh án lưu trữ tại Phòng Kế hoạch tổng hợp. Các bệnh án không tiếp cận được bị loại bỏ khỏi nghiên cứu.

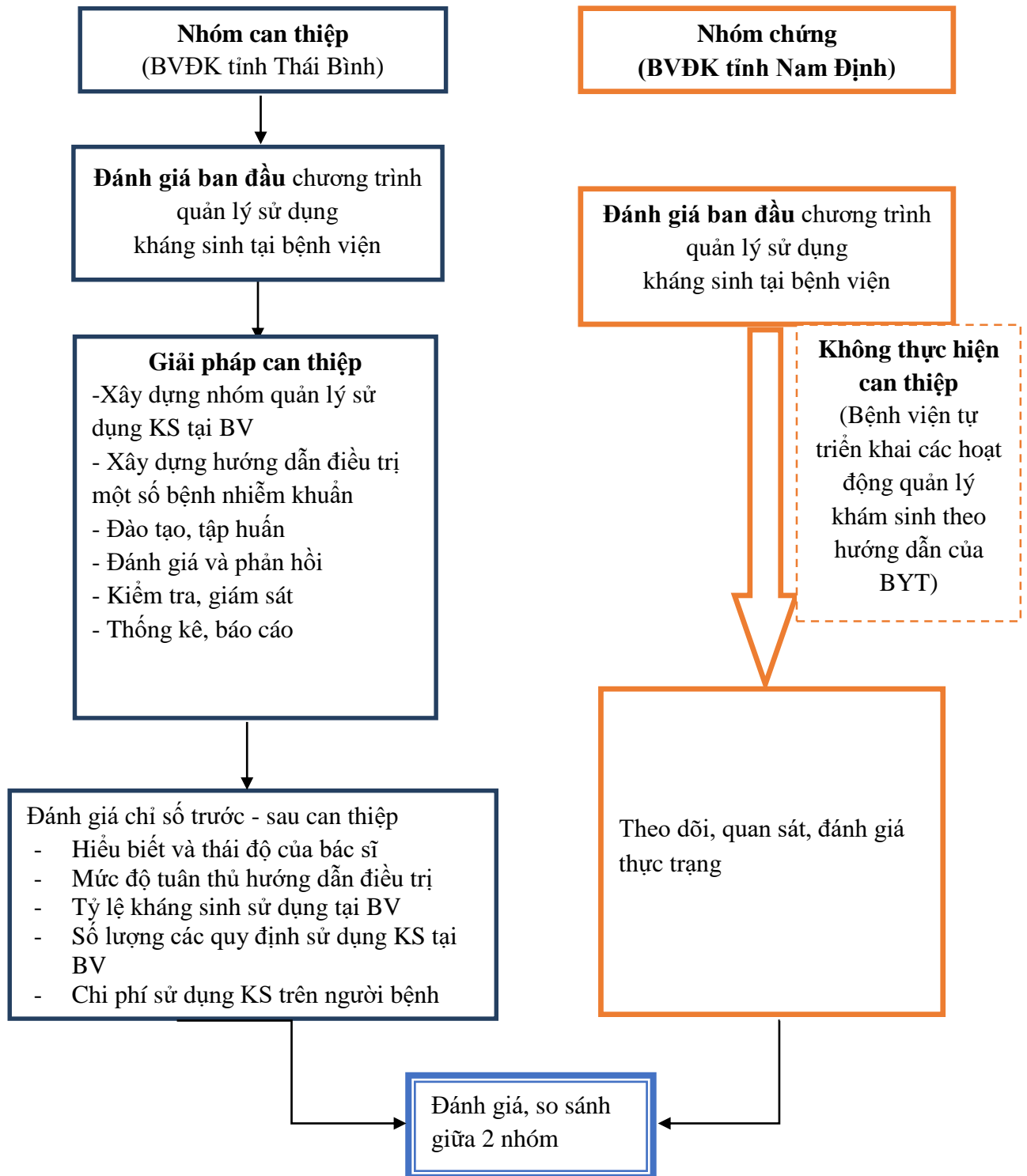
- Lập danh sách các bệnh án theo các nhóm bệnh nhiễm khuẩn, lấy bệnh án ngẫu nhiên hệ thống với mỗi bệnh nhiễm khuẩn là 75 bệnh án thỏa mãn tiêu chí lựa chọn.

- Thông tin thu thập được lấy theo mẫu phiếu thu thập thông tin bệnh án (Phụ lục 1) để khảo sát các tiêu chí đã được xác định trước.

2.2.4. *Các biện pháp can thiệp*

Mô hình can thiệp có đánh giá trước - sau can thiệp và so sánh với nhóm chứng

Khung lý thuyết can thiệp:

2.2.5. *Biến số cần thu thập*

2.2.5.1. *Định nghĩa biến số*

a) Tên bệnh nhân

Mã hóa tên bệnh nhân: họ tên bệnh nhân được mã hóa bằng các ký tự đầu của tên.

Ví dụ: Nguyễn Văn An được mã hóa là Nguyen Van A.

b) Giới

Giới là biến định tính, có 2 giá trị là nam và nữ

c) Chẩn đoán nhập viện

Chẩn đoán nhập viện là chẩn đoán lúc bệnh nhân vào cấp cứu hoặc phòng khám.

d) Chẩn đoán ra viện

Chẩn đoán ra viện là chẩn đoán cuối cùng lúc xuất viện.

e) Kết quả điều trị

Kết quả điều trị là biến định tính là tình trạng bệnh nhân lúc xuất viện, gồm các giá trị:

- Khỏi: bệnh nhân hết các triệu chứng bệnh
- Đỡ/giảm: bệnh nhân giảm các triệu chứng bệnh
- Không thay đổi: Triệu chứng bệnh không giảm
- Nặng hơn: triệu chứng bệnh nặng hơn

f) Bệnh kèm

Là biến số định tính, các bệnh lý kèm theo vào thời điểm bệnh nhân nhập viện, bao gồm: suy gan, suy thận, suy tim, COPD, bệnh khác và không mắc.

g) Ngày sử dụng kháng sinh: là tổng các ngày kể từ ngày kê đơn thuốc KS đến ngày kết thúc.

h) Nhiễm khuẩn lúc nhập viện

Là biến số định tính, với 02 giá trị có/không. Nhiễm khuẩn bệnh viện là nhiễm khuẩn mắc phải sau 48 giờ nhập viện mà ở thời điểm nhập viện không có hoặc không nằm trong thời kỳ ủ bệnh. Chẩn đoán nhiễm khuẩn bệnh viện dựa vào tiêu chuẩn chẩn đoán của CDC.

i) Theo dõi sử dụng kháng sinh

Tên kháng sinh: Tên kháng sinh được ghi tên thương mại như trong hồ sơ.

Liều dùng: là biến định lượng, tổng liều dùng hàng ngày cho bệnh nhân, tính bằng gam.

Số ngày điều trị kháng sinh (day of therapy - DOT): Số ngày điều trị đánh giá dựa vào số ngày sử dụng của tất cả KS trong liệu trình điều trị.

Đường dùng: là biến định danh, gồm các giá trị tiêm bắp, tiêm tĩnh mạch, truyền tĩnh mạch.

Hiệu quả điều trị dựa trên kết luận của bác sĩ khi tổng kết bệnh án

+ **Khỏi** : Hết hoàn toàn các triệu chứng lâm sàng.

+ **Đỡ** : Các triệu chứng lâm sàng thuyên giảm, bệnh nhân có thể điều trị ngoại trú.

+ **Không thay đổi** : Tình trạng bệnh nhân không được cải thiện.

+ **Nặng hơn** : Tình trạng bệnh nhân có chiều hướng xấu đi.

j) Kháng sinh hợp lý và kháng sinh không hợp lý

KS được xem là không hợp lý khi:

- KS không phù hợp với KS đồ khi có kết quả KS đồ.
- KS khởi đầu khi chưa có kết quả KS đồ không phù hợp về lâm sàng và hướng dẫn sử dụng KS theo từng chẩn đoán bệnh.

- Liều KS và cách sử dụng KS không đúng hướng dẫn sử dụng, không chỉnh liều khi có suy thận, không theo dõi nồng độ với những thuốc có khoảng an toàn hẹp (ví dụ vancomycin).

- Thời gian dùng KS không phù hợp với lâm sàng (không ngưng khi không còn chỉ định).

Kháng sinh được đánh giá là hợp lý khi đáp ứng tất cả các tiêu chí sau đây:

- Sử dụng khi có chỉ định.
- Đúng loại KS: chỉ định loại KS đúng theo hướng dẫn sử dụng KS đã ban hành tại bệnh viện (nếu có) hoặc theo hướng dẫn sử dụng KS của BHYT. KS ban đầu, khi chưa có kết quả KS đồ, phù hợp về lâm sàng và hướng dẫn sử dụng KS theo từng chẩn đoán bệnh. KS phù hợp với KS đồ khi có kết quả KS đồ.
- Đúng liều: liều KS sử dụng đúng, có chỉnh liều khi có suy thận, có theo dõi nồng độ với những thuốc có khoảng an toàn hẹp (ví dụ vancomycin).
- Đúng thời gian: thời gian dùng KS phù hợp với lâm sàng. Ngưng khi hết chỉ định nghĩa là ngưng KS khi bệnh nhân hết các triệu chứng nhiễm khuẩn trên lâm sàng và cận lâm sàng.
- Đúng cách dùng: đường dùng và khoảng cách dùng phù hợp.

Đánh giá liều kháng sinh

Liều dùng được coi là phù hợp khi phù hợp với hướng dẫn về liều của bệnh viện (bảng liều dùng một số loại kháng sinh) và chức năng thận của bệnh nhân.

Đánh giá cách dùng kháng sinh:

Cách dùng được coi là phù hợp khi thỏa mãn đồng thời về đường dùng, cách pha, tốc độ tiêm truyền theo hướng dẫn (bảng hướng dẫn tiêm truyền một số loại kháng sinh, ban hành kèm Quyết định số 708/QĐ-BYT ngày 02/03/2015).

2.2.5.2. *Tỉ lệ sử dụng KS hợp lý trước và sau khi thực hiện chương trình*

Đánh giá sử dụng KS hợp lý hay không sẽ do ít nhất hai thành viên trong ban giám sát đánh giá cùng xác định là không hợp lý hoặc hợp lý. Nếu có sự không thống nhất giữa hai người đánh giá, sẽ cùng thảo luận để đưa ra quyết định cuối cùng. KS được đánh giá theo từng lượt KS sử dụng cho bệnh nhân. Một lượt sử dụng KS được tính khi 1 loại KS được sử dụng, từ lúc bắt đầu đến khi kết thúc. Nếu KS này ngưng, sau đó được sử dụng lại thì tính thêm 1 lượt mới.

Tỉ lệ sử dụng KS không hợp lý = tổng số lượt KS được đánh giá không hợp lý/tổng số lượt KS sử dụng.

2.2.5.3. *Lượng KS sử dụng trước và sau khi thực hiện chương trình.*

Lượng KS sử dụng trước và sau khi thực hiện chương trình được đánh giá dựa vào ba yếu tố:

- Liều KS sử dụng hàng ngày (DDDs-defined daily doses).
- Số ngày điều trị (days of therapy-DOT).
- Độ độ dài đợt điều trị kháng sinh (length of therapy - LOT)

Liều KS sử dụng hàng ngày (defined daily doses) là số liều trung bình giả định mỗi ngày cho một thuốc so với DDDs chuẩn chỉ định chính dành cho người lớn. DDDs chuẩn được đề nghị bởi WHO. Ví dụ: theo WHO, DDDs chuẩn của ceftazidim là 4 gam/ngày, DDDs chuẩn của gentamycin là 0,2 gam/ngày. Số DDDs được tính theo công thức sau:

$$\text{DDDs} = \frac{\text{Số lượng thuốc sử dụng (gam)}}{\text{DDD chuẩn của WHO}}$$

DOT (Day of Therapy) là tổng số ngày điều trị kháng sinh của bệnh nhân (bất kể liều lượng). Bất kỳ liều lượng kháng sinh nào nhận được trong 24h đều là 1 DOT. DOT cho 1 bệnh nhân dùng nhiều loại kháng sinh là tổng DOT cho mỗi loại kháng sinh mà bệnh nhân được sử dụng.

LOT (length of Therapy) là độ dài đợt điều trị kháng sinh bất kể loại nào, được tính bằng số ngày có sử dụng kháng sinh.

Ví dụ:

Bệnh nhân sử dụng Levofloxacin 500mg/lần/ngày trong 7 ngày: DOT=1 DOT x 7 ngày = 7 DOT; LOT= 7 ngày.

Bệnh nhân sử dụng Ceftriaxon 2g/lần/ngày x 7 ngày và Levofloxacin 750mg/lần/ngày x 7 ngày: DOT= 2 DOT x 7 ngày = 14 DOT; LOT= 7 ngày.

2.2.6. Chỉ tiêu nghiên cứu

2.2.6.1. Khảo sát thực trạng thực trạng sử dụng kháng sinh tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình và Bệnh viện đa khoa tỉnh Nam Định năm 2017.

- Số lượt kháng sinh sử dụng
- Kết hợp kháng sinh
- Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh khởi đầu hợp lý.
- Tỷ lệ cách dùng kháng sinh hợp lý.

2.2.6.3. Đánh giá sau can thiệp tác động của một số biện pháp can thiệp sử dụng kháng sinh hợp lý tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình năm 2019

- Kết hợp kháng sinh.
- Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh khởi đầu hợp lý.
- Kết quả lựa chọn kháng sinh sau khi có kết quả kháng sinh đồ.
- Số lượt sử dụng kháng sinh.
- Số DDD kháng sinh.

- Ngày sử dụng kháng sinh (DOT).
- Thời gian sử dụng kháng sinh (LOT).

2.2.7. Nội dung thực hiện Chương trình can thiệp

Bảng 2. 2. Nội dung thực hiện chương trình can thiệp

TT	Các nội dung, công việc chủ yếu cần được thực hiện	Dự kiến kết quả
1	Tổ chức Ban giám sát sử dụng KS: a. Thành phần: Bác sĩ phòng kế hoạch tổng hợp, khoa truyền nhiễm, khoa kiểm soát nhiễm khuẩn, dược sĩ ở đơn vị dược lâm sàng b. Nhiệm vụ: - Xây dựng mô hình các bệnh nhiễm khuẩn tại bệnh viện - Lựa chọn các bệnh nhiễm khuẩn có tỷ lệ mắc cao tại bệnh viện, xây dựng hướng dẫn điều trị - Xây dựng danh mục thuốc kháng sinh cần thiết tại bệnh viện - Xây dựng quy định hoạt động và tiến hành hoạt động giám sát sử dụng kháng sinh, định kỳ đánh giá c. Tổ chức thực hiện:	- Ban giám sát sử dụng KS hoạt động định kỳ, hiệu quả

TT	Các nội dung, công việc chủ yếu cần được thực hiện	Dự kiến kết quả
	- Hội đồng khoa học kỹ thuật xét duyệt nội dung và các công cụ sử dụng khi thực hiện chương trình. - Giám đốc bệnh viện ký công văn cho phép thực hiện chương trình. - Họp Ban Giám sát sử dụng KS: Thảo luận kế hoạch làm việc và phân công trách nhiệm, nhiệm vụ. - Họp định kỳ Ban Giám sát hàng tuần.	
2	Huấn luyện, đào tạo lại, đào tạo liên tục cho nhân viên y tế: - Hướng dẫn sử dụng KS đã ban hành - Kiến thức vi sinh lâm sàng	- Tổ chức 2 lớp tập huấn về hướng dẫn sử dụng KS, vi sinh lâm sàng - In các tờ rơi, poster, các bảng biểu bỏ túi.
3	So sánh sự sử dụng KS hợp lý tại các khoa được lựa chọn trước và sau khi thực hiện chương trình	Có sự cải thiện có ý nghĩa về sử dụng KS toàn thân: - Tỷ lệ sử dụng KS hợp lý trước và sau khi thực hiện chương trình. - Loại KS phù hợp với KS đồ hơn - Liều dùng, cách sử dụng, thời gian dùng đúng hướng dẫn hơn

TT	Các nội dung, công việc chủ yếu cần được thực hiện	Dự kiến kết quả
		- Số ngày điều trị kháng sinh (DOT) - Độ dài đợt điều trị kháng sinh (LOT) - Liều KS sử dụng hàng ngày (DDD)
4	Đánh giá chi phí sử dụng KS của các bệnh nhiễm khuẩn có tỷ lệ mắc cao (theo ICD 10) giữa hai giai đoạn.	Chi phí sử dụng KS trên người bệnh trước và sau khi thực hiện chương trình.

2.2.8. Phương pháp phân tích số liệu

- Xây dựng hệ thống nhập và quản lý số liệu đáp ứng mục tiêu nghiên cứu, bảo mật thông tin, đảm bảo chất lượng số liệu, lưu giữ và phân tích cơ sở dữ liệu của nghiên cứu.

- Số liệu thu thập được nhập bằng phần mềm EpiData 3.1 và phân tích theo phần mềm SPSS 16.0. Các cuộc phỏng vấn sâu và thảo luận nhóm được gỡ băng và phân tích theo chủ đề và trình bày kết quả dựa trên kỹ thuật nghiên cứu định tính.

- Các số liệu mô tả được trình bày bằng các giá trị số tuyệt đối, giá trị trung bình, khoảng tin cậy 95%, tỷ số và tỷ lệ % sự xuất hiện các sự kiện sức khỏe. Kiểm định thống kê “ χ^2 ” bình phương, t-test được sử dụng trong các phép tính so sánh khi phân tích số liệu và xác định hiệu quả can thiệp.

- Đối với nghiên cứu định tính: Phân tích thông tin đã mã hoá, xác định những vấn đề chung. Thông tin từ những cuộc phỏng vấn sâu riêng lẻ và thảo luận nhóm

cũng như giữa các hoạt động khác nhau được đối chiếu, hỗ trợ cho kết quả phân tích số liệu và giá trị của các phát hiện.

2.2.9. Sai số và cách hạn chế

Khi thu thập thông tin có thể gặp một số khó khăn sau:

- Số liệu của các bệnh viện dễ nhầm lẫn nhất là các số liệu liên quan đến kinh phí do có thể không có hệ thống lưu trữ.
- Sai số do lỗi của điều tra viên và cán bộ nhập số liệu do ghi hoặc mã hóa số liệu thu được.

Cách hạn chế các sai số:

Nhằm hạn chế các sai số, các biện pháp đã được thực hiện:

- Thử nghiệm bộ công cụ trước khi tiến hành điều tra.
- Tập huấn kỹ cho các điều tra viên, kết hợp với giám sát chặt chẽ trong quá trình điều tra.
- Kiểm tra lại toàn bộ các biểu mẫu thống kê của từng bệnh viện, nghiên cứu kỹ các biểu mẫu, số liệu rồi giải thích, hướng dẫn cho các cán bộ nhập số liệu. Giám sát, kiểm tra sát sao quá trình nhập số liệu, kiểm tra lại số liệu đã được nhập.
- Giải thích rõ mục đích nghiên cứu cho các đối tượng nghiên cứu. Trong quá trình thu thập số liệu, những địa bàn, cá nhân không sẵn lòng hợp tác ngừng điều tra.

2.3. Đạo đức nghiên cứu

- Nghiên cứu được sự đồng ý và chấp nhận phối hợp nghiên cứu, thu thập số liệu của các bệnh viện được chọn điều tra.

- Nghiên cứu đã được Hội đồng Đạo đức trong nghiên cứu Y sinh của Viện Vệ sinh dịch tễ Trung ương chấp thuận về khía cạnh khoa học và đạo đức trong nghiên cứu.

- Đối tượng tham gia nghiên cứu được giải thích rõ ràng, đầy đủ về nội dung, mục đích nghiên cứu và có quyền đồng ý hoặc không đồng ý tham gia.

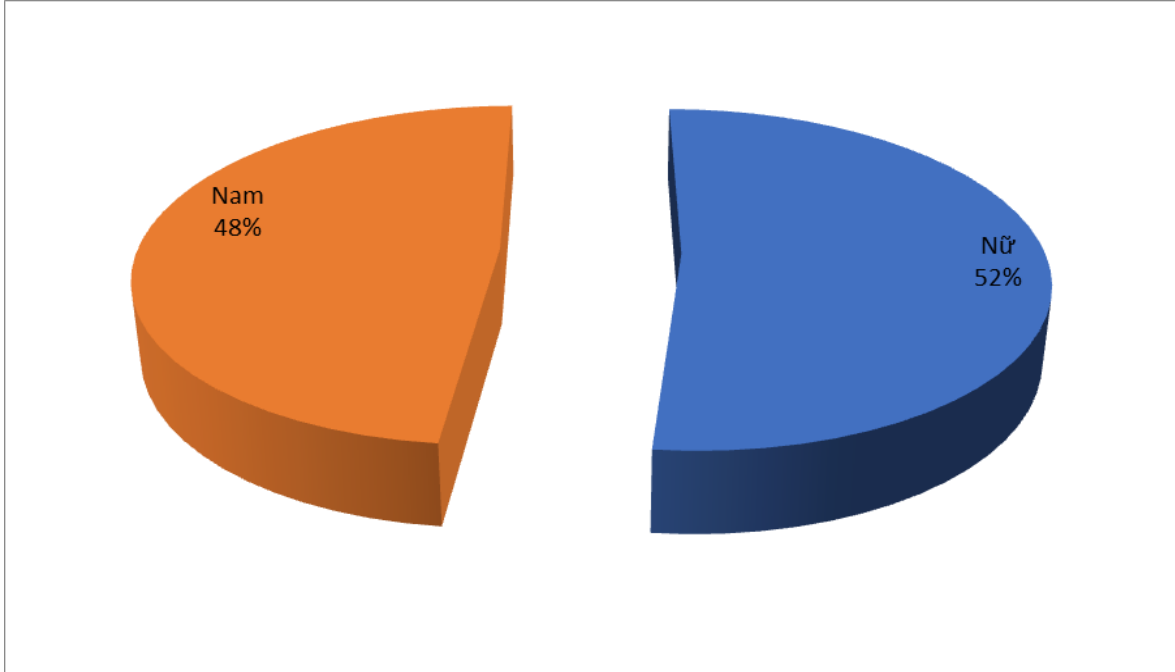
- Thông tin thu thập được chỉ dùng vào mục đích nghiên cứu và không gây bất cứ ảnh hưởng không tốt nào đến người trả lời và đơn vị được điều tra.

- Kết quả nghiên cứu được phản hồi cho những đơn vị tham gia nghiên cứu nhằm góp phần cải thiện sử dụng kháng sinh hợp lý, đặc biệt là chia sẻ những can thiệp hiệu quả cho bệnh viện đối chứng để có thể áp dụng hiệu quả.

CHƯƠNG III. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1. Đặc điểm mẫu nghiên cứu

3.1.1. Đặc điểm chung của bệnh nhân tại mẫu nghiên cứu

Biểu đồ 3. 1. Phân bố theo giới trong nhóm đối tượng nghiên cứu

Tổng số bệnh nhân trong mẫu nghiên cứu là 1206 bệnh nhân, trong đó, giới nữ là chiếm 52%, giới nam là chiếm 48% (Biểu đồ 3.1).

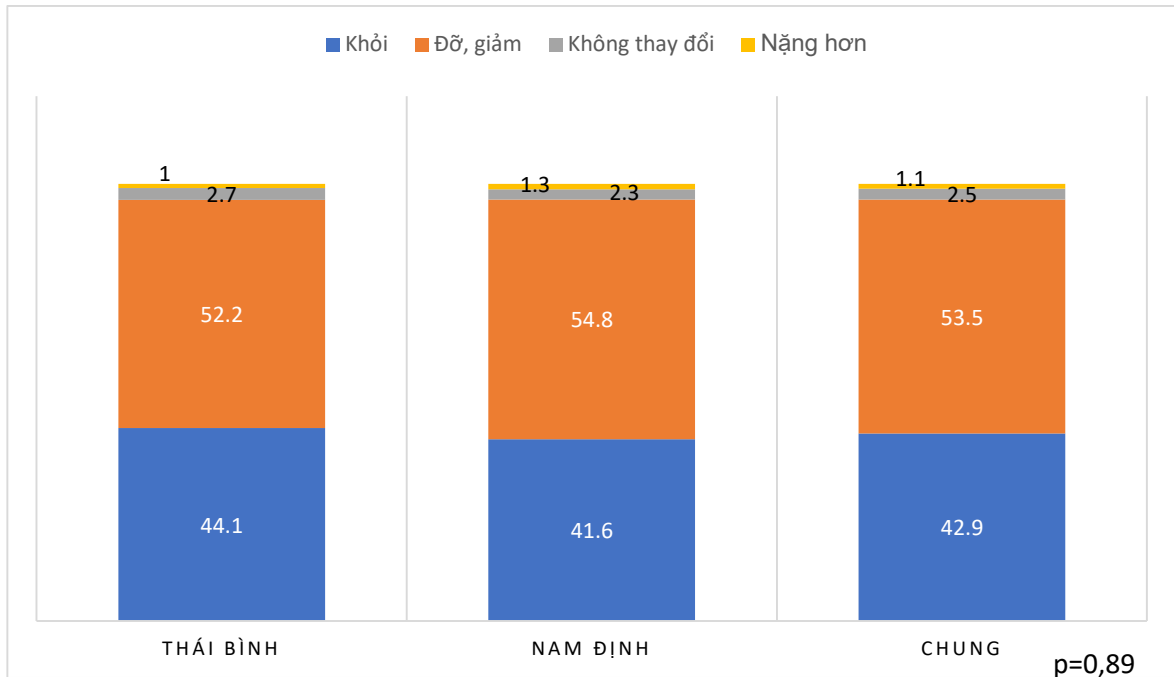
Về đặc điểm chung của bệnh nhân trong mẫu nghiên cứu (Bảng 3.1), tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 có tuổi trung bình (\pm độ lệch chuẩn - ĐLC) là $57,7 \pm 19,8$ (từ 18 đến 95 tuổi), năm 2019 là $59,9 \pm 17,7$. Số lượng người bệnh trên 60 tuổi chiếm tỷ lệ cao từ 47% đến 50%, số bệnh nhân có bệnh kèm theo chiếm tỷ lệ từ 33% đến 35%. Thời gian nằm viện trung bình năm 2017 là 8,7 ngày; năm 2019 giảm còn 8,3 ngày.

Tại BVĐK tỉnh Nam Định, tuổi trung bình của bệnh nhân trong mẫu nghiên cứu cũng gần 60 tuổi, tỷ lệ bệnh nhân trên 60 tuổi chiếm tỷ lệ trên 50%. Tỷ lệ bệnh

nhân có bệnh kèm là 38,1% năm 2017 và 47,7% năm 2019. Thời gian nằm viện trung bình là 8,9 ngày năm 2017 và 9,2 ngày năm 2019.

Bảng 3. 1. Đặc điểm chung của bệnh nhân

Đặc điểm cá nhân		BVĐK tỉnh Thái Bình				BVĐK tỉnh Nam Định			
		Năm 2017 (N=297)		Năm 2019 (N=305)		Năm 2017 (N=302)		Năm 2019 (N=302)	
		n	%	n	%	n	%	n	%
Tuổi	18 – 19 tuổi	1	0,3	2	0,7	8	2,7	8	2,6
	20 – 29 tuổi	29	9,8	18	5,9	22	7,3	18	6,0
	30 – 39 tuổi	31	10,4	31	10,2	26	8,6	31	10,3
	40 – 49 tuổi	43	14,5	37	12,1	21	7,0	29	9,6
	50 – 59 tuổi	51	17,2	58	19,0	44	14,6	52	17,2
	≥ 60 tuổi	142	47,8	159	52,1	181	59,8	164	54,3
$\bar{X} \pm SD$ (GTNN – GTLN)		57,7 ± 19,8 (18 – 95)		59,0 ± 17,7 (18 – 96)		59,7 ± 18,7 (18 – 92)		58,7 ± 18,7 (18 – 91)	
Bệnh kèm	Có	98	33,0	107	35,1	115	38,1	144	47,7
	Không	199	67,0	198	64,9	187	61,9	158	52,3
Thời gian nằm viện (ngày)		8,7 ± 3,5 (3 – 30)		8,3 ± 5,7 (3 – 70)		8,9 ± 4,8 (3 – 51)		9,2 ± 5,3 (3 – 36)	

Biểu đồ 3. 2. Phân loại tình trạng xuất viện của đối tượng nghiên cứu

Phân loại tình trạng xuất viện của đối tượng nghiên cứu (Biểu đồ 3.2), tỉ lệ bệnh nhân khỏi là 42,9%, đỡ giảm là 52,5%, không thay đổi là 2,5% và nặng hơn là 1,1%. Đặc điểm về tuổi, giới, bệnh kèm không khác biệt giữa hai giai đoạn.

3.1.2. Đặc điểm bệnh mắc kèm

Bảng 3. 2. Tỷ lệ bệnh mắc kèm tại hai bệnh viện

Bệnh mắc kèm	BVĐK tỉnh Thái Bình			BVĐK tỉnh Nam Định		
	Năm 2017	Năm 2019	p	Năm 2017	Năm 2019	p
	n, %	n, %		n, %	n, %	
Không mắc	199 (67,0%)	198 (64,9%)	0,589	187 (61,9%)	158 (52,3%)	0,017
Suy tim	2 (0,7%)	4 (1,3%)	0,686	7 (2,3%)	7 (2,3%)	1,000
Suy thận	3	2	0,682	24	3	0,001

Bệnh mắc kèm	BVĐK tỉnh Thái Bình			BVĐK tỉnh Nam Định		
	Năm 2017	Năm 2019	p	Năm 2017	Năm 2019	p
	n, %	n, %		n, %	n, %	
	(1,0%)	(0,7%)		(8,0%)	(1,0%)	
Đái tháo đường	6 (2,0%)	9 (3,0%)	0,464	4 (1,3%)	34 (11,3%)	0,001
Viêm phổi COPD	4 (1,4%)	4 (1,3%)	1,000	4 (1,3%)	6 (2,0%)	0,524
Bệnh khác	83 (27,9%)	88 (28,8%)	0,805	79 (26,2%)	94 (31,3%)	0,177
Tổng số	297 (100%)	305 (100%)		302 (100%)	302 (100%)	

Các bệnh mắc kèm ảnh hưởng đến phân tầng nguy cơ của bệnh nhiễm khuẩn. Bệnh nhân trong nhóm nghiên cứu chủ yếu không có bệnh mắc kèm, chiếm tỷ lệ trên 60%. Một số bệnh như suy tim, suy gan, suy thận có tỷ lệ mắc thấp. Các bệnh khác: dị ứng, đau mắt, tiền đình, viêm dạ dày, bệnh xương khớp mắc tỷ lệ gần 30%.

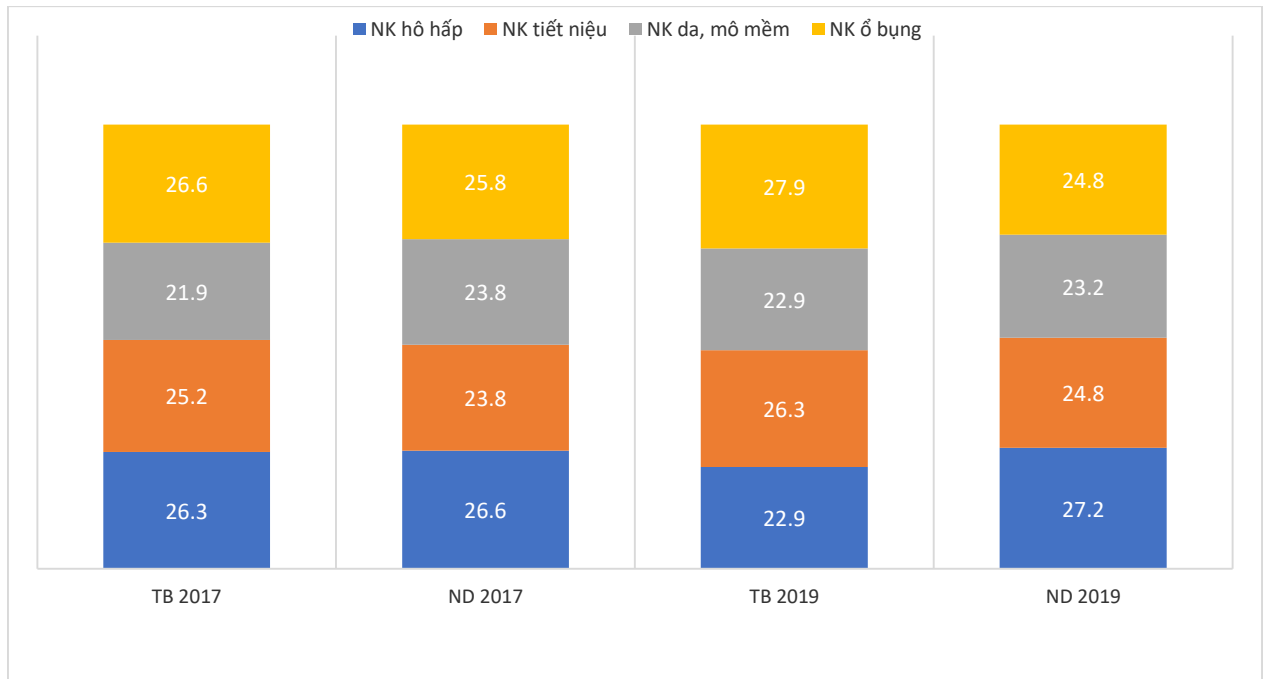
3.1.3. Đặc điểm loại nhiễm khuẩn

Bảng 3. 3. Đặc điểm loại nhiễm khuẩn

Đặc điểm loại nhiễm khuẩn	BVĐK tỉnh Thái Bình			BVĐK tỉnh Nam Định		
	Năm 2017	Năm 2019	p	Năm 2017	Năm 2019	p
	n, %	n, %		n, %	n, %	
Nhiễm khuẩn cộng đồng	294 (99,0%)	301 (98,7%)	0,451	298 (98,7%)	295 (97,7%)	0,545
Nhiễm khuẩn bệnh viện	3 (1,0%)	4 (1,3%)		4 (1,3%)	7 (2,3%)	
Tổng số	297 (100%)	305 (100%)		302 (100%)	302 (100%)	

Nhiễm khuẩn bệnh viện là nhiễm khuẩn mắc phải sau 48 giờ nhập viện mà ở thời điểm nhập viện không có hoặc không nằm trong thời kỳ ủ bệnh, nhiễm khuẩn cộng đồng là khi nhập viện đã có nhiễm khuẩn. Kết quả nghiên cứu cho thấy trên 98-99% bệnh nhân nhập viện nhiễm khuẩn cộng đồng. Chỉ hơn 1% là nhiễm khuẩn bệnh viện.

3.1.4. Phân loại nhiễm khuẩn

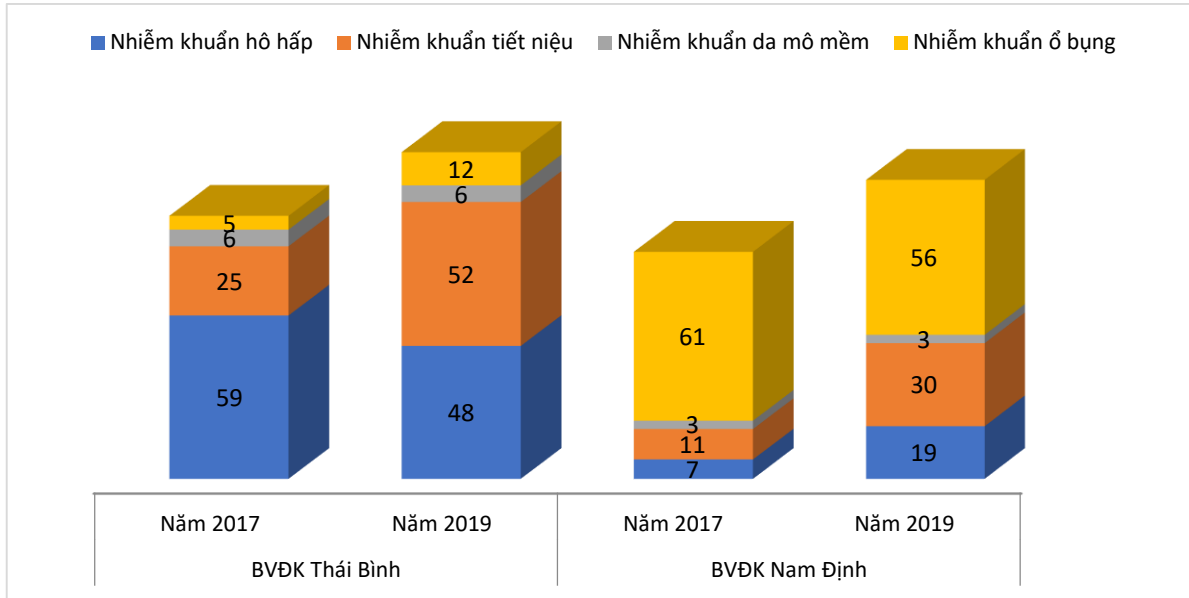

Biểu đồ 3.3. Phân bố loại nhiễm khuẩn tại hai bệnh viện

BVĐK tỉnh Thái Bình có 602 mẫu nghiên cứu, BVĐK tỉnh Nam Định có 604 mẫu nghiên cứu, gồm 4 bệnh nhiễm khuẩn: hô hấp, tiết niệu, da mô mềm và ổ bụng. Mỗi bệnh nhiễm khuẩn chiếm tỷ lệ từ 22% đến 28% trong nhóm nghiên cứu.

3.1.5. Kết quả cấy vi sinh

3.1.5.1. Tỷ lệ thực hiện cấy vi sinh

Biểu đồ 3. 4. Tỷ lệ cấy vi sinh tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định

Tỷ lệ cấy vi sinh tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 là 31,6% mẫu, năm 2019 là 38%. Tại BVĐK tỉnh Nam Định, số lượng cấy vi sinh năm 2017 là 82 mẫu, đạt tỷ lệ 27,1%, năm 2019 là 107 mẫu, đạt tỷ lệ 35,4%.

3.1.5.2. Phân bố vi khuẩn phân lập

Bảng 3. 4. Phân bố vi khuẩn phân lập trên mẫu nghiên cứu

Tên Vi khuẩn	Thái Bình		Nam Định	
	2017 (n=40)	2019 (n=35)	2017 (n=54)	2019 (n=76)
<i>Acinetobacter</i>	5	1	2	3
<i>E. coli</i>	12	20	34	45
<i>Enterobacter</i>	2	1	2	
<i>K. pneumoniae</i>	13	5	9	16
<i>Staphylococcus</i>	6	1	4	3
<i>Pseudomonas</i>	2	4	5	9
<i>Streptococcus</i>	2			

Tên Vi khuẩn	Thái Bình		Nam Định	
	2017 (n=40)	2019 (n=35)	2017 (n=54)	2019 (n=76)
<i>Candida albican</i>		1		
<i>Enterococcus faecalis</i>		1	3	2
<i>Moraxella</i>		1		
<i>P. mirabilis</i>			3	3
<i>Enterococcus</i>				2
<i>Staphylococci</i>				2

Số vi khuẩn phân lập được trên mẫu nghiên cứu gồm 13 loại, trong đó *E. Coli* gặp nhiều nhất trong các mẫu, sau đó đến *K. pneumoniae* và *P. Aeruginosa*.

3.2. Thực trạng sử dụng kháng sinh hợp lý và một số yếu tố ảnh hưởng tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình và Bệnh viện đa khoa tỉnh Nam Định năm 2017

3.2.1. Số lượt kháng sinh sử dụng năm 2017

Bảng 3. 5. Số lượt kháng sinh sử dụng

Phân loại nhiễm khuẩn	BVĐK tỉnh Thái Bình		BVĐK tỉnh Nam Định		p
	n	%	n	%	
Nhiễm khuẩn hô hấp	130	24,7%	134	28,6%	0,395
Nhiễm khuẩn niệu	114	21,7%	97	20,7%	
Nhiễm khuẩn da mô mềm	107	20,3%	101	21,5%	
Nhiễm khuẩn ổ bụng	175	33,8%	137	29,2%	
Chung	526	100%	469	100%	

Tổng số lượt kháng sinh sử dụng tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 là 526 lượt. Tổng số lượt kháng sinh sử dụng tại BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017 là 469 lượt.

Tỷ lệ số lượt KS sử dụng cao nhất là nhiễm khuẩn ổ bụng năm 2017 tại BVĐK tỉnh Thái Bình là 33,8%, thấp nhất là nhiễm khuẩn da mô mềm năm 2017 tại BVĐK tỉnh Thái Bình là 20,3%.

3.2.2. Kết hợp kháng sinh năm 2017

Bảng 3. 6. Kết hợp kháng sinh năm 2017

Kết hợp kháng sinh	BVĐK tỉnh Thái Bình		BVĐK tỉnh Nam Định		p
	Năm 2017		Năm 2017		
	n	%	n	%	
1 kháng sinh	143	48,2%	167	55,3%	0,674
2 kháng sinh	109	36,7%	112	37,1%	
3 kháng sinh	29	9,8%	15	5,0%	
> 3 kháng sinh	16	5,3%	8	2,6%	
Tổng số	297	100%	302	100%	
$\bar{X} \pm SD$ (GTNN – GTLN)	1,77 ± 1,0 (1 – 6)		1,55 ± 0,7 (1 – 5)		0,591

Tỷ lệ sử dụng một KS trong điều trị tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 là 48,2%. Tỷ lệ kết hợp hai kháng sinh là 36,7% Tỷ lệ kết hợp ba KS là 9,8% và kết hợp trên ba KS là 5,3%. Tại BVĐK tỉnh Nam Định, tỷ lệ dùng 1 KS là 55,3%, hai

KS là 37,1%, ba KS là 5% và trên ba KS là 2,6%. Sự khác nhau về sự kết hợp KS của hai bệnh viện không có ý nghĩa thống kê.

Tại BVĐK tỉnh Thái Bình, số KS trung bình sử dụng năm 2017 là $1,77 \pm 1,0$ KS; tại BVĐK tỉnh Nam Định, số KS trung bình là $1,55 \pm 0,7$. Sự khác nhau về số kháng sinh trung bình của hai bệnh viện không có ý nghĩa thống kê.

3.2.3. Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh khởi đầu hợp lý

Bảng 3. 7. Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh khởi đầu hợp lý

Các bệnh nhiễm khuẩn	Chung		BVĐK tỉnh Thái Bình		BVĐK tỉnh Nam Định		p
	n	%	n	%	n	%	
Nhiễm khuẩn hô hấp	48	30,4	24	30,7	24	30,0	>0,05
Nhiễm khuẩn niệu	72	49,0	34	45,3	38	52,8	
Nhiễm khuẩn da mô mềm	72	52,6	29	44,6	43	59,7	
Nhiễm khuẩn ổ bụng	44	28,0	32	40,5	12	15,4	
Chung	236	39,4	119	40,1	117	38,7	

Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh khởi đầu hợp lý tại BVĐK tỉnh Thái Bình là 40,1%, của BVĐK tỉnh Nam Định là 38,7%. Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh hợp lý cao nhất tại cả hai bệnh viện là bệnh nhiễm khuẩn da mô mềm, lần lượt là 44,6% và 59,7%. Lựa chọn kháng sinh hợp lý trong nhiễm khuẩn hô hấp tại hai bệnh viện có tỷ lệ khoảng 30%, Nhiễm khuẩn ổ bụng tại BVĐK tỉnh Nam Định có tỷ lệ lựa chọn kháng sinh khởi đầu hợp lý là 15,4%. Tỷ lệ này của hai bệnh viện khác nhau không có ý nghĩa thống kê.

Bảng 3. 8. Tỷ lệ sử dụng kháng sinh hợp lý sau khi có kết quả kháng sinh đồ

Các bệnh nhiễm khuẩn	Chung		BVĐK tỉnh Thái Bình		BVĐK tỉnh Nam Định		p
	n	%	n	%	n	%	
Nhiễm khuẩn hô hấp	46	70,8	44	74,6	2	33,3	<0,05
Nhiễm khuẩn niệu	18	62,1	16	76,2	2	25,0	
Nhiễm khuẩn da mô mềm	1	12,5	0	0	1	33,3	
Nhiễm khuẩn ổ bụng	29	46,0	3	100	26	43,3	
Chung	94	57,0	63	71,6	31	40,3	

Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh hợp lý sau khi có kết quả kháng sinh đồ tại BVĐK tỉnh Thái Bình là 71,6% và tại BVĐK tỉnh Nam Định là 40,3%. Sự khác biệt này có ý nghĩa thống kê với $p < 0,05$.

3.2.4. Tỷ lệ cách dùng kháng sinh hợp lý

Bảng 3. 9. Tỷ lệ cách dùng kháng sinh hợp lý

Các bệnh nhiễm khuẩn	Chung		BVĐK tỉnh Thái Bình		BVĐK tỉnh Nam Định		p
	n	%	n	%	n	%	
Nhiễm khuẩn hô hấp	127	80,4	60	76,9	67	83,8	>0,05
Nhiễm khuẩn niệu	106	72,1	49	65,3	57	79,2	
Nhiễm khuẩn da mô mềm	119	86,9	55	84,6	64	88,9	
Nhiễm khuẩn ổ bụng	74	47,1	39	49,4	35	44,9	
Chung	426	71,1	203	68,4	223	73,8	

Tỷ lệ cách dùng kháng sinh hợp lý tại hai bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình và Nam Định lần lượt là 68,4% và 73,8%. Sự khác biệt này không có ý nghĩa thống kê ($p>0,05$).

3.2.5. Một số yếu tố ảnh hưởng đến thực trạng quản lý sử dụng KS tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017

Trong phạm vi đề tài, chúng tôi triển khai một nghiên cứu kết hợp định tính với định lượng nhằm khám phá và xếp hạng một số yếu tố ảnh hưởng tới hoạt động quản lý sử dụng KS. Dựa trên kết quả của nghiên cứu định tính, kết hợp với các nội dung trong khảo sát thực trạng và tổng quan tài liệu, chúng tôi tổng hợp các yếu tố có khả năng ảnh hưởng tới hoạt động quản lý sử dụng KS trong bệnh viện đưa vào mô hình phân tích định lượng để kiểm định giả thuyết và xếp hạng mức độ ảnh hưởng của từng nhân tố.

3.2.5.1. Nghiên cứu định tính một số yếu tố ảnh hưởng đến hoạt động quản lý sử dụng kháng sinh tại BVĐK tỉnh Thái Bình

Bảng 3. 10. Một số yếu tố ảnh hưởng đến hoạt động quản lý sử dụng kháng sinh tại BVĐK tỉnh Thái Bình

TT	Nội dung quản lý sử dụng kháng sinh	Ví dụ ý kiến của thành viên ban quản lý sử dụng kháng sinh BVĐK tỉnh Thái Bình
1	Ban hành quyết định thành lập BQL và phân công nhiệm vụ cho các thành viên trong BQL	<i>Đã ban hành quyết định thành lập Nhóm quản lý sử dụng thuốc KS tại BVĐK tỉnh Thái Bình từ tháng 1 năm 2017. Tuy nhiên chưa có bản phân công nhiệm vụ cho các thành viên</i>

TB1

TT	Nội dung quản lý sử dụng kháng sinh	Ví dụ ý kiến của thành viên ban quản lý sử dụng kháng sinh BVĐK tỉnh Thái Bình
2	Xây dựng hướng dẫn sử dụng kháng sinh	<i>Hiện BV đã xây dựng danh mục các thuốc đang sử dụng tại BV, cập nhật các quy định của BHYT về sử dụng KS.</i> TB2 <i>BV đã xây dựng một số hướng dẫn điều trị cho một số bệnh nhiễm khuẩn hay gặp tại BV</i> TB3
3	Xây dựng danh mục các kháng sinh cần hạn chế kê đơn và phê duyệt trước khi kê đơn	<i>BV đã xây dựng danh mục thuốc cần hội chẩn, thuốc cần hạn chế sử dụng theo quyết định của BHYT.</i> TB4
4	Xây dựng quy định chuyển kháng sinh từ đường tiêm sang đường uống	<i>BV cập nhật hướng dẫn chuyển đổi kháng sinh đường tiêm sang đường uống theo QĐ 772/2016/QĐ-BYT, chưa xây dựng quy định tại BV.</i> TB5
5	Xây dựng hướng dẫn hiệu chỉnh liều kháng sinh và tối ưu hóa liều kháng sinh	<i>BV chưa triển khai vì chưa có DS lâm sàng, có kế hoạch triển khai sớm</i> TB6

TT	Nội dung quản lý sử dụng kháng sinh	Ví dụ ý kiến của thành viên ban quản lý sử dụng kháng sinh BVĐK tỉnh Thái Bình
6	Giám sát tuân thủ hướng dẫn điều trị về kháng sinh	<i>Các khoa đã tiến hành giám sát việc sử dụng KS nhưng đang trong giai đoạn bắt đầu mang tính chất thống kê, chưa có các biện pháp sâu vào vấn đề sử dụng thuốc</i> TB7
7	Thống kê số lượng kháng sinh người bệnh dùng mỗi ngày	<i>Chưa thống kê số lượng KS người bệnh dùng mỗi ngày, mới tổng kết số liệu KS mỗi 6 tháng.</i> TB8
8	Thống kê số lượng kháng sinh được sử dụng	<i>BV đã có các báo cáo sử dụng KS gửi đến các khoa phòng nhưng chưa thường xuyên</i> TB9
9	Chia sẻ báo cáo về sử dụng kháng sinh tại bệnh viện cho bác sỹ	<i>Các báo cáo tổng kết về KS sử dụng tại BV được gửi đến các khoa phòng</i> TB9
10	Cung cấp báo cáo tình hình kháng thuốc của vi khuẩn phân lập tại bệnh viện cho bác sỹ	<i>Khoa Vi sinh có báo cáo tình hình kháng thuốc của vi khuẩn định kỳ 6 tháng, phòng KHTH tổng kết tình hình kháng thuốc của vi khuẩn, so sánh với tình hình sử dụng kháng sinh tại BV.</i> TB10

TT	Nội dung quản lý sử dụng kháng sinh	Ví dụ ý kiến của thành viên ban quản lý sử dụng kháng sinh BVĐK tỉnh Thái Bình
11	Tổ chức các lớp đào tạo cho cán bộ y tế nhằm cải thiện việc kê đơn kháng sinh không?	<i>BV đã tổ chức các lớp cập nhật các loại KS mới, tình hình kháng kháng sinh, tương tác giữa các kháng sinh và điều trị kết hợp thuốc</i> <i>Thuận lợi: Giúp cho cán bộ y tế được cập nhật kiến thức mới về sử dụng KS, nâng cao hiệu quả điều trị</i> <i>Khó khăn: BV quá tải nên việc tập huấn, cập nhật kiến thức về sử dụng KS chưa đầy đủ.</i> <i>Đề xuất: Chia làm nhiều buổi tập huấn để cán bộ bố trí thời gian tham gia đầy đủ.</i> TB11
12	Đề xuất cải thiện nâng cao hiệu quả chương trình quản lý sử dụng KS tại BV	-<i>Tổ chức tập huấn cho các cán bộ y tế</i> -<i>Sử dụng đúng các nguyên tắc sử dụng KS</i> -<i>Làm KSD để dùng KS cho đúng.</i> -<i>Tăng cường nghiên cứu về KS tại BV</i> TB 12

BVĐK tỉnh Thái Bình đã thành lập Nhóm quản lý sử dụng thuốc KS, tuy nhiên chưa phân công nhiệm vụ cho các thành viên trong ban quản lý. Bệnh viện đã xây dựng được một số hướng dẫn điều trị bệnh nhiễm khuẩn tại BV, đã giám sát sử dụng KS tại các khoa lâm sàng, tổng hợp báo cáo về kháng sinh và tình hình kháng thuốc tại BV, thông báo đến các khoa lâm sàng, tuy nhiên hoạt động này chưa thường xuyên. BV đã tổ chức một số lớp đào tạo, tập huấn về kháng sinh và

vi sinh. BV chưa xây dựng được danh mục các thuốc KS cần phê duyệt, chưa xây dựng quy trình chuyển KS đường tiêm sang đường uống, chưa giám sát được nồng độ thuốc và tư vấn sử dụng thuốc tối ưu hóa.

Các hoạt động quản lý sử dụng KS tại BVĐK tỉnh Thái Bình mới triển khai được các bước ban đầu.

3.2.5.2. *Nghiên cứu định tính một số yếu tố ảnh hưởng đến hoạt động quản lý sử dụng kháng sinh tại BVĐK tỉnh Nam Định*

Bảng 3. 11. Một số yếu tố ảnh hưởng đến hoạt động quản lý sử dụng kháng sinh tại BVĐK tỉnh Nam Định

TT	Nội dung quản lý sử dụng kháng sinh	Ví dụ ý kiến của thành viên ban quản lý sử dụng kháng sinh BVĐK tỉnh Nam Định
1	Ban hành quyết định thành lập BQL và phân công nhiệm vụ cho các thành viên trong BQL	<i>BV đã ban hành quyết định thành lập Ban quản lý sử dụng KS tại BV do Giám đốc BV làm trưởng ban, các thành viên khác là TP KHTH, TK Dược, trưởng một số khoa lâm sàng Chưa phân công nhiệm vụ cho các thành viên</i> NĐ1
2	Xây dựng hướng dẫn sử dụng kháng sinh	<i>BV áp dụng các hướng dẫn điều trị do BHYT ban hành, chưa xây dựng hướng dẫn riêng cho BV</i> NĐ2
3	Xây dựng danh mục các kháng sinh cần hạn chế kê đơn và phê duyệt trước khi kê đơn	<i>Hiện BV áp dụng các quy định về KS cân hội chẩn của BHYT, chưa ban hành danh mục KS cần phê duyệt tại BV.</i> NĐ3

TT	Nội dung quản lý sử dụng kháng sinh	Ví dụ ý kiến của thành viên ban quản lý sử dụng kháng sinh BVĐK tỉnh Nam Định
4	Xây dựng quy định chuyên kháng sinh từ đường tiêm sang đường uống	<i>BV chưa triển khai</i> NĐ4
5	Xây dựng hướng dẫn hiệu chỉnh liều kháng sinh và tối ưu hóa liều kháng sinh	<i>Hiện BV đã triển khai hoạt động được lâm sàng, thường xuyên tư vấn hiệu chỉnh liều tại khoa HSCC</i> NĐ5
6	Giám sát tuân thủ hướng dẫn điều trị về kháng sinh	<i>BV chưa triển khai do thiếu nhân lực DLS</i> NĐ6
7	Thống kê số lượng kháng sinh người bệnh dùng mỗi ngày	<i>BV mới thống kê lượng KS sử dụng trong 1 năm</i> <i>Chưa chia sẻ báo cáo về sử dụng KS cho các BS</i> NĐ7
8	Thống kê số lượng kháng sinh được sử dụng	
9	Chia sẻ báo cáo về sử dụng kháng sinh tại bệnh viện cho bác sỹ	
10	Cung cấp báo cáo tình hình kháng thuốc của vi khuẩn phân lập tại bệnh viện cho bác sỹ	<i>BV chưa tổng kết tình hình kháng thuốc</i> NĐ8
11	Tổ chức các lớp đào tạo cho cán bộ y tế nhằm cải thiện việc kê đơn kháng sinh không?	<i>Hàng năm, BV có tổ chức đào tạo và đào tạo lại cho nhân viên y tế về sử dụng thuốc</i> NĐ9

TT	Nội dung quản lý sử dụng kháng sinh	Ví dụ ý kiến của thành viên ban quản lý sử dụng kháng sinh BVĐK tỉnh Nam Định
12	Đề xuất cải thiện nâng cao hiệu quả chương trình quản lý sử dụng KS tại BV	- Tổ chức tập huấn cho các cán bộ y tế về sử dụng KS thường xuyên hơn - BV dự kiến áp dụng công nghệ thông tin trong cảnh báo dùng thuốc: cảnh báo chống chỉ định, cảnh báo tương tác thuốc, cảnh báo dùng trùng hoạt chất. NĐ10

BVĐK tỉnh Nam Định đã thành lập Nhóm quản lý sử dụng thuốc KS, tuy nhiên chưa phân công nhiệm vụ cho các thành viên trong ban quản lý. Bệnh viện chưa xây dựng được hướng dẫn điều trị bệnh nhiễm khuẩn tại BV mà áp dụng hướng dẫn điều trị của BHYT. BV đã triển khai hoạt động DLS, bước đầu tư vấn về hiệu chỉnh liều KS, đã có một số giám sát sử dụng KS tại các khoa lâm sàng. BV chưa tổng hợp báo cáo về kháng sinh và tình hình kháng thuốc tại BV. BV đã tổ chức một số lớp đào tạo, tập huấn về kháng sinh và vi sinh. BV chưa xây dựng được danh mục các thuốc KS cần phê duyệt, chưa xây dựng quy trình chuyển KS đường tiêm sang đường uống. Các hoạt động quản lý sử dụng KS tại BVĐK tỉnh Nam Định hầu như chưa triển khai.

3.2.6. Kiến thức thái độ của bác sỹ về về sử dụng kháng sinh của tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định

3.2.6.1. Thông tin của BS tham gia phỏng vấn

Tổng số các bác sỹ lâm sàng tham gia vào nghiên cứu là 208. Trong đó, có 120 bác sỹ thuộc BVĐK Thái Bình và 88 bác sỹ thuộc BVĐK Nam Định. Đặc điểm của mẫu nghiên cứu được mô tả ở Bảng 12.

Bảng 3. 12. Thông tin chung của đối tượng nghiên cứu

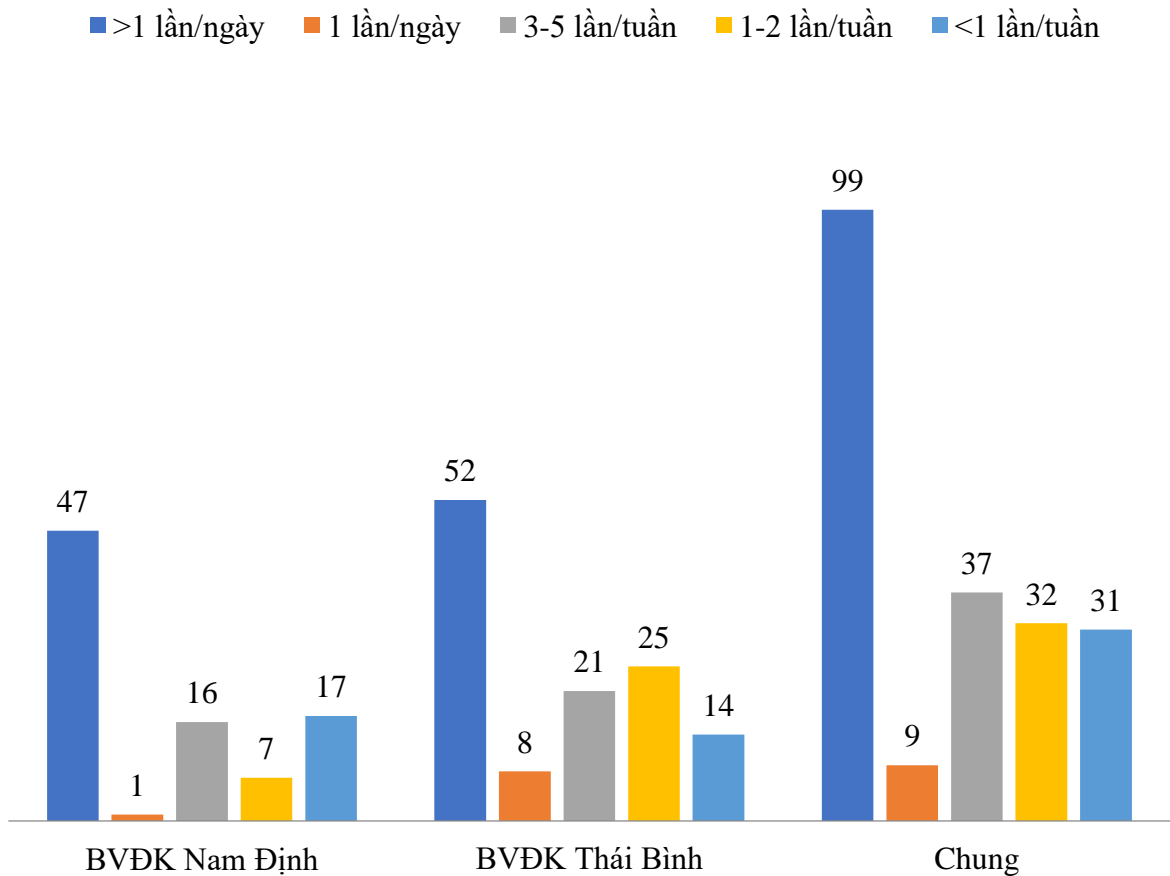
Đặc điểm		BVĐK tỉnh Thái Bình N(%) (n=120)	BVĐK tỉnh Nam Định N(%) (n=88)	Chung N(%) (n=208)
Thâm niên công tác	Dưới 5 năm	37 (30,8)	23 (26,1)	60 (28,9)
	≥ 5 năm	83 (69,2)	65 (73,9)	148 (71,1)
Đơn vị công tác	Các khoa hệ nội	54 (45)	25 (28,4)	79 (38)
	Các khoa hệ ngoại	52 (43,3)	28 (31,8)	80 (38,5)
	Hồi sức tích cực	9 (7,5)	11 (12,5)	20 (9,6)
	Khác	5 (4,2)	24 (27,3)	29 (13,9)
Chức vụ	Trưởng/phó khoa	20 (16,7)	29 (33)	49 (23,6)
	Bác sỹ cao cấp	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	Bác sỹ chính	4 (3,3)	1 (1,1)	5 (2,4)
	Bác sỹ	96 (80)	58 (65,9)	154 (74)
Bằng cấp chuyên môn, học hàm học vị	Bác sỹ	55 (45,8)	38 (43,2)	93 (44,7)
	Bác sỹ CK I, II	35 (29,2)	33 (37,5)	68 (32,7)
	Thạc sỹ	30 (25)	16 (18,2)	46 (22,1)
	Tiến sỹ	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	Phó GS/GS	0 (0)	1 (1,1)	1 (0,5)

Đa số các bác sỹ trong nghiên cứu có thâm niên công tác từ 5 năm trở lên (71,1%). Tỷ lệ bác sỹ có thâm niên từ 5 năm trở lên tại BVĐK tỉnh Nam Định cao hơn so với BVĐK tỉnh Thái Bình.

Về đơn vị công tác: tỷ lệ các bác sĩ công tác tại các khoa hệ ngoại (38,5%) tương đương các khoa hệ nội (38%).

Về chức vụ tại khoa: đa số đối tượng nghiên cứu là bác sĩ tại các khoa lâm sàng (74%), có 23,6% đối tượng giữ chức vụ trưởng khoa/ phó khoa.

Về bằng cấp chuyên môn, học hàm, học vị: 44,7% đối tượng có bằng cấp là bác sĩ, 32,7% đối tượng là bác sĩ chuyên khoa I, II. Có 1 đối tượng là PGS/GS (thuộc BVĐK tỉnh Nam Định).

Biểu đồ 3. 5. Tần suất kê đơn kháng sinh của các bác sĩ lâm sàng

Về tần suất kê đơn, đa số các bác sĩ kê kháng sinh hơn 1 lần trên ngày (99/208 trường hợp). Tỷ lệ này ở 2 bệnh viện cũng cho kết quả tương tự (47/88 ở

BVĐK NĐ và 52/120 ở BVĐK TB). Bên cạnh đó cũng có nhiều bác sĩ có tần suất kê kháng sinh thấp dưới 1 lần trên tuần (31/208 chung 2 bệnh viện, 14/120 ở BVĐK TB và 17/88 ở BVĐK NĐ).

3.2.6.2. Kiến thức của đối tượng nghiên cứu về sử dụng kháng sinh

Bảng 3. 13. Kiến thức của đối tượng nghiên cứu về sử dụng kháng sinh

	BVĐK tỉnh Thái Bình n(%)	BVĐK tỉnh Nam Định n(%)	Chung n(%)	p
Đúng 1/7 câu	0 (0)	2 (2,3)	2 (1)	-
Đúng 2/7 câu	5 (4,2)	4 (4,5)	9 (4,3)	1,0
Đúng 3/7 câu	18 (15)	6 (6,8)	24 (11,5)	0,081
Đúng 4/7 câu	21 (17,5)	31 (35,2)	52 (25)	0,002
Đúng 5/7 câu	35 (29,2)	30 (34,1)	65 (31,3)	0,323
Đúng 6/7 câu	33 (27,5)	7 (8)	40 (19,2)	0,001
Đúng 7/7 câu	8 (6,7)	8 (9,1)	16 (1,7)	0,455
Tổng	120 (100)	88 (100)	208 (100)	

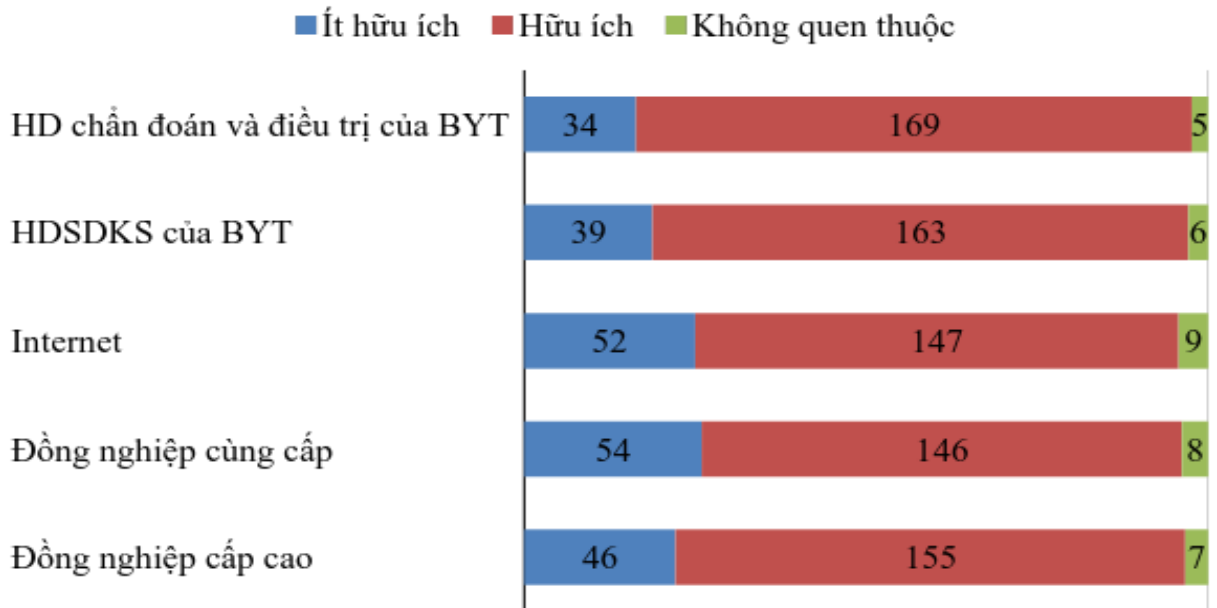
Đa số các bác sĩ trả lời đúng 4-5 câu hỏi (56,3% ở cả hai bệnh viện). Tại BVĐK TTB đa số các bác sĩ trả lời đúng 5 câu (29,2%), có 6,7% bác sĩ trả lời đúng 7/7 câu. Tại BVĐK tỉnh Nam Định đa số các bác sĩ trả lời đúng 4 câu (35,1%), có 9,1% bác sĩ trả lời đúng 7/7 câu.

Bảng 3. 14. Thái độ của đối tượng nghiên cứu về sử dụng kháng sinh và vấn đề kháng kháng sinh

Thái độ về sử dụng kháng sinh và vấn đề kháng kháng sinh		BVDK tỉnh Thái Bình N(%) (n=120)	BVDK tỉnh Nam Định N(%) (n=88)	Chung N(%) (n=208)	p
Mức độ tự tin về việc sử dụng tối ưu hóa kháng sinh	Rất tự tin	41 (34,2)	14 (15,9)	55 (26,4)	0,011
	Hơi tự tin	64 (53,3)	53 (60,2)	117 (56,3)	
	Hơi không tự tin	11 (9,2)	16 (18,2)	27 (13)	
	Không tự tin	4 (3,3)	5 (5,7)	9 (4,3)	
Kiến thức về kháng sinh là quan trọng đối với bác sĩ lâm sàng	Có	120 (100)	88 (100)	208 (100)	-
	Không	0 (0)	0 (0)	0 (0)	
Vấn đề kháng thuốc	Là một vấn đề cấp thiết	120 (100)	88 (100)	208 (100)	-
	Không là vấn đề	0 (0)	0 (0)	0 (0)	

Mức độ tự tin của các bác sĩ về việc sử dụng tối ưu hóa kháng sinh, có 56,3% đối tượng cảm thấy hơi tự tin, 26,4% đối tượng rất tự tin; tuy nhiên vẫn còn 13% và 4,3% đối tượng cảm thấy hơi không tự tin và không tự tin khi kê đơn.

Tất cả các đối tượng đều cho rằng kiến thức về kháng sinh là quan trọng đối với bác sĩ lâm sàng và vấn đề kháng thuốc là một vấn đề cấp thiết.

Biểu đồ 3. 6. Phân bố đánh giá mức độ hữu ích của các bác sĩ lâm sàng về các nguồn thông tin (n=208)

Các bác sĩ lâm sàng thường hay tham khảo các nguồn thông tin về kiến thức sử dụng kháng sinh như: các đồng nghiệp cấp trên, đồng nghiệp cùng cấp, Internet, hướng dẫn sử dụng kháng sinh của Bộ Y tế, hướng dẫn chẩn đoán và điều trị của Bộ Y tế. Phần lớn các bác sĩ đánh giá các nguồn này rất hữu ích đối với mình, đặc biệt là các nguồn tài liệu hướng dẫn được Bộ Y tế ban hành.

3.3. Đánh giá hiệu quả một số biện pháp can thiệp tăng cường sử dụng kháng sinh hợp lý tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình

3.3.1. Đánh giá kết hợp kháng sinh

Bảng 3. 15. Kết hợp kháng sinh

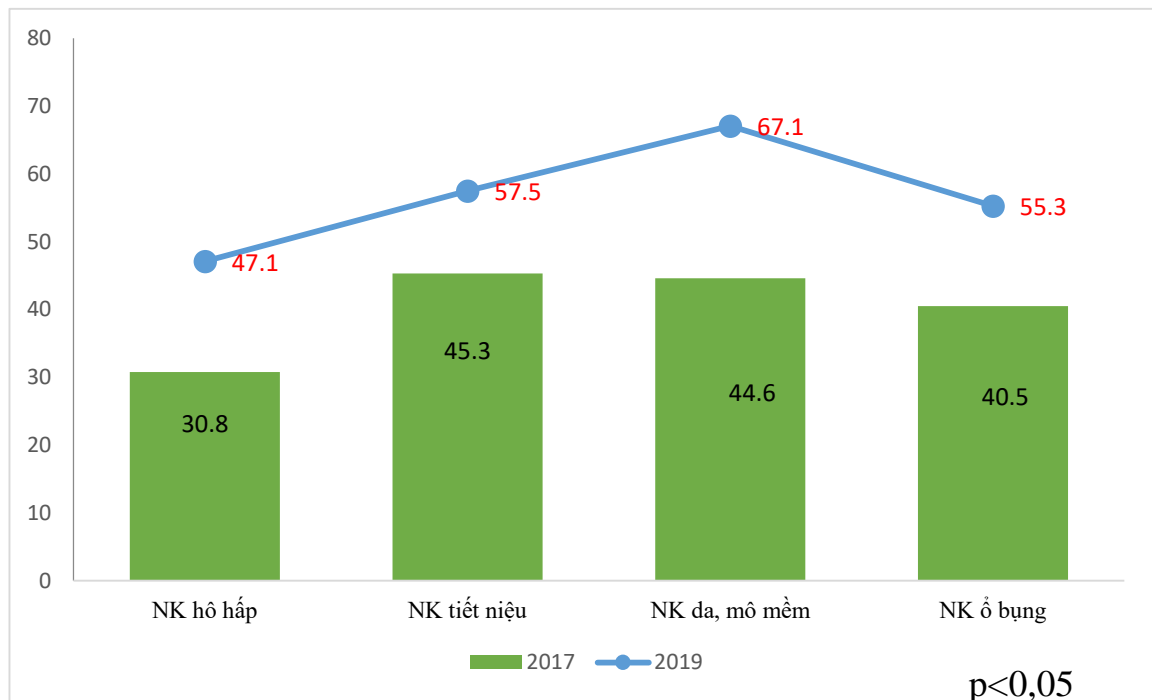
Kết hợp kháng sinh	BVĐK tỉnh Thái Bình		BVĐK tỉnh Nam Định	
	Năm 2017	Năm 2019	Năm 2017	Năm 2019
	n, %	n, %	n, %	n, %
1 kháng sinh	143 (48,2%)	163 (53,4%)	167 (55,3%)	151 (50,0%)
2 kháng sinh	109 (36,7%)	132 (43,3%)	112 (37,1%)	122 (40,4%)
3 kháng sinh	29 (9,8%)	8 (2,6%)	15 (5,0%)	20 (6,6%)
> 3 kháng sinh	16 (5,3%)	2 (0,7%)	8 (2,6%)	9 (3,0%)
Tổng số	297 (100%)	305 (100%)	302 (100%)	302 (100%)
$\bar{X} \pm SD$ (GTNN – GTLN)	1,77 ± 1,0 (1 – 6)	1,51 ± 0,6 (1 – 5)	1,55 ± 0,7 (1 – 5)	1,65 ± 0,8 (1 – 8)
p	<0,05		>0,05	

Tỷ lệ sử dụng một KS trong điều trị tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 là 48,2%, năm 2019 tăng lên 53,4%. Tỷ lệ kết hợp hai kháng sinh cũng tăng từ 36,7% năm 2017 lên 43,3% năm 2019. Tỷ lệ kết hợp ba và trên ba KS đều giảm. Sự khác biệt của hai năm có ý nghĩa thống kê. Tại BVĐK tỉnh Nam Định, tỷ lệ dùng 1 KS năm 2019 giảm so với năm 2017, Tỷ lệ kết hợp ba KS và trên ba KS tăng lên.

Tại BVĐK tỉnh Thái Bình, số KS trung bình sử dụng năm 2017 là $1,77 \pm 1,0$ KS; năm 2019 giảm còn $1,51 \pm 0,6$; sự khác biệt có ý nghĩa thống kê $<0,05$.

Tại BVĐK tỉnh Nam Định, số KS trung bình tăng từ $1,55 \pm 0,7$ năm 2017 lên $1,65 \pm 0,8$ vào năm 2019.

3.3.2. Tỷ lệ sử dụng kháng sinh khởi đầu hợp lý tại BVĐK tỉnh Thái Bình

Biểu đồ 3. 7. Tỷ lệ sử dụng kháng sinh khởi đầu hợp lý tại BVĐK tỉnh Thái Bình

Tỷ lệ sử dụng kháng sinh khởi đầu hợp lý năm 2017 tại BV Thái Bình là 41,1%, trong đó nhiễm khuẩn tiết niệu có tỷ lệ sử dụng hợp lý cao nhất là 45,3%, sau đó đến nhiễm khuẩn da mô mềm là 44,6%, nhiễm khuẩn ổ bụng là 40,5% và nhiễm khuẩn hô hấp là 30,8%.

Năm 2019, sử dụng kháng sinh khởi đầu hợp lý là 56,7%, tỷ lệ sử dụng KS khởi đầu hợp lý cao nhất tại nhiễm khuẩn da mô mềm là 67,1%, sau đó đến nhiễm khuẩn tiết niệu là 57,5%, nhiễm khuẩn ổ bụng là 55,3% và nhiễm khuẩn hô hấp là 47,1%. Sự khác biệt của hai năm có ý nghĩa thống kê.

3.3.3. Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh khởi đầu tại BVĐK tỉnh Nam Định

Bảng 3. 16. Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh khởi đầu tại BVĐK tỉnh Nam Định

Phân loại nhiễm khuẩn	Năm 2017 (N=302)		Năm 2019 (N=302)		P
	Hợp lý	Không hợp lý	Hợp lý	Không hợp lý	
Nhiễm khuẩn hô hấp	24 (30,0%)	56 (70,0%)	42 (51,2%)	40 (48,8%)	>0,05
Nhiễm khuẩn tiết niệu	38 (52,8%)	34 (47,2%)	36 (48,0%)	39 (52,0%)	
Nhiễm khuẩn da mô mềm	43 (59,7%)	29 (40,3%)	24 (34,3%)	46 (65,7%)	
Nhiễm khuẩn ổ bụng	40 (51,3%)	38 (48,7%)	61 (81,3%)	14 (18,7%)	
Chung	145 (48,0%)	157 (52,0%)	163 (54,0%)	139 (46,0%)	

Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh khởi đầu hợp lý năm 2017 tại BVĐK tỉnh Nam Định là 48,0%, trong đó nhiễm khuẩn da mô mềm có tỷ lệ sử dụng hợp lý cao nhất là 59,7%. Sau đó đến nhiễm khuẩn tiết niệu là 52,8%, nhiễm khuẩn ổ bụng là 51,3% và nhiễm khuẩn hô hấp là 30,0%.

Năm 2019, tỷ lệ sử dụng KS khởi đầu hợp lý là 54,0%, tỷ lệ sử dụng KS khởi đầu hợp lý cao nhất tại nhiễm khuẩn ổ bụng là 81,3%, sau đó đến nhiễm khuẩn hô hấp là 51,2%, nhiễm khuẩn tiết niệu là 48,0%, nhiễm khuẩn da mô mềm là 34,3%. Sự khác biệt của hai năm không có ý nghĩa thống kê.

3.3.4. Kết quả lựa chọn kháng sinh sau khi có kết quả kháng sinh đồ

Bảng 3. 17. Kết quả lựa chọn kháng sinh sau khi có kết quả kháng sinh đồ tại BVĐK tỉnh Thái Bình

Phân loại nhiễm khuẩn	Năm 2017 (N=302)		Năm 2019 (N=302)		p
	Hợp lý	Không hợp lý	Hợp lý	Không hợp lý	
Nhiễm khuẩn hô hấp	44 (74,6%)	15 (25,4%)	41 (85,4%)	7 (14,6%)	>0,05
Nhiễm khuẩn tiết niệu	16 (76,2%)	5 (23,8%)	46 (85,2%)	8 (14,8%)	
Nhiễm khuẩn da mô mềm	0 0	5 (100%)	5 (83,3%)	1 (16,7%)	
Nhiễm khuẩn ổ bụng	3 (100%)	0 0	1 (12,5%)	7 (87,5%)	
Chung	63 (71,6%)	25 (28,4%)	93 (80,2%)	23 (19,8%)	

Năm 2017, BVĐK tỉnh Thái Bình có số mẫu vi sinh có kết quả dương tính là 88 mẫu, trong đó tỷ lệ sử dụng kháng sinh sau khi có kết quả kháng sinh đồ hợp lý là 63 trường hợp chiếm tỷ lệ 71,6%; lựa chọn KS không phù hợp với kết quả KSD là 25 trường hợp, chiếm 28,4%.

Năm 2019, số mẫu vi sinh cấy dương tính là 116 mẫu, trong đó, số trường hợp sử dụng KS hợp lý theo kết quả KSD là 93 trường hợp, chiếm tỷ lệ 80,2%, lựa chọn KS không phù hợp với kết quả KSD là 23 trường hợp, chiếm 19,8%. Sự khác biệt của hai năm không có ý nghĩa thống kê.

3.3.5. Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh sau khi có kết quả kháng sinh đồ tại BVĐK tỉnh Nam Định

Bảng 3. 18. Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh sau khi có kết quả kháng sinh đồ tại BVĐK tỉnh Nam Định

Phân loại nhiễm khuẩn	Năm 2017 (N=302)		Năm 2019 (N=302)		p
	Hợp lý	Không hợp lý	Hợp lý	Không hợp lý	
Nhiễm khuẩn hô hấp	2 (33,3%)	4 (66,7%)	8 (38,1%)	13 (61,9%)	>0,05
Nhiễm khuẩn tiết niệu	2 (25,0%)	6 (75,0%)	19 (73,1%)	7 (26,9%)	
Nhiễm khuẩn da mô mềm	1 (33,3%)	2 (66,7%)	2 (50,0%)	2 (50,0%)	
Nhiễm khuẩn ổ bụng	26 (43,3%)	34 (56,7%)	23 (39,0%)	36 (61,0%)	
Chung	31 (40,3%)	46 (59,7%)	53 (47,3%)	58 (52,7%)	

Năm 2017, BVĐK tỉnh Nam Định có số mẫu vi sinh có kết quả dương tính là 77 mẫu, trong đó tỷ lệ sử dụng kháng sinh sau khi có kết quả kháng sinh đồ hợp lý là 31 trường hợp chiếm tỷ lệ 40,3%; lựa chọn KS không phù hợp với kết quả

KSD là 46 trường hợp, chiếm 59,7% và. Tỷ lệ lựa chọn hợp lý cao nhất cao nhất là nhiễm khuẩn ổ bụng.

Năm 2019, số mẫu vi sinh cấy dương tính là 91 mẫu, trong đó, số trường hợp sử dụng KS hợp lý theo kết quả KSD là 53 trường hợp, chiếm tỷ lệ 47,3%%. lựa chọn KS không phù hợp với kết quả KSD là 58 trường hợp, chiếm 52,7%. Sự khác biệt của hai năm không có ý nghĩa thống kê.

3.3.6. Phân tích cách dùng KS tính theo số lượt sử dụng kháng sinh

Bảng 3. 19. Tỷ lệ cách dùng KS tính theo số lượt sử dụng kháng sinh

Bệnh viện	Năm 2017			Năm 2019			p
	Hợp lý	Không hợp lý	Tổng số	Hợp lý	Không hợp lý	Tổng số	
	n, %	n, %	n, %	n, %	n, %	n, %	
BVĐK tỉnh Thái Bình	372 (70,7%)	154 (29,3%)	526 (100%)	331 (71,8%)	130 (28,2%)	461 (100%)	0,709
BVĐK tỉnh Nam Định	347 (69,7%)	122 (30,3%)	469 (100%)	337 (67,7%)	161 (32,3%)	498 (100%)	0,031
p	0,251			0,165			

Tỷ lệ cách dùng kháng sinh hợp lý tính theo số lượt sử dụng năm 2017 tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 là 70,7%, không hợp lý là 29,3%. Năm 2019, tỷ lệ này không tăng lên.

Tỷ lệ cách dùng kháng sinh hợp lý tính theo số lượt sử dụng năm 2017 tại BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017 là 69,7%. Năm 2019, tỷ lệ này giảm còn 67,7%.

3.3.7. Phân tích nguyên nhân cách dùng KS không hợp lý

Bảng 3. 20. Phân tích nguyên nhân cách dùng KS không hợp lý

Nguyên nhân sai cách dùng kháng sinh	BVĐK tỉnh Thái Bình		BVĐK tỉnh Nam Định	
	Năm 2017	Năm 2019	Năm 2017	Năm 2019
Đường dùng	64 (41,6%)	53 (40,7%)	70 (57,4%)	63 (39,1%)
Thể tích dung môi pha	6 (3,9%)	33 (25,4%)	5 (4,1%)	6 (3,7%)
Tốc độ tiêm truyền	84 (54,5%)	44 (33,9%)	47 (38,5%)	92 (57,2%)
Chung	154 (100%)	130 (100%)	122 (100%)	161 (100%)

Nguyên nhân gây cách dùng kháng sinh không hợp lý tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 và 2019 lần lượt là: sai tốc độ truyền dịch là 54,5% và 33,9%, sai đường dùng là 41,6% và 40,7% và sai thể tích dung môi là 3,9% và 25,4%.

Tại BVĐK tỉnh Nam Định, nguyên nhân gây cách dùng không hợp lý trong năm 2017 và 2019 lần lượt là: sai tốc độ truyền dịch là 38,5% và 57,2%, sai đường dùng là 57,4% và 39,1%, sai thể tích dung môi là 4,1% và 3,7%.

3.3.8. Một số trường hợp cách dùng thuốc không phù hợp

Bảng 3. 21. Một số trường hợp cách dùng thuốc không phù hợp

Tên thuốc	Nguyên nhân không phù hợp	Cách dùng thuốc phù hợp	Cách dùng thuốc không phù hợp
Fosmicin	Sai đường dùng	Truyền tĩnh mạch	Tiêm tĩnh mạch
Imipenem + cilastatin	Sai đường dùng	Truyền tĩnh mạch	Tiêm tĩnh mạch
Doripenem	Sai đường dùng	Truyền tĩnh mạch	Tiêm tĩnh mạch
Piperacilin ± tazobactam	Sai đường dùng	Truyền tĩnh mạch	Tiêm tĩnh mạch
Ticarcilin + clavulanat	Sai đường dùng	Truyền tĩnh mạch	Tiêm tĩnh mạch
Ciprofloxacin	Sai tốc độ tiêm truyền	Truyền ≥ 60 phút	Truyền nhanh hơn khuyến cáo
Levofloxacin	Sai tốc độ tiêm truyền	Truyền ≥ 30 phút	Truyền nhanh hơn khuyến cáo
Ofloxacin	Sai tốc độ tiêm truyền	Truyền ≥ 30 phút	Truyền nhanh hơn khuyến cáo
Metronidazol	Sai tốc độ tiêm truyền	Truyền ≥ 60 phút	Truyền nhanh hơn khuyến cáo
Vancomycin	Sai tốc độ tiêm truyền	Truyền ≥ 60 phút	Truyền nhanh hơn khuyến cáo
Cefoxitin	Sai thể tích dung môi	Pha 1g/10 ml nước cất	1g/5ml Nước cất pha tiêm
Cefmetazol	Sai thể tích dung môi	Pha 1g/10 ml nước cất	1g/5ml Nước cất pha tiêm

Ceftriaxon	Sai thể tích dung môi	Pha 1g/10 ml nước cất	1g/5ml Nước cất pha tiêm
Meropenem	Sai thể tích dung môi	Pha 1g/20 ml nước cất	1g/10ml Nước cất pha tiêm

Nguyên nhân gây sai sót trong cách dùng thuốc tập trung vào một số thuốc tại cả hai bệnh viện. Nguyên nhân sai đường dùng thuốc hay gặp là dùng đường tiêm tĩnh mạch cho các KS chỉ có khuyến cáo dùng đường truyền tĩnh mạch.

Nguyên nhân sai tốc độ truyền dịch cũng hay gặp ở các thuốc nhóm quinolon, vancomycin, metronidazol. Nghiên cứu cho thấy các thuốc này hay dùng với tốc độ truyền dịch nhanh hơn khuyến cáo sử dụng thuốc.

Một số thuốc sai thể tích dung môi pha thuốc, dẫn đến thuốc khó tan hoặc không ổn định.

3.3.9. Tổng số DDD kháng sinh tại hai bệnh viện

Tổng số DDD của KS trong mẫu nghiên cứu của BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 (Bảng 3.20) là 2563 liều, năm 2019 là 2503 DDD. Năm 2017, nhóm kháng sinh được sử dụng nhiều nhất là cephalosporin thế hệ 3 với số DDD là 730, tiếp theo là nhóm Quinolon 503 DDD; nhóm Nitro-Imipenem và nhóm AminoPenicillin+ các chất ức chế betalactamase là 374 DDD. Năm 2019, lượng KS nhóm cephalosporin thế hệ 3 giảm còn 369 DDD, lượng KS cephalosporin thế hệ 2 và thế hệ 4 tăng hơn năm 2017. Năm 2019, lượng KS nhóm Macrolid tăng gấp hơn 10 lần so với năm 2017.

Tại BVĐK Nam Định, tổng số liều DDD của KS trong mẫu nghiên cứu tại năm 2017 là 2024 liều, năm 2019 tăng lên là 2954 DDD, trong đó, lượng KS nhóm cephalosporin thế hệ 3 cao nhất là 789 DDD, sau đó đến lượng KS nhóm cephalosporin thế hệ 2 là 223 DDD và nhóm quinolon là 229 DDD. Năm 2019,

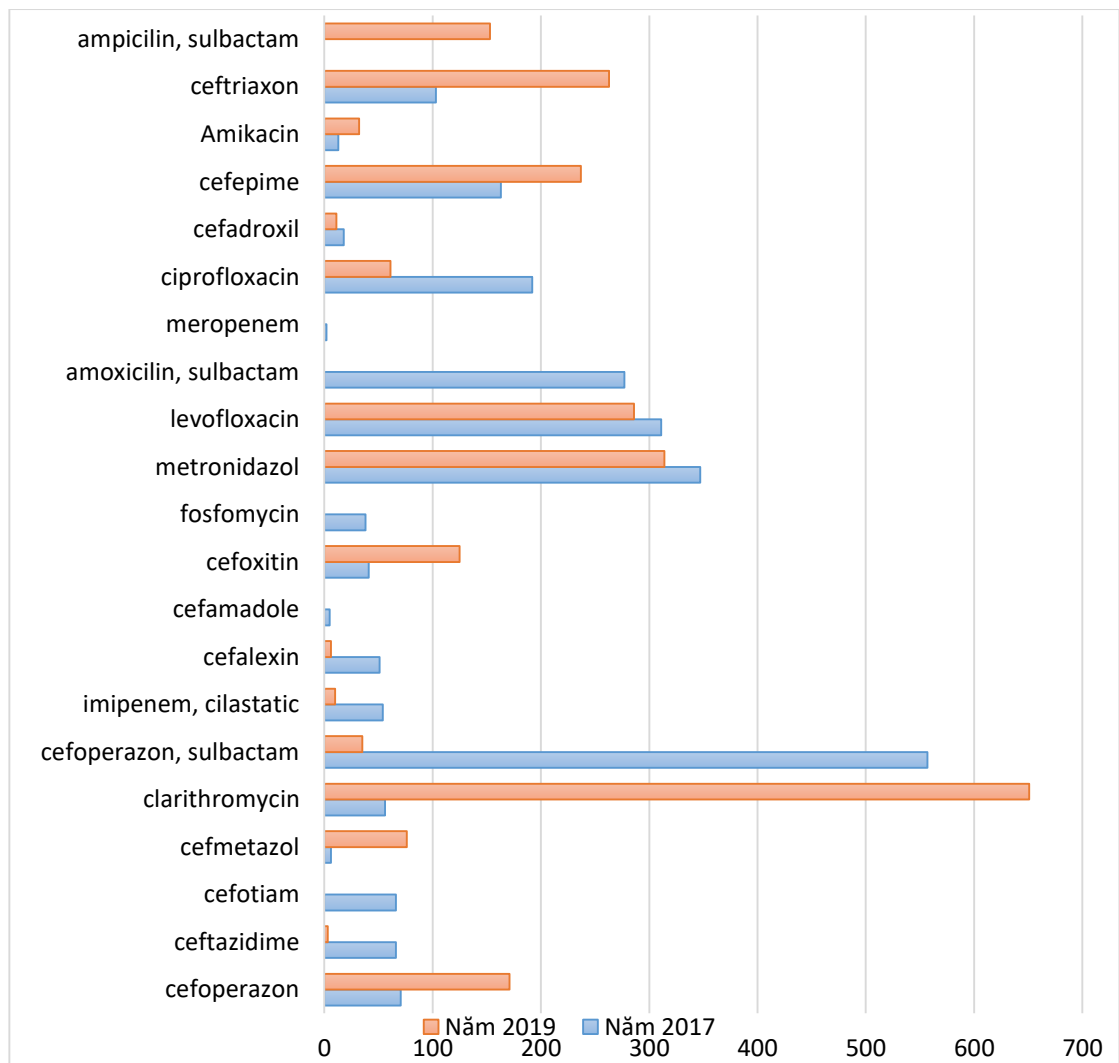
lượng KS nhóm quinolon tăng từ 229 DDD lên 894 DDD, nhóm cephalosporin thế hệ 2 tăng từ 223 DDD lên 674 DDD.

Bảng 3. 22. Tổng số DDDs của các nhóm kháng sinh

Nhóm kháng sinh	BVĐK tỉnh Thái Bình		BVĐK tỉnh Nam Định	
	Năm 2017	Năm 2019	Năm 2017	Năm 2019
Nhóm AminoPenicillin	0	7	71	2
Nhóm AminoPenicillin+ các chất ức chế betalactamase	374	160	86	277
Nhóm Penicillin phổ rộng	0.00	0.29	42.82	118.59
Nhóm cephalosporin thế hệ 1	69.50	17.00	50.25	0.00
Nhóm cephalosporin thế hệ 2	119.25	201.67	223.63	674.33
Nhóm cephalosporin thế hệ 3	730.75	469.00	789.75	339.75
Nhóm cephalosporin thế hệ 4	163.50	237.00	0.00	0.00
Nhóm Carbapenem	56.00	10.50	43.25	129.25
Nhóm Nitro-Imipenem	374.00	314.33	105.00	239.00
Nhóm Quinolon	503.80	397.90	229.70	894.70
Nhóm Aminoglycosid	13.00	34.67	75.71	130.76
Nhóm Macrolid	56.00	651.00	272.00	22.67
Nhóm Lincosamid	0.00	0.00	0.00	38.17
Nhóm glycopeptid	0.00	0.00	0.00	15.00
Nhóm khác	38.00	0.00	19.65	35.18

Tổng DDD	2563.72	2503.60	2024.02	2954.02

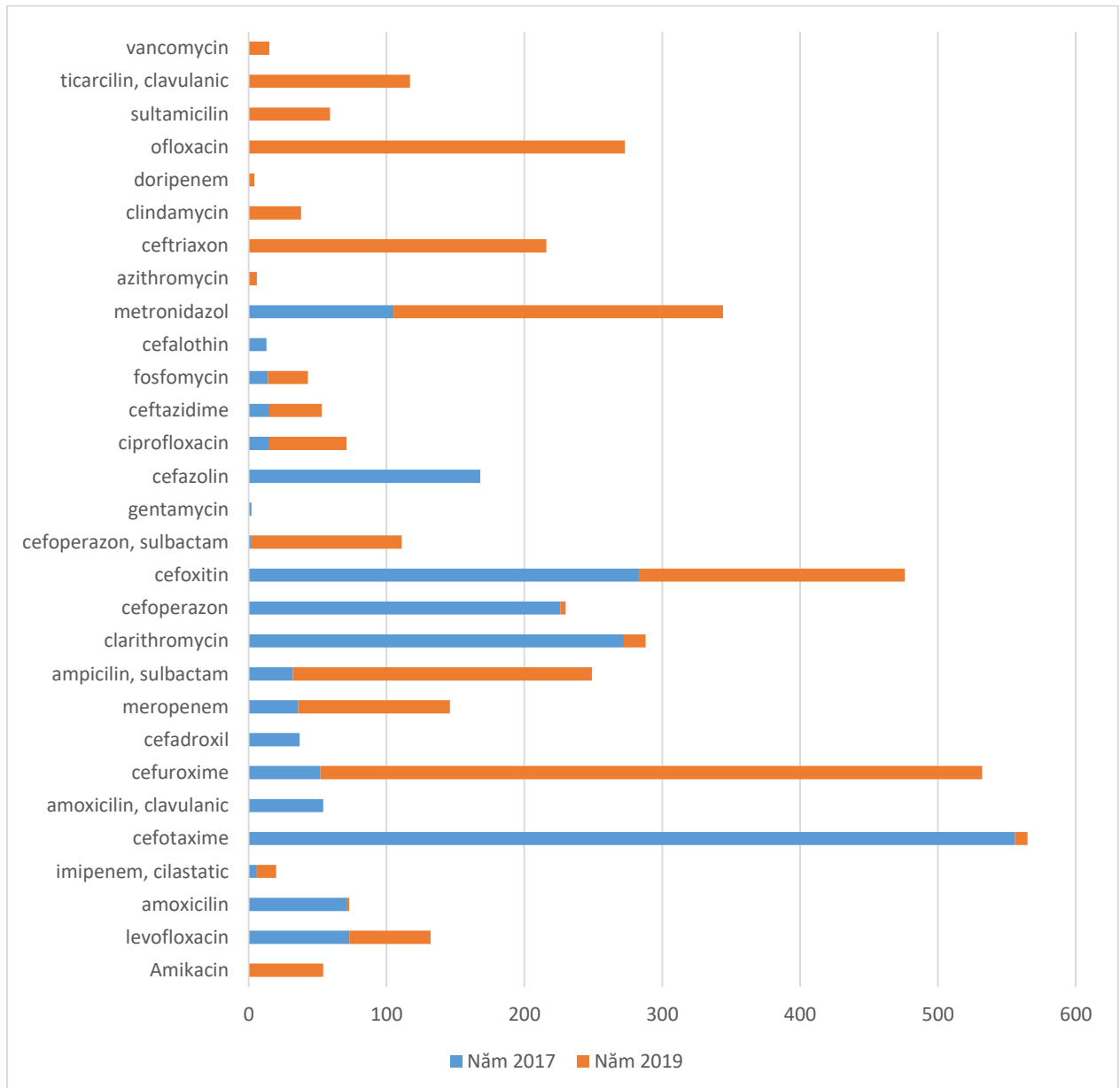
3.3.10. DDD của các KS tại BVĐK tỉnh Thái Bình

Biểu đồ 3. 8. DDD của các KS tại BVĐK Thái Bình

Năm 2019, số DDD của clarithromycin tăng lên từ 56 lên 651, DDD của cefotaxim giảm từ 556 còn 10, DDD của cefuroxim tăng từ 53 lên 480, DDD của cefoperazon/sulbactam giảm từ hơn 500 xuống dưới 100.

3.3.11. DDD của các KS tại BVĐK tỉnh Nam Định

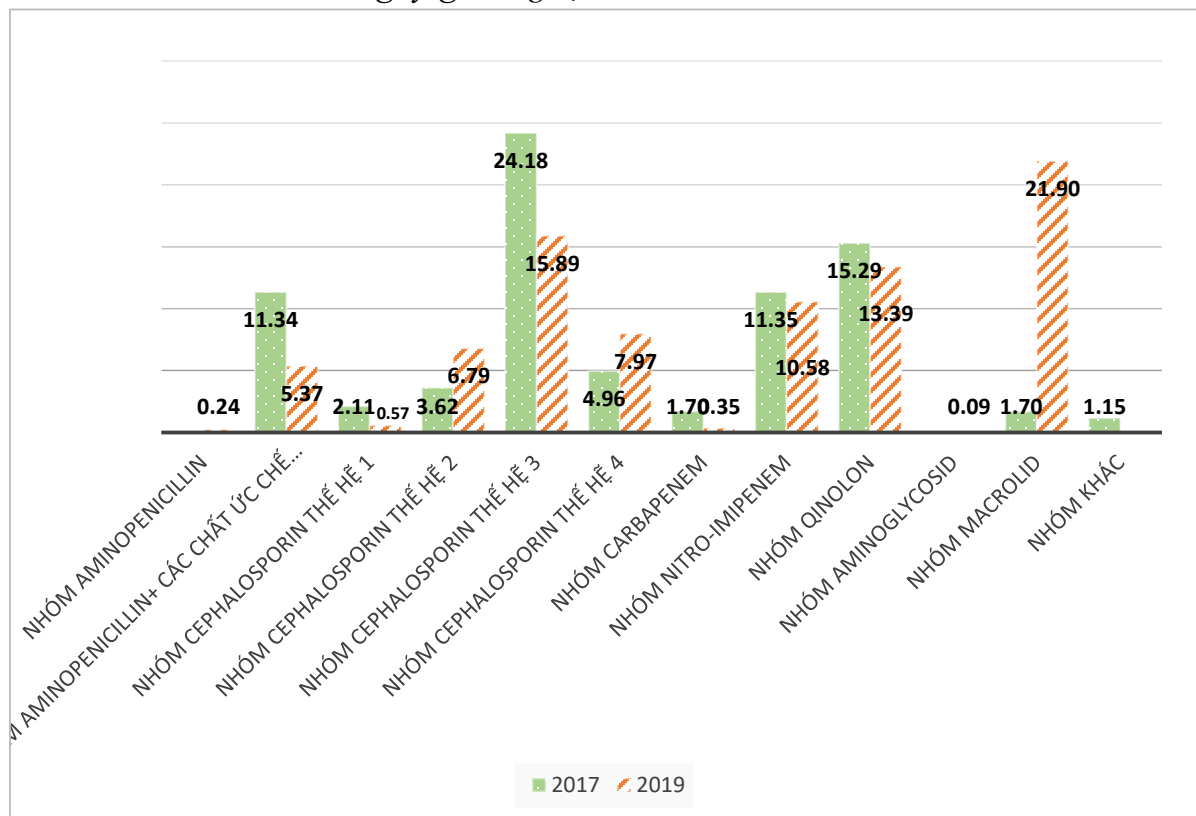

Biểu đồ 3. 9. DDD của KS tại BVĐK tỉnh Nam Định

Kết quả nghiên cứu cho thấy danh mục thuốc kháng sinh tại BVĐK tỉnh Nam Định năm 2019 tăng lên so với năm 2017, đó là các thuốc: Amikacin, azithromycin, ceftriaxon, clindamycin, doripenem, ofloxacin, sultamicilin, ticarcilin/clavulanic và vancomycin.

Năm 2019, DDD của các KS cefuroxim, ampicicilin/sulbactam, meropenem, ceftriaxone tăng và DDD của các KS cefotaxim, cefoperazon, cefazolin, Ccarithromycin giảm.

3.3.12.1. DDD/100 ngày giường tại BVĐK tỉnh Thái Bình

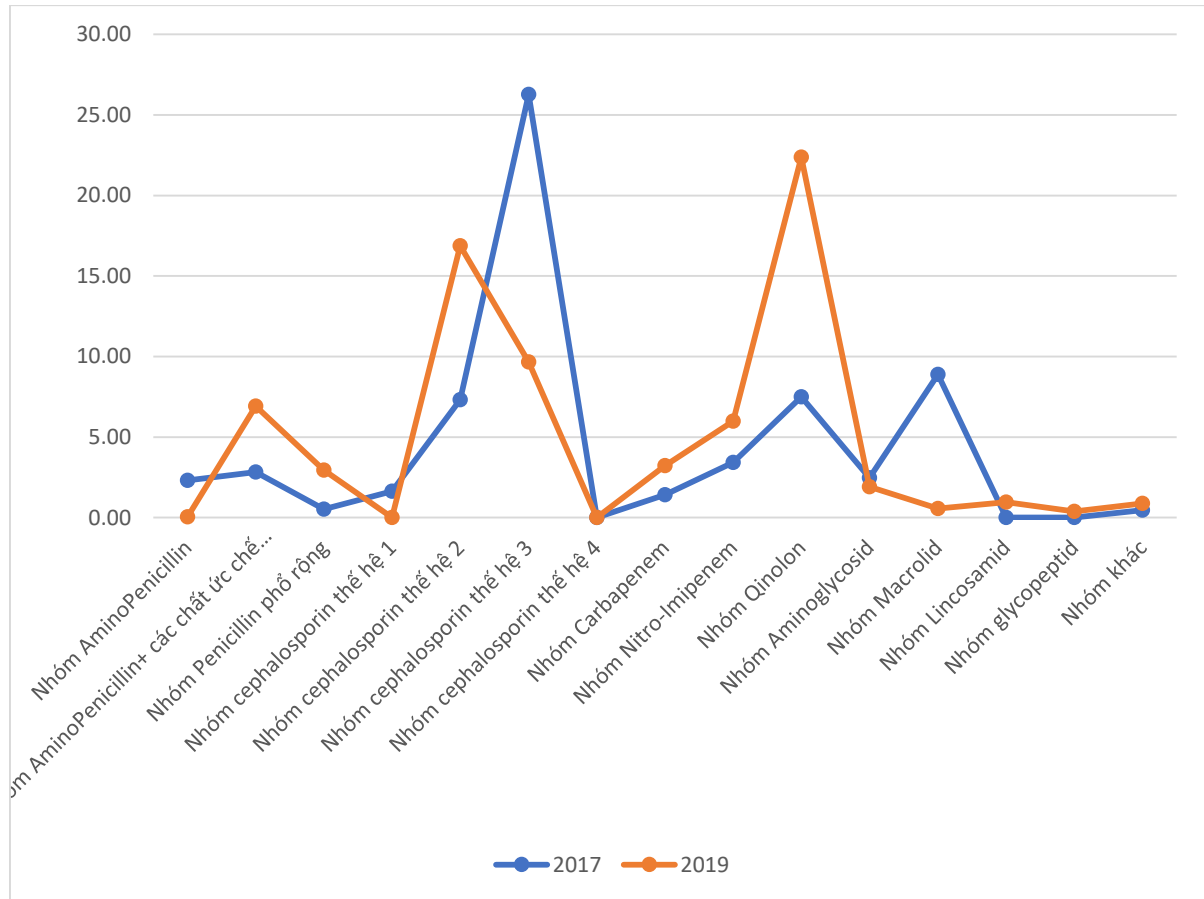

Biểu đồ 3. 10. DDD/100 ngày giường tại BVĐK Thái Bình

Kết quả nghiên cứu cho thấy số DDD/100 ngày giường tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 cao nhất của nhóm cephalosporin thế hệ 3 là 24,18, sau đó đến nhóm quinolon là 15,29 và nhóm aminopenicilin là 11,34.

Năm 2019, lượng KS sử dụng giảm ở hầu hết các nhóm KS, duy chỉ có nhóm Macrolid tăng lên từ 1,7 lên 21,9.

3.3.12.2. DDD/100 ngày giường tại BVĐK tỉnh Nam Định

Biểu đồ 3. 11. DDD 100 ngày giường tại BVĐK Nam Định

Kết quả nghiên cứu cho thấy số DDD/100 ngày giường tại BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017 cao nhất của nhóm cephalosporin thế hệ 3 là trên 25, sau đó đến nhóm macrolid là 10. Năm 2019, lượng KS sử dụng tăng ở hầu hết các nhóm KS.

3.3.12. Ngày sử dụng kháng sinh

Bảng 3. 23. Ngày điều trị trung bình theo phân loại nhiễm khuẩn

Số ngày điều trị trung bình Phân loại nhiễm khuẩn	BVĐK tỉnh Thái Bình $\bar{X} \pm SD$ (GTNN – GTLN)		BVĐK tỉnh Nam Định $\bar{X} \pm SD$ (GTNN – GTLN)	
	Năm 2017	Năm 2019	Năm 2017	Năm 2019
Nhiễm khuẩn hô hấp	8,3 ± 3,0 (3 – 19)	8,5 ± 2,9 (3 – 15)	9,6 ± 4,3 (3 – 21)	11,0 ± 6,1 (3 – 36)
Nhiễm khuẩn niệu	8,1 ± 3,1 (3 – 18)	7,4 ± 3,2 (3 – 19)	8,4 ± 7,1 (2 – 51)	8,5 ± 5,3 (3 – 24)
Nhiễm khuẩn da mô mềm	10,7 ± 5,1 (3 – 30)	8,5 ± 2,6 (3 – 15)	9,3 ± 4,6 (3 – 25)	10,0 ± 5,9 (3 – 32)
Nhiễm khuẩn ổ bụng	8,3 ± 1,9 (3 – 15)	8,8 ± 9,7 (3 – 70)	8,2 ± 2,4 (3 – 16)	7,3 ± 2,1 (3 – 16)
Chung	8,7 ± 3,5 (3 – 30)	8,3 ± 5,7 (3 – 36)	8,9 ± 4,9 (3 – 51)	9,2 ± 5,3 (3 – 36)
p	<0,05		>0,05	

Ngày sử dụng kháng sinh trung bình tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 là $8,7 \pm 3,5$ ngày; năm 2019 giảm còn $8,3 \pm 5,7$ ngày; sự khác biệt của hai năm có ý nghĩa thống kê với $p < 0,05$. Ngày điều trị trung bình của bệnh nhiễm khuẩn da mô mềm dài nhất là $10,7 \pm 5,1$ ngày, ngắn nhất là ngày điều trị trung bình của nhiễm khuẩn ổ bụng là $8,1 \pm 3,1$ ngày.

Ngày sử dụng kháng sinh trung bình tại BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017 là $8,9 \pm 4,9$ ngày, năm 2019 tăng lên $9,2 \pm 5,3$ ngày. Ngày điều trị trung bình của bệnh nhiễm khuẩn hô hấp dài nhất là $11,0 \pm 6,1$ ngày, ngắn nhất là ngày điều trị

trung bình của nhiễm khuẩn tiết niệu là $7,3 \pm 2,1$ ngày. Sự khác biệt của hai năm không có ý nghĩa thống kê.

3.3.13. Thời gian sử dụng kháng sinh

Bảng 3. 24. Thời gian sử dụng kháng sinh

	BVĐK tỉnh Nam Định		BVĐK tỉnh Thái Bình	
	Năm 2017	Năm 2019	Năm 2017	Năm 2019
DOT (trung vị (min, max))	$10,23 \pm 6,18$ 9 (1; 38)	$13,14 \pm 9,83$ 11 (1; 80)	$10,92 \pm 5,22$ 10 (1; 30)	$9,64 \pm 4,66$ 9 (1; 26)
LOT (trung vị (min, max))	$8,34 \pm 3,97$ 8 (1; 24)	$9,23 \pm 5,17$ 8 (1; 36)	$8,09 \pm 3,05$ 8 (1; 18)	$7,19 \pm 2,77$ 7 (1; 19)
DOT/LOT	$1,20 \pm 0,35$	$1,37 \pm 0,42$	$1,35 \pm 0,18$	$1,36 \pm 0,43$

DOT (Day of Therapy) là tổng số ngày điều trị kháng sinh của bệnh nhân và LOT (length of Therapy) là độ dài đợt điều trị kháng sinh, được tính bằng số ngày có sử dụng kháng sinh.

Kết quả nghiên cứu cho thấy tổng số ngày điều trị kháng sinh của BVĐK tỉnh Nam Định trong cả 4 loại nhiễm khuẩn nghiên cứu năm 2017 là $10,92 \pm 5,22$, trong đó ngắn nhất là 3 ngày, dài nhất là 30 ngày. Năm 2019, số ngày điều trị là $13,14 \pm 9,83$, trong đó ngắn nhất là 3 ngày và dài nhất là 80 ngày.

Tại BVĐK tỉnh Thái Bình, số ngày điều trị kháng sinh năm 2017 là $10,23 \pm 6,18$, trong đó ngắn nhất là 3 ngày, dài nhất là 38 ngày. Năm 2019, số ngày điều trị là $9,64 \pm 4,66$, trong đó ngắn nhất là 3 ngày và dài nhất là 26 ngày.

Về độ dài đợt điều trị, tại BVĐK tỉnh Nam Định cả hai năm 2017 và 2019 không thay đổi nhiều. Tuy nhiên tại BVĐK tỉnh Thái Bình, LOT năm 2019 là 7 so với năm 2017 là 8.

Tỷ lệ DOT/LOT là tần suất kết hợp kháng sinh. Tỷ lệ DOT/LOT cho thấy năm 2019, tỷ lệ phối hợp kháng sinh năm 2019 cao hơn năm 2017 ở cả hai bệnh viện.

Bảng 3. 25. Thời gian sử dụng kháng sinh theo từng bệnh nhiễm khuẩn

	Năm 2017			Năm 2019		
	BVĐK tỉnh TB	BVĐK tỉnh ND	P	BVĐK tỉnh TB	BVĐK tỉnh ND	P
Nhiễm khuẩn hô hấp						
DOT	9 (1, 27)	9 (1; 38)	0,713	10 (2; 26)	13,5 (1; 80)	0,006
LOT	8 (1; 14)	8 (1; 22)	0,295	7,5 ± 2,9	10 (1; 36)	0,000
DOT/LOT	1 (1; 2,7)	1 (1; 2,8)	0,105	1,1 (1; 2,5)	1, (1; 2,8)	0,785
Nhiễm khuẩn tiết niệu						
DOT	8 (1; 30)	7,5 (2; 28)	0,307	7,5 (1; 23)	8 (1; 38)	0,148
LOT	7 (1; 18)	7 (2; 21)	0,423	6 (1; 19)	8 (1; 22)	0,002
DOT/LOT	1 (1; 2,42)	1 (1; 2)	0,678	1 (1; 2,29)	1 (1; 2)	0,003
Nhiễm khuẩn da mô mềm						
DOT	9 (2; 26)	8 (2; 38)	0,167	9 (2; 15)	9 (2; 41)	0,085

LOT	9 (2; 16)	8 (2; 24)	0,084	9 (2; 15)	8,5 (2; 29)	0,503
DOT/LOT	1 (1; 1,63)	1 (1; 3)	0,123	1 (1; 2)	1 (1; 2,86)	0,000
Nhiễm khuẩn ổ bụng						
DOT	13 (2; 24)	10,83 ± 3,51	0,000	11,13 ± 3,64	12 (2; 34)	0,206
LOT	7 (2; 18)	8 (1; 14)	0,013	6 (2; 14)	7 (1; 17)	0,032
DOT/LOT	1,86 (1; 2,2)	1,32 (1; 2,14)	0,000	1,83 (1; 2)	1,67 (1; 2,55)	0,734

Kết quả nghiên cứu cho thấy năm 2017, các giá trị DOT, LOT, DOT/LOT của các nhiễm khuẩn hô hấp, nhiễm khuẩn tiết niệu, nhiễm khuẩn da mô mềm của 2 bệnh viện năm 2017 khác biệt không có ý nghĩa thống kê ($p > 0,05$). Giá trị DOT, LOT, DOT/LOT của nhiễm khuẩn ổ bụng tại hai bệnh viện năm 2017 khác nhau với $p < 0,05$.

Số ngày điều trị KS của các bệnh nhiễm khuẩn hô hấp, tiết niệu, da mô mềm nằm trong khoảng từ 8 – 9 ngày, của nhiễm khuẩn ổ bụng trên 10 ngày tại BVĐK tỉnh Nam Định và trên 13 ngày tại BVĐK tỉnh Thái Bình.

Độ dài đợt điều trị KS của các bệnh nhiễm khuẩn nằm trong khoảng 7 - 8 ngày. Tỷ lệ DOT/LOT của các nhiễm khuẩn hô hấp, nhiễm khuẩn tiết niệu, nhiễm khuẩn da mô mềm là 1/1,1. Tuy nhiên tỷ lệ này của nhiễm khuẩn ổ bụng là 1,86 tại BVĐK tỉnh Thái Bình và là 1,32 tại BVĐK tỉnh Nam Định.

Năm 2019, tại nhiễm khuẩn hô hấp, kết quả nghiên cứu cho thấy DOT của cả hai bệnh viện đều tăng nhưng sự khác biệt có ý nghĩa thống kê. Độ dài ngày điều trị KS tại BVĐK tỉnh Thái Bình giảm hơn so với năm 2019 và của BVĐK

tỉnh Nam Định tăng hơn so với năm 2019. Sự khác biệt của các giá trị này có ý nghĩa thống kê.

Tại nhiễm khuẩn tiết niệu, độ dài ngày điều trị KS của hai bệnh viện năm 2019 khác nhau có ý nghĩa. Tại nhiễm khuẩn da mô mềm và nhiễm khuẩn ổ bụng, các giá trị DOT và LOT của năm 2019 khác nhau không có ý nghĩa.

Bảng 3. 26. Thời gian sử dụng kháng sinh tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 và 2019

Số ngày sử dụng KS (DOT)			Độ dài đợt điều trị KS (LOT)			Tỷ lệ DOT/LOT		
2017	2019	p	2017	2019	p	2017	2019	p
Nhiễm khuẩn hô hấp								
9 (1; 27)	10 (2; 26)	0,786	8 (1; 14)	7,4±2,9	0,164	1 (1; 2,7)	1,1(1; 2,6)	0,246
Nhiễm khuẩn niệu								
8 (1; 30)	7,5 (1; 23)	0,074	7 (1; 18)	6 (1; 19)	0,039	1 (1; 2,42)	1 (1; 2,29)	0,717
Nhiễm khuẩn da mô mềm								
9 (2; 26)	9 (2; 15)	0,060	9 (2; 16)	9 (2; 15)	0,039	1 (1; 1,63)	1 (1; 2)	0,529
Nhiễm khuẩn ổ bụng								
13 (2; 24)	11,13±3,64	0,001	7 (2; 18)	6 (2; 14)	0,000	1,86 (1; 2,2)	1,83 (1; 2)	0,683

Phân tích DOT, LOT của từng bệnh nhiễm khuẩn (bảng 3.25) cho thấy: tại BVĐK tỉnh Thái Bình, số ngày điều trị KS (DOT) của nhiễm khuẩn hô hấp tăng từ 9 ngày lên 10 ngày, DOT của nhiễm khuẩn tiết niệu giảm từ 8 ngày xuống 7,5 ngày, DOT của nhiễm khuẩn da mô mềm không thay đổi là 9 ngày. Tuy nhiên sự

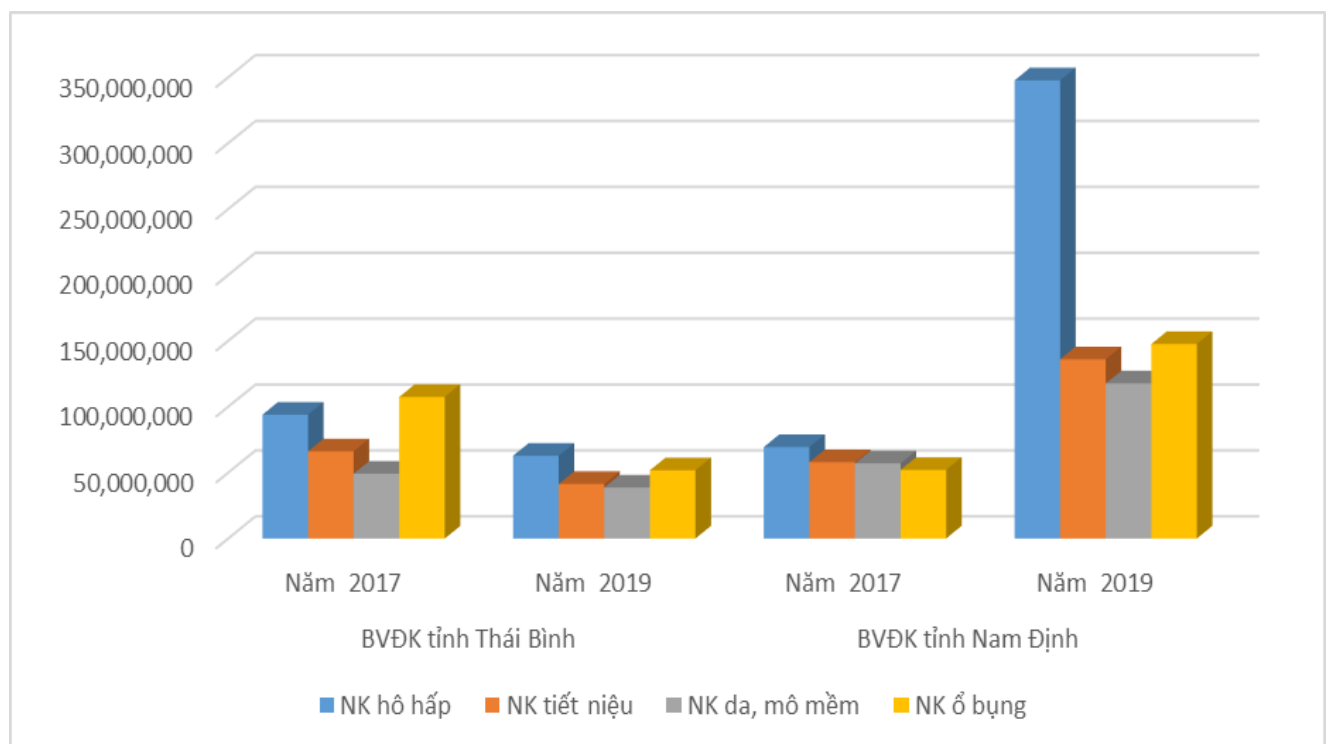
khác của hai năm 2017 và 2019 khác nhau không có ý nghĩa. DOT của nhiễm khuẩn ổ bụng giảm từ 13 ngày còn 11,13 ngày, sự khác biệt có ý nghĩa thống kê.

Giá trị LOT của nhiễm khuẩn tiết niệu năm 2019 giảm từ 7 ngày còn 6 ngày, sự khác biệt có ý nghĩa thống kê.

Nhiễm khuẩn ổ bụng năm 2019 giảm cả số ngày điều trị KS từ 13 ngày còn 11 ngày và độ dài đợt điều trị KS từ 7 ngày còn 6 ngày. Sự khác biệt có ý nghĩa thống kê.

Chi phí sử dụng kháng sinh

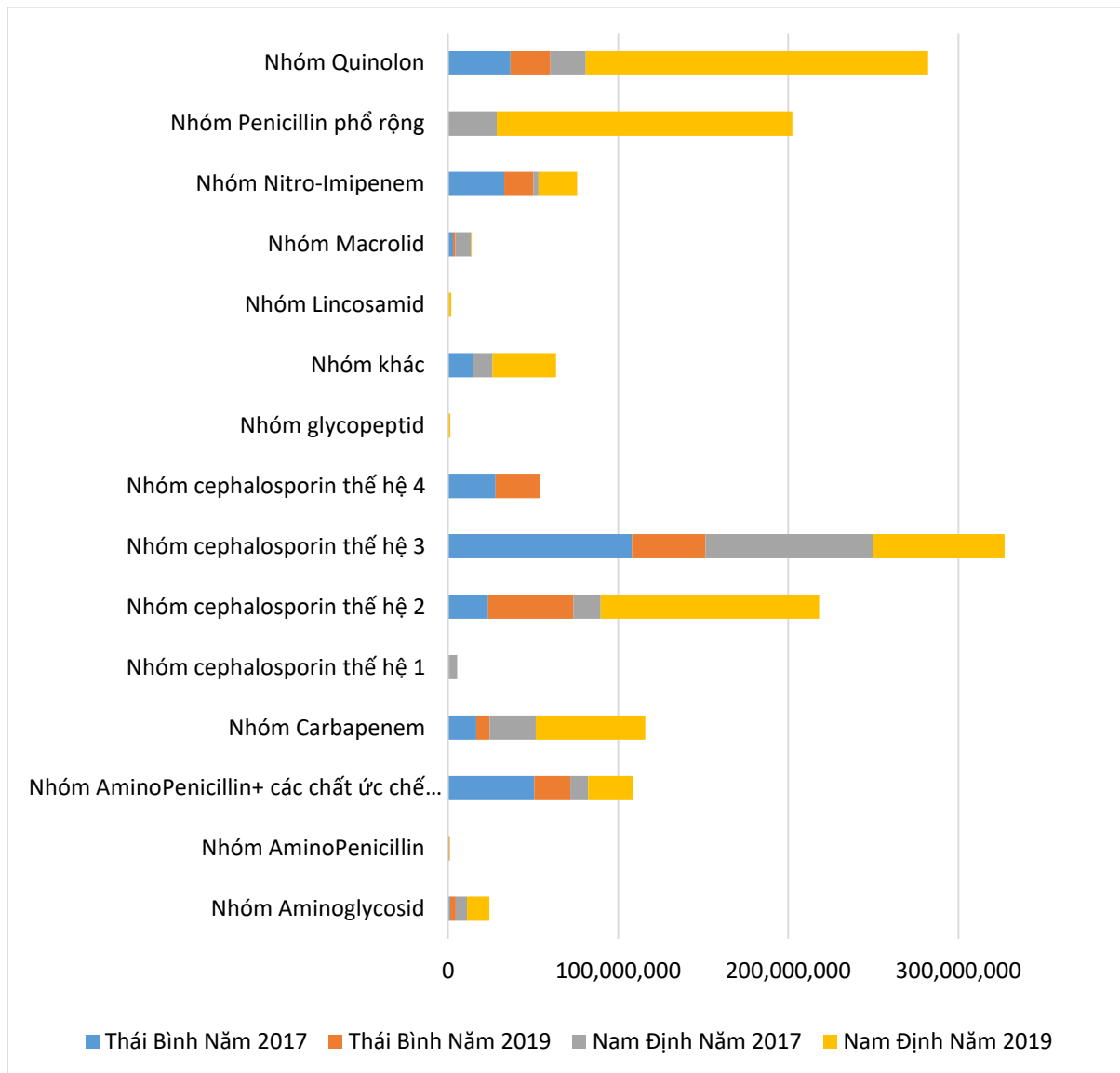
3.3.11.1. Tổng chi phí KS sử dụng kháng sinh tại hai bệnh viện

Biểu đồ 3. 12. Tổng chi phí kháng sinh theo loại nhiễm khuẩn

Chi phí KS theo từng loại nhiễm khuẩn tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 nằm trong khoảng từ 50 triệu đến 100 triệu. Chi phí KS năm 2019 giảm ở tất cả các nhóm bệnh. Tại BVĐK tỉnh Nam Định, chi phí KS năm 2019 tăng cao ở tất cả các nhóm bệnh.

3.3.11.2. Chi phí sử dụng KS tại hai bệnh viện theo nhóm KS

Biểu đồ 3. 13. Chi phí sử dụng kháng sinh tại hai bệnh viện theo nhóm kháng sinh

Chi phí sử dụng KS tại hai bệnh viện theo nhóm KS cho thấy chi phí KS nhóm cephalosporin thế hệ 3 lớn nhất, sau đó đến chi phí KS nhóm quinolon, nhóm penicillin phổ rộng, nhóm cephalosporin thế hệ 2.

Chi phí sử dụng KS tại BVĐK tỉnh Nam Định cao hơn chi phí tại BVĐK tỉnh Thái Bình.

3.3.11.3. Chi phí trung bình theo loại nhiễm khuẩn tại BVĐK tỉnh Thái Bình

Bảng 3. 27. Chi phí trung bình theo loại nhiễm khuẩn tại BVĐK tỉnh Thái Bình

(Đơn vị: 1000 đồng)

Chi phí điều trị trung bình Phân loại nhiễm khuẩn	Bệnh viện Thái Bình $\bar{X} \pm SD$ (GTNN – GTLN)		p
	Năm 2017	Năm 2019	
Nhiễm khuẩn hô hấp	1,204.33 ± 1,111.9 (40 – 6,403)	897.1 ± 796.8 (77 – 3,885)	0,058
Nhiễm khuẩn niệu	880.8 ± 724.7 (4 – 3,026)	516.1 ± 669.5 (1.9 – 4,476)	0,001
Nhiễm khuẩn da mô mềm	755.2 ± 446.8 (10 – 1,935)	553.1 ± 556.3 (8.7 – 1,798)	0,02
Nhiễm khuẩn ổ bụng	1,359,6 ± 576.7 (88 – 3,544)	608.9 ± 403.6 (44-3,600)	<0,01
Chung	1,605.1 ± 800.9 (4.4 – 6,403)	638.2 ± 630.2 (1.9-4,476)	<0,01

Chi phí KS trung bình cho 1 bệnh nhân tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 là 1,6 triệu đồng, Năm 2019, chi phí giảm còn 638. 312 đồng, sự khác biệt của hai năm có ý nghĩa thống kê.

Chi phí KS điều trị NK hô hấp giảm từ 1,2 triệu xuống còn 0,9 triệu, Chi phí KS điều trị NK tiết niệu giảm từ 0,8 triệu xuống 0,5 triệu; chi phí KS điều trị NK da mô mềm giảm từ 0,7 triệu còn 0,6 triệu; chi phí KS điều trị NK ổ bụng giảm từ 1,3 triệu xuống còn 0,6 triệu.

Sự khác biệt của các chi phí giữa hai năm 2017 và 2019 có ý nghĩa thống kê.

3.3.11.4. Chi phí trung bình theo loại nhiễm khuẩn tại BVĐK tỉnh Nam Định

Bảng 3. 28. Chi phí trung bình theo loại nhiễm khuẩn tại BVĐK tỉnh Nam Định

(Đơn vị: 1000 đồng)

Chi phí điều trị trung bình Phân loại nhiễm khuẩn	BVĐK tỉnh Nam Định $\bar{X} \pm SD$ (GTNN – GTLN)		p
	Năm 2017	Năm 2019	
Nhiễm khuẩn hô hấp	867,8 ± 1.302,3 (3,6 – 11.210)	4.239,7 ± 6.236,9 (42 – 30.832)	<0,01
Nhiễm khuẩn niệu	804,4 ± 1.416,1 (5 – 8.834)	1.812,8 ± 2.405,01 (11 – 10.374)	0,002
Nhiễm khuẩn da mô mềm	791,1 ± 1.124,6 (126 – 7.741)	1.681,1 ± 1.371,4 (61 – 8.216)	<0,01
Nhiễm khuẩn ổ bụng	666,5 ± 267,7 (41 – 1.367)	1.966,4 ± 1.491,6 (15-10.039)	<0,01
Chung	782,6 ± 1.113,3 (3,6 – 11.210)	2.479,1 ± 3.746,9 (11 – 30.832)	<0,01

Chi phí KS trung bình cho 1 bệnh nhân tại BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017 là 0,7 triệu đồng. Năm 2019, chi phí tăng lên 2,4 triệu đồng, sự khác biệt của hai năm có ý nghĩa thống kê.

Chi phí KS điều trị NK hô hấp tăng từ 0,8 triệu lên 4,2 triệu, Chi phí KS điều trị NK tiết niệu tăng từ 0,8 triệu lên 1,8 triệu; chi phí KS điều trị NK da mô mềm tăng từ 0,8 triệu lên 1,6 triệu; chi phí KS điều trị NK ổ bụng tăng từ 0,66 triệu lên 1,9 triệu.

Sự khác biệt của các chi phí điều trị trung bình giữa hai năm 2017 và 2019 có ý nghĩa thống kê.

3.3.14. Một số yếu tố liên quan với sử dụng kháng sinh

3.3.12.1. *Mối liên quan giữa sử dụng KS khởi đầu hợp lý và tỷ lệ khởi ra viện*

Bảng 3. 29. Mối liên quan giữa sử dụng KS khởi đầu hợp lý và tỷ lệ khởi ra viện

Kháng sinh khởi đầu hợp lý Xuất viện	BVĐK tỉnh Thái Bình		BVĐK tỉnh Nam Định	
	Năm 2017	Năm 2019	Năm 2017	Năm 2019
Khởi	43 (32,8%)	66 (51,9%)	66 (50,0%)	83 (59,3%)
Đỡ giảm	73 (47,1%)	104 (62,3%)	78 (47,6%)	74 (49,7%)
Không thay đổi	1 (12,5%)	1 (14,3%)	0 (0%)	4 (44,4%)
Nặng hơn	2 (66,7%)	2 (50,0%)	1 (25,0%)	2 (50,0%)
Tổng	119 (40,1%)	173 (56,7%)	145 (48,0%)	163 (54,0%)
P	0,048		0,712	

Phân tích mối liên quan giữa sử dụng KS khởi đầu hợp lý và tỷ lệ khởi ra viện cho thấy có sự khác biệt giữa năm 2017 và 2019 tại BVĐK tỉnh Thái Bình ($p=0,048$). Tại BVĐK tỉnh Nam Định sự khác biệt này không có ý nghĩa thống kê ($p=0,712$).

3.3.12.2. *Mối liên quan giữa lựa chọn KS sau KQ KSD hợp lý và tỷ lệ khởi*

Bảng 3. 30. Mối liên quan giữa lựa chọn KS sau KQ KSD hợp lý và tỷ lệ khởi

Lựa chọn KS hợp lý Sau KQ KSD Xuất viện	BVĐK tỉnh Thái Bình		BVĐK tỉnh Nam Định	
	Năm 2017	Năm 2019	Năm 2017	Năm 2019
Khởi	11 (48,8%)	18 (69,2%)	22 (42,3%)	29 (47,5%)
Đỡ giảm	51 (81,0%)	73 (85,9%)	9 (37,5%)	21 (47,7%)
Không thay đổi	1 (50,0%)	1 (33,3%)	0 (0%)	1 (33,3%)
Nặng hơn	0 (0%)	1 (50,0%)	0 (0%)	1 (50,0%)
Tổng	63 (71,6%)	93 (80,2%)	31 (40,3%)	52 (47,3%)
p	0,037		0,928	

Phân tích mối liên quan giữa lựa chọn KS sau KQ KSD hợp lý và tỷ lệ khởi cho thấy có sự khác biệt giữa năm 2017 và 2019 tại BVĐK tỉnh Thái Bình có ($p=0,037$). Tại BVĐK tỉnh Nam Định sự khác biệt này không có ý nghĩa thống kê ($p=0,928$).

3.3.12.3. Mối liên quan giữa sử dụng KS khởi đầu hợp lý và số ngày điều trị

Bảng 3. 31. Mối liên quan giữa sử dụng KS khởi đầu hợp lý và số ngày điều trị

Số ngày điều trị Phác đồ kháng sinh khởi đầu	BVĐK tỉnh Thái Bình		BVĐK tỉnh Nam Định	
	Năm 2017	Năm 2019	Năm 2017	Năm 2019
Hợp lý	8,6 ± 3,0 (1 – 19)	8,3 ± 4,3 (2 – 51)	8,2 ± 4,2 (1 – 25)	8,8 ± 5,3 (1 – 36)
Không hợp lý	8,8 ± 3,8 (2 – 30)	8,2 ± 7,2 (1 – 70)	9,4 ± 5,4 (1 – 51)	9,7 ± 5,3 (1 – 32)
p	0,391		0,617	

Phân tích Hồi liên quan giữa sử dụng KS khởi đầu hợp lý và số ngày điều trị cho thấy không có sự khác biệt giữa năm 2017 và 2019 tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định ($p>0,05$).

3.3.12.4. Hồi liên quan giữa lựa chọn KS hợp lý sau khi có kết quả KSD và số ngày điều trị

Bảng 3. 32. Hồi liên quan giữa lựa chọn KS hợp lý sau khi có kết quả KSD và số ngày điều trị

Số ngày điều trị Lựa chọn KS sau khi có KQ KSD	BVĐK tỉnh Thái Bình		BVĐK tỉnh Nam Định	
	Năm 2017	Năm 2019	Năm 2017	Năm 2019
Hợp lý	9,1 ± 2,9 (1 – 19)	8,2 ± 3,1 (2 – 19)	8,6 ± 3,5 (5 – 22)	10,4 ± 5,9 (5 – 36)
Không hợp lý	8,7 ± 3,7 (1 – 30)	8,3 ± 6,5 (1 – 70)	8,9 ± 5,0 (1 – 51)	9,0 ± 5,1 (1 – 32)
p	0,373		0,529	

Phân tích Hồi liên quan giữa lựa chọn KS hợp lý sau khi có kết quả KSD và số ngày điều trị cho thấy không có sự khác biệt giữa năm 2017 và 2019 tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định ($p>0,05$).

BÀN LUẬN

4.1. Đặc điểm mẫu nghiên cứu

4.1.1. Đặc điểm chung của bệnh nhân tại mẫu nghiên cứu

Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình là bệnh viện đa khoa hạng 1 tuyến tỉnh với gần 1000 giường bệnh, là cơ sở điều trị cao nhất tại tỉnh Thái Bình và các vùng lân cận nên bệnh nhân chuyển đến bệnh viện thường là bệnh khá nặng, có bệnh kèm theo, đặc biệt là các trường hợp chuyển viện từ tuyến dưới. Một phần ba số bệnh nhân trong nhóm nghiên cứu có ít nhất một bệnh kèm theo. Trong số bệnh kèm, tăng huyết áp và đái tháo đường chiếm tỷ lệ cao nhất. Điều này cũng giống với các nghiên cứu khác, đây là hai bệnh phổ biến trong cộng đồng và là nguyên nhân gián tiếp dẫn đến các biến chứng nguy hiểm khiến bệnh nhân nhập viện.

Về đặc điểm chung của bệnh nhân trong mẫu nghiên cứu, tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 có tuổi trung bình là $57,7 \pm 19,8$ (từ 18 đến 95 tuổi), năm 2019 là $59,9 \pm 17,7$. Số lượng người bệnh trên 60 tuổi chiếm tỷ lệ cao từ 47% đến 50%, số bệnh nhân có bệnh kèm theo chiếm tỷ lệ từ 33% đến 35%. Thời gian nằm viện trung bình năm 2017 là 8,7 ngày; năm 2019 giảm còn 8,3 ngày. Tại BVĐK tỉnh Nam Định, tuổi trung bình của bệnh nhân trong mẫu nghiên cứu cũng gần 60 tuổi, tỷ lệ bệnh nhân trên 60 tuổi chiếm tỷ lệ trên 50%. Tỷ lệ bệnh nhân có bệnh mắc kèm là 38,1% năm 2017 và 47,7% năm 2019. Thời gian nằm viện trung bình là 8,9 ngày năm 2017 và 9,2 ngày năm 2019.

Các bệnh nhân được thu nhận vào nghiên cứu có độ tuổi trung bình khá cao 58,3 (lứa tuổi trung niên) đúng với đặc thù của bệnh viện, chuyên tiếp nhận bệnh nhân người lớn. Trung bình các bệnh nhân nằm viện 8,5 ngày. Thời gian nằm viện này tương đối dài, có thể do đặc điểm bệnh lý của bệnh nhân nhập viện, tình trạng

không phải nhẹ, cần nằm lâu để điều trị. Thời gian nằm viện dài có thể góp phần tăng nhiễm khuẩn bệnh viện, kéo theo đó là sự gia tăng sử dụng kháng sinh.

Bệnh nhân trong nhóm nghiên cứu chủ yếu không có bệnh mắc kèm, chiếm tỷ lệ trên 60%. Một số bệnh như suy tim, suy gan, suy thận có tỷ lệ mắc thấp. Các bệnh khác: dị ứng, đau mắt, tiền đình, viêm dạ dày, bệnh xương khớp...mắc tỷ lệ gần 30%. Các bệnh này là các bệnh ảnh hưởng đến phân tầng nguy cơ nhiễm khuẩn: Chính vì vậy các yếu tố nguy cơ này rất nên được các bác sỹ khai thác đầy đủ khi khám để chỉ định bệnh nhân nhập viện điều trị.

Tổng số bệnh nhân trong mẫu nghiên cứu là 1206 bệnh nhân, trong đó, giới nữ là chiếm 52%, giới nam là chiếm 48%. BVĐK tỉnh Thái Bình có 602 mẫu nghiên cứu, BVĐK tỉnh Nam Định có 604 mẫu nghiên cứu, gồm 4 bệnh nhiễm khuẩn: hô hấp, tiết niệu, da mô mềm và ổ bụng. Mỗi bệnh nhiễm khuẩn chiếm tỷ lệ từ 22% đến 28% trong nhóm nghiên cứu.

Nhiễm khuẩn bệnh viện là nhiễm khuẩn mắc phải sau 48 giờ nhập viện mà ở thời điểm nhập viện không có hoặc không nằm trong thời kỳ ủ bệnh, nhiễm khuẩn cộng đồng là khi nhập viện đã có nhiễm khuẩn. Kết quả nghiên cứu cho thấy trên 98-99% bệnh nhân nhập viện nhiễm khuẩn cộng đồng. Chỉ hơn 1% là nhiễm khuẩn bệnh viện. Các bệnh nhiễm khuẩn này là các bệnh nhiễm khuẩn thường gặp tại bệnh viện. Theo báo cáo tại công trình khảo sát về sử dụng kháng sinh trong bệnh viện nhằm đánh giá chỉ định và đề kháng kháng sinh trên toàn thế giới, 5 nhóm bệnh lý hàng đầu được chỉ định kháng sinh là: (1) Viêm phổi hoặc nhiễm trùng đường hô hấp dưới, (2) Nhiễm trùng da và mô mềm, (3) Nhiễm trùng trong ổ bụng, (4) Nhiễm trùng đường tiết niệu dưới, (5) Nhiễm trùng đường tiết niệu trên – chiếm 45,9% tổng số bệnh nhân được điều trị có chỉ định kháng sinh.

Viêm phổi là nhóm bệnh sử dụng kháng sinh phổ biến nhất, chiếm 19,2% trong tổng số bệnh nhân được điều trị kháng sinh trên toàn thế giới [98].

4.1.2. Đặc điểm mẫu cấy vi sinh

Tỷ lệ cấy vi sinh tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 là 31,6% mẫu, năm 2019 là 38%. Tại BVĐK tỉnh Nam Định, số lượng cấy vi sinh năm 2017 là 82 mẫu, đạt tỷ lệ 27,1%, năm 2019 là 107 mẫu, đạt tỷ lệ 35,4%. Số vi khuẩn phân lập được trên mẫu nghiên cứu gồm 13 loại, trong đó *E. Coli* gặp nhiều nhất trong các mẫu, sau đó đến *K. pneumoniae* và *P. Aeruginosa*.

Kết quả các vi khuẩn phân lập cũng tương đồng với kết quả các nghiên cứu đánh giá tình hình vi sinh và đề kháng KS tại các bệnh viện ở Việt Nam. Trong đó, các loại vi khuẩn phân lập thường xuyên nhất là *A.baumannii*, *Klebsiella*, *E. coli*, *S.coagulase negative* và *S.aureus* [12, 72].

Số lượng mẫu cấy vi sinh tăng lên có ý nghĩa sau chương trình, số lượng vi khuẩn phân lập được tăng lên điều này góp phần vào việc hỗ trợ cho việc kê đơn KS tốt hơn, giảm bớt việc dùng KS theo kinh nghiệm.

4.2. Thực trạng sử dụng kháng sinh hợp lý và một số yếu tố ảnh hưởng tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017

4.2.1. Thực trạng sử dụng kháng sinh hợp lý

Theo Hướng dẫn sử dụng KS của BHYT [1], sử dụng KS hợp lý tuân theo các nguyên tắc MINDME:

M: Microbiology guides wherever possible	Theo chỉ dẫn vi khuẩn học bất kỳ khi nào có thể
I: Indication should be evidence-based	Chỉ định nên căn cứ trên bằng chứng
N: Narrowest spectrum required	Lựa chọn phổ hẹp nhất cần thiết

D: Dosage appropriate to the site and type of infection	Liều lượng phù hợp với loại và vị trí nhiễm khuẩn
M: Minimum duration of therapy	Thời gian điều trị tối thiểu cho hiệu quả
E: Ensure monotherapy in most situation	Bảo đảm đơn trị liệu trong hầu hết các trường hợp

Trong nghiên cứu này, kháng sinh được đánh giá hợp lý khi đáp ứng tất cả các tiêu chí:

- Sử dụng khi có chỉ định.
- Đúng loại KS: chỉ định loại KS đúng theo hướng dẫn sử dụng KS đã ban hành tại bệnh viện (nếu có) hoặc theo hướng dẫn sử dụng KS của BHYT. KS ban đầu, khi chưa có kết quả KS đồ, phù hợp về lâm sàng và hướng dẫn sử dụng KS theo từng chẩn đoán bệnh. KS phù hợp với KS đồ khi có kết quả KS đồ.
- Đúng liều: liều KS sử dụng đúng, có chỉnh liều khi có suy thận, có theo dõi nồng độ với những thuốc có khoảng an toàn hẹp (ví dụ vancomycin).
- Đúng thời gian: thời gian dùng KS phù hợp với lâm sàng.
- Đúng cách dùng: đường dùng và khoảng cách dùng phù hợp.

Để đánh giá thực trạng sử dụng KS tại BV, nghiên cứu sử dụng một số tiêu chí: kết hợp kháng sinh, lựa chọn kháng sinh khởi đầu hợp lý, cách dùng KS và nguyên nhân sử dụng KS không hợp lý.

Kết quả nghiên cứu cho thấy tổng số lượt kháng sinh sử dụng tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 là 526 lượt. Tổng số lượt kháng sinh sử dụng tại BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017 là 469 lượt. Các tỷ lệ phần trăm các lượt kháng sinh của các bệnh nhiễm khuẩn khác nhau không có ý nghĩa thống kê.

Kết hợp kháng sinh năm 2017

Tỷ lệ sử dụng một KS trong điều trị tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 là 48,2%. Tỷ lệ kết hợp hai kháng sinh là 36,7%. Tại BVĐK tỉnh Nam Định, tỷ lệ dùng 1 KS là 55,3%, hai KS là 37,1%. Tại BVĐK tỉnh Thái Bình, số KS trung bình sử dụng năm 2017 là $1,77 \pm 1,0$ KS; tại BVĐK tỉnh Nam Định, số KS trung bình là $1,55 \pm 0,7$. Kết quả nghiên cứu cho thấy tỷ lệ sử dụng đơn KS trong điều trị chiếm tỷ lệ cao tại cả hai BV. Kết quả nghiên cứu này tương đồng với kết quả nghiên cứu của Nguyễn Việt Hùng tại BVĐK tỉnh Điện Biên [6].

Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh khởi đầu hợp lý

Kết quả nghiên cứu cho thấy tỷ lệ lựa chọn kháng sinh khởi đầu hợp lý tại BVĐK tỉnh Thái Bình là 40,1%, của BVĐK tỉnh Nam Định là 38,7%. Kết quả này thấp kết quả nghiên cứu của bệnh viện tại Úc, Trong đó, 24,3% kê đơn không tuân thủ hướng dẫn điều trị, 23,0% được đánh giá là không phù hợp [21] Tỷ lệ này cao hơn tại BV Chợ Rẫy năm 2017 [7] và cao hơn tại BVĐK tỉnh Điện Biên năm 2019 [6]. Tỷ lệ lựa chọn KS phù hợp tại BVĐK tỉnh Thái Bình tương tự như một nghiên cứu tại Pháp với tỷ lệ kê đơn KS phù hợp là 40% [92].

Năm 2017, BVĐK tỉnh Nam Định có số mẫu vi sinh có kết quả dương tính là 77 mẫu, trong đó tỷ lệ sử dụng kháng sinh sau khi có kết quả kháng sinh đồ hợp lý là 31 trường hợp chiếm tỷ lệ 40,3%; lựa chọn KS không phù hợp với kết quả KSD là 34 trường hợp, chiếm 44,2% và 12 trường hợp lựa chọn không xác định được. Tỷ lệ lựa chọn hợp lý cao nhất là nhiễm khuẩn ổ bụng. Năm 2019, số mẫu vi sinh cấy dương tính là 91 mẫu, trong đó, số trường hợp sử dụng KS hợp lý theo kết quả KSD là 53 trường hợp, chiếm tỷ lệ 47,3%, lựa chọn KS không phù hợp với kết quả KSD là 22 trường hợp, chiếm 20,0% và 36 trường hợp lựa chọn không xác định được. Sự khác biệt của hai năm không có ý nghĩa thống kê.

Một số trường hợp không xác định được lựa chọn kháng sinh có hợp lý hay không do dữ liệu cấy vi sinh không có cho kết quả nhạy với KS được lựa chọn. Tuy nhiên, phổ của KS được chọn có VK được cấy và kết quả lâm sàng cho tiên triển tốt. Do dữ liệu không đủ nên phân đánh giá không xác định phù hợp hay không phù hợp.

Một số trường hợp lựa chọn KS không phù hợp với kết quả kháng sinh đồ do hiệu quả lâm sàng đang tiên triển nên BS không đổi thuốc KS.

Tỷ lệ cách dùng kháng sinh hợp lý

Cách dùng được coi là phù hợp khi thỏa mãn đồng thời về đường dùng, cách pha, tốc độ tiêm truyền theo hướng dẫn của Bộ Y tế [1]. Tỷ lệ cách dùng kháng sinh hợp lý tại hai bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình và Nam Định lần lượt là 68,4% và 73,8%. Sự khác biệt này không có ý nghĩa thống kê.

Các trường hợp cách sử dụng KS đánh giá không hợp lý thường gặp trong nghiên cứu này bao gồm sử dụng KS kéo dài không cần thiết, sử dụng KS khi không có chỉ định, và sai loại kháng sinh. Các trường hợp này cũng tương tự như các nghiên cứu khác, trong đó, các tác giả đánh giá các lí do sử dụng KS không hợp lý thường gặp nhất bao gồm không có chỉ định sử dụng, lựa chọn KS không đúng, KS sử dụng sai liều, sai khoảng cách giữa các liều, sai thời gian [84].

Nguyên nhân gây sai sót trong cách dùng thuốc tập trung vào một số thuốc tại cả hai bệnh viện. Nguyên nhân sai đường dùng thuốc hay gặp là dùng đường tiêm tĩnh mạch cho các KS chỉ có khuyến cáo dùng đường truyền tĩnh mạch. Nguyên nhân sai tốc độ truyền dịch cũng hay gặp ở các thuốc nhóm Quinolon, Vancomycin, metronidazol. Nghiên cứu cho thấy các thuốc này hay dùng với tốc độ truyền dịch nhanh hơn khuyến cáo sử dụng thuốc. Một số thuốc sai thể tích dung môi pha thuốc, dẫn đến thuốc khó tan hoặc không ổn định. Kết quả này tương

tự nghiên cứu tại một BV của Singapore [93] với lý do kê đơn không phù hợp bao gồm lựa chọn và thời gian chiếm tỷ lệ 36,1% và 31,3%.

4.2.2. Một số yếu tố ảnh hưởng đến thực trạng quản lý sử dụng KS tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017

Nhằm đánh giá một số yếu tố ảnh hưởng hướng đến hoạt động quản lý sử dụng kháng sinh tại các bệnh viện, nghiên cứu dùng bảng tiêu chí đánh giá hoạt động quản lý sử dụng kháng sinh được BHYT ban hành kèm theo Quyết định 772/QĐ-BYT [2] và đánh giá kiến thức thái độ của các bác sĩ tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định thông qua bộ câu hỏi.

Kết quả phỏng vấn các thành viên Ban quản lý kháng sinh tại cả hai BV cho thấy các bệnh viện viện đã triển khai được một số hoạt động: thành lập nhóm quản lý sử dụng thuốc KS: thành lập nhóm quản lý sử dụng thuốc KS, tuy nhiên chưa phân công nhiệm vụ cho các thành viên trong ban quản lý; BV đã tổ chức một số lớp đào tạo, tập huấn về kháng sinh và vi sinh.

BVĐK tỉnh Thái Bình đã xây dựng được một số hướng dẫn điều trị bệnh nhiễm khuẩn tại BV, đã giám sát sử dụng KS tại các khoa lâm sàng, tổng hợp báo cáo về kháng sinh và tình hình kháng thuốc tại BV, thông báo đến các khoa lâm sàng, tuy nhiên hoạt động này chưa thường xuyên.

BVĐK tỉnh Nam Định đã triển khai hoạt động DLS, bước đầu tư vấn về hiệu chỉnh liều KS, đã có một số giám sát sử dụng KS tại các khoa lâm sàng.

Một số hoạt động các bệnh viện chưa triển khai: chưa xây dựng được danh mục các thuốc KS cần phê duyệt, chưa xây dựng quy trình chuyển KS đường tiêm sang đường uống.

BVĐK tỉnh Nam Định chưa xây dựng được hướng dẫn điều trị bệnh nhiễm khuẩn tại BV mà áp dụng hướng dẫn điều trị của BHYT, chưa tổng hợp báo cáo về kháng sinh và tình hình kháng thuốc tại BV.

Các hoạt động quản lý sử dụng KS tại các BV mới triển khai được các bước ban đầu. Bộ Y tế ban hành Quyết định 772/QĐ-BYT năm 2016, các bệnh viện đã thành lập Ban quản lý sử dụng KS tại BV. Tuy nhiên, hoạt động này mới chỉ dừng lại ở bước ban hành quyết định, các hoạt động triển khai chưa nhiều. Sau khi đánh giá ban đầu năm 2017, BVĐK tỉnh Thái Bình đã triển khai một số giải pháp can thiệp: đào tạo, xây dựng hướng dẫn điều trị một số bệnh nhiễm khuẩn hay gặp tại BV, giám sát lượng KS sử dụng. Tuy nhiên, theo nghiên cứu của Landgren và cộng sự [54], giáo dục đơn thuần có thể dẫn tới những cải tiến không bền vững trong kê đơn kháng sinh. Các chiến lược giáo dục có thể có hiệu quả nhất khi kết hợp với các chiến lược quản lý khác như đánh giá và phản hồi [33]. BVĐK tỉnh Thái Bình đã triển khai một số lớp đào tạo tập huấn, tuy nhiên biện pháp đánh giá, phản hồi chưa thường xuyên, hơn nữa do bệnh nhân đông nên không phải tất cả các BS đều tham dự được lớp tập huấn. Ý kiến phỏng vấn BS cũng đề nghị phải tổ chức nhiều buổi tập huấn hơn nữa để BS có thể sắp xếp tham gia.

Kết quả này tương tự kết quả nghiên cứu tại Thành phố Hồ Chí Minh năm 2017 [97]. Nghiên cứu cắt ngang trên 234 nhân viên y tế tại thành phố Hồ Chí Minh về quan điểm về chương trình quản lý sử dụng KS tại một số bệnh viện trên thành phố. Kết quả cho thấy tỷ lệ bệnh viện mà ban Giám đốc đưa ra tuyên bố chính thức bằng văn bản để hỗ trợ chương trình quản lý KS của bệnh viện là cao (74,8%), trong khi chỉ có 23,1% bệnh viện nhận được hỗ trợ tài chính cho việc quản lý thuốc kháng sinh. Có một tỷ lệ cao các bệnh viện tổ chức một lãnh đạo bác sĩ và một lãnh đạo dược sĩ chịu trách nhiệm về chương trình trong khi phần

lớn các bệnh viện hạng 3, 4 thiếu trách nhiệm giải trình. Hầu hết các bệnh viện được khảo sát đã thực hiện các hành động để tối ưu hóa việc sử dụng kháng sinh.

Mặc dù hầu hết các bệnh viện được khảo sát đã kiểm tra việc tuân thủ chính sách, nhưng số lượng bệnh viện giám sát việc sử dụng và kháng kháng sinh tương đối thấp, đặc biệt trong việc theo dõi tỷ lệ nhiễm *Clostridioides difficile* (23,5%) và làm kháng sinh đồ (47,4%) [97]. Tỷ lệ các bệnh viện đã báo cáo thông tin cho nhân viên về cải thiện tình trạng sử dụng và kháng kháng sinh không cao và có sự khác biệt tỉ lệ thống kê giữa câu trả lời của các thành viên tham gia nhóm ASP và không tham gia vào nhóm ASP về việc chia sẻ cụ thể các báo cáo thực tế và có kháng sinh đồ hiện nay. Hầu hết các bệnh viện đã cung cấp giáo dục về quản lý kháng sinh cho nhân viên y tế, tỷ lệ này là 67,9% [97].

Nghiên cứu cũng chỉ ra một số ý kiến: góp ý nâng cao chất lượng đào tạo (22 ý kiến) cụ thể là “mở rộng khóa đào tạo và phát triển các chủ đề đào tạo cụ thể”. Trong đó, 4 lĩnh vực kiến thức được quan tâm tham gia là (1) Hướng dẫn điều trị / dự phòng (79,9%); (2) Cách thức thực hiện ASP (55,6%); (3) Lâm sàng dược (51,1%) và (4) Vi sinh lâm sàng (35%). Hơn nữa, đã có 14 ý kiến về “Hướng dẫn xây dựng và trách nhiệm giải trình” để cải thiện ASP [97]

Các hướng dẫn và các phác đồ thực hành lâm sàng cụ thể cho từng cơ sở có thể là một cách hiệu quả để chuẩn hóa các quy trình kê đơn dựa trên dịch tễ học vi sinh tại địa phương. Các chương trình quản lý kháng sinh nên xây dựng các hướng dẫn này khi có thể đối với các hội chứng bệnh truyền nhiễm phổ biến. Tại BVĐK tỉnh Thái Bình đã xây dựng được một số hướng dẫn điều trị dựa trên tình hình đề kháng KS tại BV. Tuy nhiên kết quả đánh giá lựa chọn KS cho thấy một số BS vẫn sử dụng KS theo kinh nghiệm là chính, chưa tuân thủ hướng dẫn điều trị đã xây dựng.

BVĐK tỉnh Nam Định chưa triển khai các biện pháp can thiệp nhằm tăng hiệu quả sử dụng KS nên một số kết quả nghiên cứu cho thấy năm 2019, lượng KS sử dụng tại BVĐK tỉnh Nam Định tăng cao, việc lựa chọn KS ban đầu hợp lý hay lựa chọn KS hợp lý sau kết quả KSD không thay đổi so với năm 2017.

Ngoài các khó khăn do bệnh nhân đông, việc thiếu DS lâm sàng tại các BV cũng là một trong các nguyên nhân dẫn đến việc giám sát sử dụng thuốc nói chung và giám sát sử dụng KS chưa được chú trọng tại các BV.

Tại BVĐK tỉnh Thái Bình, hiện chưa có DS lâm sàng chuyên trách mà chỉ có kiêm nhiệm. Các hoạt động về DLS mới triển khai được là giám sát ADR, thông tin thuốc, báo cáo lượng thuốc sử dụng, tham gia lựa chọn danh mục thuốc đấu thầu. Tại BVĐK tỉnh Nam Định, khoa Dược có 1 DS lâm sàng chuyên trách. Tuy nhiên do nhân lực quá ít nên các hoạt động chưa triển khai được nhiều.

Công tác đấu thầu mua sắm thuốc cũng là một trong các khó khăn của việc lựa chọn thuốc kê đơn. Do các quy định mua sắm thuốc thay đổi liên tục nên các BV gặp nhiều khó khăn trong cung ứng thuốc, nhiều khi không đủ thuốc để lựa chọn nên có KS nào dùng KS đó. Đây cũng là nguyên nhân dẫn đến tỷ lệ lựa chọn thuốc hợp lý khi kê đơn tại cả hai BV không cao.

Trong nghiên cứu này, đa số bác sĩ lâm sàng có thâm niên nghề nghiệp tương đối tốt (71,1% bác sĩ có thâm niên nghề nghiệp trên 5 năm), đa số các bác sĩ công tác tại các khoa hệ ngoại (38,5%), tiếp đến là các khoa hệ nội (38%); đa số đối tượng nghiên cứu là bác sĩ chỉ làm chuyên môn tại các khoa lâm sàng (74%), có 23,6% đối tượng giữ chức vụ trưởng khoa/phó khoa; 44,7% đối tượng có bằng cấp là bác sĩ, 32,7% đối tượng là bác sĩ chuyên khoa I, II. Có 1 đối tượng là PGS/GS (thuộc BVĐK Nam Định). Điều này phù hợp với tình hình thực tế của 2

bệnh viện hạng I của hai tỉnh Thái Bình và Nam Định. Kết quả này cũng tương tự kết quả nghiên cứu của tác giả Lê Thị Anh Thư [8].

Kiến thức thái độ của bác sĩ về về sử dụng kháng sinh của tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định

Có nhiều nguyên nhân gây ra đề kháng kháng sinh, một trong các nguyên nhân đó là kiến thức, thái độ của người kê đơn. Để đánh giá yếu tố ảnh hưởng đến quản lý sử dụng KS tại các bệnh viện, nhóm nghiên cứu đã tiến hành phỏng vấn các BS tại hai bệnh viện theo bộ câu hỏi. Trong nghiên cứu này, chúng tôi sử dụng 7 câu hỏi tình huống điển hình để đánh giá kiến thức về sử dụng kháng sinh của các bác sĩ lâm sàng. Số lượng bác sĩ trả lời đúng 7/7 câu chiếm tỷ lệ thấp. Đa số các bác sĩ trả lời đúng được 5/7 câu. Chủ yếu các bác sĩ trong nghiên cứu trả lời sai câu hỏi về “*có cần sử dụng kháng sinh cho người bệnh sốt, sổ mũi và đau họng 3 ngày liền*”. Có thể thấy, các bác sĩ lâm sàng đã có kiến thức về sử dụng kháng sinh ở mức độ nhất định nhưng chưa toàn diện, vẫn còn một vài kiến thức cần được bổ sung, cập nhật và can thiệp. Kết quả này cũng tương đồng với nhiều tác giả khác trong và ngoài nước [8].

Đa số các bác sĩ trong nghiên cứu tự tin với việc sử dụng tối ưu kháng sinh cho các người bệnh. Tất cả các đối tượng đều cho rằng kiến thức về kháng sinh là quan trọng đối với bác sĩ lâm sàng và vấn đề kháng thuốc là một vấn đề cấp thiết. Có thể thấy, các bác sĩ lâm sàng trong nghiên cứu này đã ý thức được sự nghiêm trọng của vấn đề kháng kháng sinh. Kết quả này cũng tương đồng với nghiên cứu trước đó của tác giả Lê Thị Anh Thư [8] là 67,2% bác sĩ ngoại khoa có thái độ đúng về sử dụng kháng sinh và nghiên cứu trên thế giới khác [95]. Việc các bác sĩ có thái độ đúng về vấn đề kháng sinh và kháng kháng sinh có thể giúp ích tích cực trong việc nâng cao hiệu quả của Chương trình quản lý sử dụng kháng sinh của

Bộ Y tế. Đặc biệt, với tần suất kê kháng sinh của các bác sĩ được thống kê qua Biểu đồ 1 càng cho thấy vấn đề kiến thức và thái độ của bác sĩ lâm sàng càng cần được quan tâm. Nếu bác sĩ không nắm vững kiến thức và có thái độ chưa đúng đối với vấn đề kháng kháng sinh sẽ dẫn đến việc sử dụng kháng sinh không hợp lý, làm tăng khả năng kháng kháng sinh của vi khuẩn.

Có rất nhiều nguồn thông tin được các bác sĩ lâm sàng tham khảo. Các bác sĩ đánh giá rất cao các nguồn thông tin này, đặc biệt là các là các nguồn tài liệu hướng dẫn được Bộ Y tế ban hành. Điều này khá tương đồng với nghiên cứu trước đây [95]. Các nguồn thông tin này, đã được biên tập, soạn thảo kỹ lưỡng, là một nguồn tài liệu đáng tin cậy cho các bác sĩ lâm sàng.

4.3. Đánh giá hiệu quả một số biện pháp can thiệp tăng cường sử dụng kháng sinh hợp lý tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình

Nghiên cứu tiến hành một số biện pháp can thiệp tại BVĐK tỉnh Thái Bình thông qua xây dựng 4 phác đồ điều trị các bệnh nhiễm khuẩn hô hấp, nhiễm khuẩn tiết niệu, nhiễm khuẩn da mô mềm và nhiễm khuẩn ổ bụng dựa trên dữ liệu vi sinh tại BV và các hướng dẫn điều trị của BHYT và của các nguồn thông tin đáng tin cậy. Sau khi xây dựng phác đồ điều trị, ban QLKS tổ chức đào tạo các hướng dẫn đã được xây dựng, từ cách lấy mẫu vi sinh trước khi sử dụng KS, bảo quản mẫu vi sinh, thu thập, phân tích dữ liệu vi sinh tại BV; kê đơn KS, đánh giá và phản hồi về sử dụng KS cho BS và ban QLKS; tổng hợp và báo cáo sử dụng KS và vi sinh mỗi 6 tháng 1 lần. BV cũng đã xây dựng danh mục một số thuốc hạn chế kê đơn và phải phê duyệt trước khi sử dụng.

Các biện pháp can thiệp này là tổng hợp các biện pháp đã được các nghiên cứu tổng hợp [31]. Biện pháp xây dựng hướng dẫn sử dụng kháng sinh và tập huấn có thể làm thay đổi hành vi và không làm mất tính tự chủ của người kê đơn. Tuy

nhiên biện pháp đào tạo này thụ động và ít hiệu quả [31]. Biện pháp hạn chế kê đơn kháng sinh giúp kiểm soát trực tiếp việc sử dụng kháng sinh nhưng làm mất quyền tự chủ của người kê đơn và cần có người tư vấn và có thời gian tư vấn để thực hiện [31]. Biện pháp được đánh giá là hiệu quả là giám sát và phản hồi giúp các BS cập nhật thông tin kê đơn và chủ động trong việc kê đơn.

Một số biện pháp chưa được triển khai tại các bệnh viện do nhiều nguyên nhân, do thiếu nhân lực, do chưa có DS lâm sàng, do hoạt động xét nghiệm vi sinh tại BV chưa đủ năng lực, do lãnh đạo BV chưa quyết tâm... Các nguyên nhân trên làm giảm hiệu quả của hoạt động quản lý sử dụng KS tại BV.

Để đánh giá quả một số biện pháp can thiệp tăng cường sử dụng kháng sinh hợp lý tại BVĐK tỉnh Thái Bình, nghiên cứu sử dụng một số chỉ tiêu: số lượng KS trung bình được kê trong bệnh án, tỷ lệ sử dụng kháng sinh khởi đầu hợp lý, tỷ lệ lựa chọn kháng sinh sau khi có kết quả kháng sinh đồ hợp lý, ngày sử dụng kháng sinh, thời gian sử dụng KS, chi phí sử dụng KS.

Số lượng KS trung bình trong đơn thuốc

Kết quả nghiên cứu về tỷ lệ sử dụng một KS trong điều trị tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 là 48,2%, năm 2019 tăng lên 53,4%. Tỷ lệ kết hợp hai kháng sinh cũng tăng từ 36,7% năm 2017 lên 43,3% năm 2019. Tỷ lệ kết hợp ba và trên ba KS đều giảm. Sự khác biệt của hai năm có ý nghĩa thống kê. Số KS trung bình sử dụng năm 2017 là $1,77 \pm 1,0$ KS; năm 2019 giảm còn $1,51 \pm 0,6$; sự khác biệt có ý nghĩa thống kê $<0,05$.

Tại BVĐK tỉnh Nam Định, bệnh viện không can thiệp, tỷ lệ dùng 1 KS năm 2019 giảm so với năm 2017, tỷ lệ kết hợp ba KS và trên ba KS tăng lên và số KS trung bình tăng từ $1,55 \pm 0,7$ năm 2017 lên $1,65 \pm 0,8$ vào năm 2019.

BVĐK tỉnh Thái Bình tiến hành một số biện pháp can thiệp cho thấy việc kê đơn KS có cải thiện hơn giúp giảm số lượng KS trong đơn thuốc.

4.3.1. Tỷ lệ sử dụng KS khởi đầu hợp lý

Tỷ lệ sử dụng kháng sinh khởi đầu hợp lý năm 2017 tại BV Thái Bình là 41,1%, Năm 2019, sử dụng kháng sinh khởi đầu hợp lý là 56,7%. Sự khác biệt của hai năm có ý nghĩa thống kê. Nhiễm khuẩn da mô mềm có tỷ lệ hợp lý cao nhất, 44,6% năm 2017 và 67,1% năm 2019. Nhiễm khuẩn ổ bụng có tỷ lệ tăng từ 40,5% đến 55,3%; nhiễm khuẩn tiết niệu có tỷ lệ tăng từ 45,3% đến 57,3%; nhiễm khuẩn hô hấp có tỷ lệ tăng từ 30,8% đến 47,1%.

Sử dụng KS khởi đầu hợp lý rất quan trọng cho điều trị các bệnh nhiễm khuẩn. Tỷ lệ này tăng lên sau can thiệp chứng tỏ việc kê đơn thuốc của các BS

được cân nhắc hơn, tỷ lệ tuân thủ phác đồ điều trị cao hơn. Tỷ lệ này thấp hơn so với can thiệp tại BV Chợ Rẫy năm 2017[7]

Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh khởi đầu hợp lý năm 2017 tại BVĐK tỉnh Nam Định là 48,0%, năm 2019 là 54%. Tuy nhiên, chỉ có nhiễm khuẩn hô hấp và nhiễm khuẩn ổ bụng có tỷ lệ sử dụng KS hợp lý tăng, lần lượt là 30,0% lên 51,2% và 51,3% lên 81,3%. Nhiễm khuẩn da mô mềm có tỷ lệ sử dụng KS hợp lý giảm từ 59,7% xuống 34,3% và nhiễm khuẩn tiết niệu giảm từ 52,8% xuống 48%.

Một nghiên cứu đánh giá tác động của can thiệp kê đơn KS thông qua đào tạo cho kết quả: thuốc kháng sinh (176/332) không phù hợp khi chương trình bắt đầu. Tỷ lệ kê đơn không phù hợp liên tục giảm xuống 26,4% (107/405) trong tam cá nguyệt thứ tư ($p < 0,001$; RR = 0,38; 95%CI, 0,23-0,43). Mức tiêu thụ thuốc kháng sinh giảm từ 1150 liều hàng ngày được xác định (DDDs) trên 1000 người nằm trên giường trong quý đầu tiên xuống 852 DDDs trong quý thứ tư, phản ánh mức giảm chi tiêu cho thuốc kháng sinh là 42%

BVĐK tỉnh Nam Định chưa triển khai các hoạt động về quản lý sử dụng KS, mặc dù BV đã bước đầu triển khai hoạt động được lâm sàng nhưng nhân lực mỏng, có một DS chuyên trách nên chưa kiểm soát được việc kê đơn KS tại các khoa lâm sàng. Hơn nữa, công tác đấu thầu thuốc cũng là một trong các nguyên nhân khó khăn cho việc tuân thủ phác đồ điều trị vì BVĐK Nam Định chưa có phác đồ điều trị tại BV, vì vậy khi xây dựng DMTBV, HĐTĐT chưa căn cứ vào hướng dẫn điều trị nên việc cung ứng đủ thuốc theo phác đồ điều trị là một khó khăn.

4.3.2. Kết quả lựa chọn kháng sinh sau khi có kết quả kháng sinh đồ

Năm 2017, BVĐK tỉnh Thái Bình có số mẫu vi sinh có kết quả dương tính là 88 mẫu, trong đó tỷ lệ sử dụng kháng sinh sau khi có kết quả kháng sinh đồ hợp

lý là 63 trường hợp chiếm tỷ lệ 71,6%. Năm 2019, số mẫu vi sinh cấy dương tính là 116 mẫu, trong đó, số trường hợp sử dụng KS hợp lý theo kết quả KSD là 93 trường hợp, chiếm tỷ lệ 80,2%. Sự khác biệt của hai năm không có ý nghĩa thống kê.

Nhiễm khuẩn hô hấp có tỷ lệ làm kháng sinh đồ cao nhất trong cả năm 2017 và 2019; tỷ lệ lựa chọn KS hợp lý sau khi có kết quả KSD năm 2017 là 74,6%, năm 2019 là 85,4%. Nhiễm khuẩn tiết niệu có tỷ lệ là KSD tăng cao, từ 16 mẫu năm 2017 lên 46 mẫu năm 2019, tỷ lệ lựa chọn KS hợp lý tăng từ 76,2% đến 85,2%. Các nhiễm khuẩn da mô mềm và nhiễm khuẩn ổ bụng làm KSD rất ít.

Tại BVĐK tỉnh Nam Định, số mẫu KSD dương tính tăng từ 77 mẫu năm 2017 lên 91 mẫu năm 2019. Tỷ lệ lựa chọn KS hợp lý sau khi có kết quả KSD cũng tăng từ 40,3% lên 47,3%.

4.3.3. Phân tích cách dùng KS

Tỷ lệ cách dùng kháng sinh hợp lý tính theo số lượt sử dụng năm 2017 tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 là 70,7%, không hợp lý là 29,3%. Năm 2019, tỷ lệ này tăng lên 71,8%. Tỷ lệ này gần như không thay đổi sau hai năm. Tỷ lệ này cao hơn kết quả nghiên cứu tại BV Chợ Rẫy [7].

Nguyên nhân gây cách dùng kháng sinh không hợp lý tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 và 2019 lần lượt là: sai tốc độ truyền dịch là 54,5% và 33,9%, sai đường dùng là 41,6% và 40,7% và sai thể tích dung môi là 3,9% và 25,4%.

Nguyên nhân gây sai sót trong cách dùng thuốc tập trung vào một số thuốc tại cả hai bệnh viện. Nguyên nhân sai đường dùng thuốc hay gặp là dùng đường tiêm tĩnh mạch cho các KS chỉ có khuyến cáo dùng đường truyền tĩnh mạch.

Nguyên nhân sai tốc độ truyền dịch cũng hay gặp ở các thuốc nhóm quinolon, vancomycin, metronidazol. Nghiên cứu cho thấy các thuốc này hay

dùng với tốc độ truyền dịch nhanh hơn khuyến cáo sử dụng thuốc. Một số thuốc sai thể tích dung môi pha thuốc, dẫn đến thuốc khó tan hoặc không ổn định.

BYT đã ban hành tài liệu Hướng dẫn sử dụng KS [1], trong đó có hướng dẫn pha tiêm truyền KS. BVĐK tỉnh Thái Bình đã xây dựng hướng dẫn pha tiêm truyền KS tại BV, tuy nhiên BV chưa tổ chức tập huấn nội dung này nên việc dùng thuốc chưa có chuyển biến.

Một nghiên cứu đánh giá hiệu quả của ASP thông qua đào tạo về kê đơn KS cho thấy 53% đơn thuốc kháng sinh (176/332) không phù hợp khi chương trình bắt đầu liên tục giảm xuống 26,4% (107/405) trong tam cá nguyệt thứ tư ($p < 0,001$; $RR = 0,38$; 95% CI, 0,23-0,43) [86]. Kết quả nghiên cứu cho thấy mặc dù có xây dựng và ban hành tài liệu nhưng không đào tạo và tập huấn liên tục cho nhân viên y tế thì hiệu quả can thiệp cũng không rõ ràng.

4.3.4. Lượng KS sử dụng

Tổng số DDD của KS trong mẫu nghiên cứu của BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 (Bảng 3.20) là 2563 liều, năm 2019 là 2503 DDD. Năm 2017, nhóm kháng sinh được sử dụng nhiều nhất là cephalosporin thế hệ 3 với số DDD là 730, tiếp theo là nhóm lincosamid 503 DDD; nhóm Nitro-Imipenem và nhóm AminoPenicillin+ các chất ức chế betalactamase là 374 DDD. Năm 2019, lượng KS nhóm cephalosporin thế hệ 3 giảm còn 369 DDD, lượng KS cephalosporin thế hệ 2 và thế hệ 4 tăng hơn năm 2017. Năm 2019, lượng KS nhóm Macrolid tăng gấp hơn 10 lần so với năm 2017.

Tại BVĐK Nam Định, tổng số liều DDD của KS trong mẫu nghiên cứu tại năm 2017 là 2024 liều, năm 2019 tăng lên là 2954 DDD, trong đó, lượng KS nhóm cephalosporin thế hệ 3 cao nhất là 789 DDD, sau đó đến lượng KS nhóm cephalosporin thế hệ 2 là 223 DDD và nhóm Quinolon là 229 DDD. Năm 2019,

lượng KS nhóm Quinolon tăng từ 229 DDD lên 894 DDD, nhóm cephalosporin thế hệ 2 tăng từ 223 DDD lên 674 DDD.

Kết quả nghiên cứu cho thấy việc giảm lượng KS sử dụng giai đoạn sau chương trình cho thấy hiệu quả chương trình quản lý KS. Chương trình quản lý KS cần được thực hiện liên tục, vì chỉ định thuốc KS cho bệnh nhân còn tùy thuộc nhiều vào thói quen, kinh nghiệm của bác sĩ. Một chương trình được thực hiện kiên trì bằng nhiều biện pháp mới có thể thay đổi được hành vi, thói quen kê toa không đúng. Một nghiên cứu tại Singapore [93] cũng cho thấy hiệu quả của chương trình quản lý sử dụng kháng sinh giúp giảm đáng kể DDDs trên 100 ngày bệnh nhân 55,6% so với mức cơ bản 0,9-0,4 ($p = 0,013$).

Kết quả can thiệp tại BVĐK tỉnh Thái Bình cho thấy sau can thiệp, lượng KS nhóm Macrolid, là KS Clarithromycin tăng cao. Đây là một KS đường uống, sử dụng trong điều trị nhiễm khuẩn hô hấp và nhiễm khuẩn da mô mềm. BV đã chú trọng việc chuyển KS từ đường tiêm sang đường uống, nhất là trong NK da mô mềm.

Các KS nhóm cephalosporin thế hệ 3 giảm sau can thiệp cho thấy việc lựa chọn thuốc của các BS đã cân nhắc hơn.

Tại BVĐK tỉnh Nam Định, lượng KS sử dụng năm 2019 tăng cao so với năm 2017. Kết quả nghiên cứu cho thấy BV kết hợp nhiều thuốc hơn, ngày điều trị dài hơn nên lượng thuốc KS sử dụng năm 2019 cao hơn năm 2017. Hơn nữa, năm 2019, BVĐK tỉnh Nam Định hoạt động quản lý sử dụng KS cũng chưa được triển khai, chưa có giám sát sử dụng, chưa giám sát tuân thủ điều trị nên việc chỉ định KS theo kinh nghiệm cũng dẫn đến lượng KS sử dụng tăng cao.

Kháng thuốc kháng sinh là một thách thức ngày càng tăng đối với sức khỏe cộng đồng trên toàn thế giới đã được WHO xác định là một trong 10 mối đe dọa

hàng đầu đối với sức khỏe toàn cầu vào năm 2019 [94]. Một báo cáo năm 2016 về tình trạng kháng thuốc (AMR) ước tính rằng vào năm 2050, gần 10 triệu ca tử vong mỗi năm và tổng thiệt hại về GDP là 100 nghìn tỷ đồng có thể là do nhiễm trùng kháng thuốc nếu các biện pháp thích hợp không được thiết lập [88]. Hơn nữa, tác động lớn nhất - trực tiếp cũng như gián tiếp của AMR sẽ được các Quốc gia có thu nhập thấp và trung bình cảm nhận.

Theo một phân tích gần đây, từ năm 2000 đến năm 2015, tiêu thụ thuốc kháng sinh trên toàn cầu đã tăng 65% từ 21,1 lên 34,8 tỷ liều hàng ngày được xác định (DDD), trong khi tỷ lệ tiêu thụ kháng sinh tăng 39% từ 11,3 lên 15,7 DDD trên 1.000 cá nhân mỗi ngày. Sự gia tăng tiêu thụ toàn cầu chủ yếu được thúc đẩy bởi việc sử dụng KS tại các nước thu nhập thấp và trung bình như Ấn Độ, Trung Quốc và Pakistan là những nước tiêu thụ kháng sinh hàng đầu trong số đó. Bốn trong số sáu quốc gia có tỷ lệ tiêu thụ kháng sinh cao nhất là bao gồm Thổ Nhĩ Kỳ, Tunisia, Algeria và Romania. Theo những ước tính này, mức tiêu thụ thuốc kháng sinh ở các nước có thu nhập thấp và trung bình đang nhanh chóng tăng lên gần bằng các nước có thu nhập cao. Nếu xu hướng này không suy giảm, tiêu thụ kháng sinh toàn cầu vào năm 2030 sẽ lớn hơn tới 200% so với 42 tỷ DDD được ước tính cho năm 2015 [89].

Một nghiên cứu tại một bệnh viện tại Tây Ban Nha [86] cho thấy hiệu quả can thiệp của chương trình quản lý KS giúp giảm tiêu thụ thuốc kháng sinh từ 1150 DDD/1000 người bệnh trong quý đầu tiên xuống 852 DDDs trong quý thứ tư, phản ánh mức giảm chi tiêu cho thuốc kháng sinh là 42%.

4.3.5. Ngày sử dụng kháng sinh

Ngày sử dụng kháng sinh trung bình tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 là $8,7 \pm 3,5$ ngày; năm 2019 giảm còn $8,3 \pm 5,7$ ngày; sự khác biệt của hai năm có ý

nghĩa thống kê với $p < 0,05$. Ngày điều trị trung bình của bệnh nhiễm khuẩn da mô mềm dài nhất là $10,7 \pm 5,1$ ngày, ngắn nhất là ngày điều trị trung bình của nhiễm khuẩn ổ bụng là $8,1 \pm 3,1$ ngày. Ngày sử dụng kháng sinh trung bình tại BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017 là $8,9 \pm 4,9$ ngày, năm 2019 tăng lên $9,2 \pm 5,3$ ngày. Ngày điều trị trung bình của bệnh nhiễm khuẩn hô hấp dài nhất là $11,0 \pm 6,1$ ngày, ngắn nhất là ngày điều trị trung bình của nhiễm khuẩn tiết niệu là $7,3 \pm 2,1$ ngày. Sự khác biệt của hai năm không có ý nghĩa thống kê. Kết quả này thấp hơn tại nghiên cứu của BV Chợ Rẫy [7].

DOT (Day of Therapy) là tổng số ngày điều trị kháng sinh của bệnh nhân và LOT (length of Therapy) là độ dài đợt điều trị kháng sinh, được tính bằng số ngày có sử dụng kháng sinh. Kết quả nghiên cứu cho thấy tại BVĐK tỉnh Thái Bình, số ngày điều trị kháng sinh năm 2017 là $10,23 \pm 6,18$, trong đó ngắn nhất là 1 ngày, dài nhất là 38 ngày. Năm 2019, số ngày điều trị là $9,64 \pm 4,66$, trong đó ngắn nhất là 1 ngày và dài nhất là 26 ngày. Nghiên cứu tại một BV tại Singapore [93] cho thấy sau can thiệp bằng ASP, giảm DOTs trên 100 ngày bệnh nhân 46,7% so với mức cơ bản 1,5-0,8 ($p = 0,06$).

Về độ dài đợt điều trị, tại BVĐK tỉnh Nam Định cả hai năm 2017 và 2019 không thay đổi nhiều. Tuy nhiên tại BVĐK tỉnh Thái Bình, LOT năm 2019 là 7 so với năm 2017 là 8. Tỷ lệ DOT/LOT là tần suất kết hợp kháng sinh. Tỷ lệ DOT/LOT cho thấy năm 2019, tỷ lệ phối hợp kháng sinh năm 2019 cao hơn năm 2017 ở cả hai bệnh viện.

Kết quả nghiên cứu cho thấy tại BVĐK tỉnh Thái Bình, số ngày điều trị KS (DOT) của nhiễm khuẩn hô hấp tăng từ 9 ngày lên 10 ngày, DOT của nhiễm khuẩn tiết niệu giảm từ 8 ngày xuống 7,5 ngày, DOT của nhiễm khuẩn da mô mềm không thay đổi là 9 ngày. Tuy nhiên sự khác của hai năm 2017 và 2019 khác nhau không

có ý nghĩa. DOT của nhiễm khuẩn ổ bụng giảm từ 13 ngày còn 11,13 ngày, sự khác biệt có ý nghĩa thống kê. Giá trị LOT của nhiễm khuẩn tiết niệu năm 2019 giảm từ 7 ngày còn 6 ngày, sự khác biệt có ý nghĩa thống kê. Nhiễm khuẩn ổ bụng năm 2019 giảm cả số ngày điều trị KS từ 13 ngày còn 11 ngày và độ dài đợt điều trị KS từ 7 ngày còn 6 ngày. Sự khác biệt có ý nghĩa thống kê.

Kết quả nghiên cứu cho thấy tại BVĐK tỉnh Thái Bình, số ngày điều trị KS (DOT) của nhiễm khuẩn hô hấp tăng từ 9 ngày lên 10 ngày, DOT của nhiễm khuẩn tiết niệu giảm từ 8 ngày xuống 7,5 ngày, DOT của nhiễm khuẩn da mô mềm không thay đổi là 9 ngày. Tuy nhiên sự khác của hai năm 2017 và 2019 khác nhau không có ý nghĩa. DOT của nhiễm khuẩn ổ bụng giảm từ 13 ngày còn 11,13 ngày, sự khác biệt có ý nghĩa thống kê. Giá trị LOT của nhiễm khuẩn tiết niệu năm 2019 giảm từ 7 ngày còn 6 ngày, sự khác biệt có ý nghĩa thống kê. Nhiễm khuẩn ổ bụng năm 2019 giảm cả số ngày điều trị KS từ 13 ngày còn 11 ngày và độ dài đợt điều trị KS từ 7 ngày còn 6 ngày. Sự khác biệt có ý nghĩa thống kê.

4.3.6. Chi phí sử dụng kháng sinh

Một trong các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả của chương trình sử dụng KS là giảm chi phí sử dụng KS [2]. Kết quả nghiên cứu cho thấy chi phí KS theo từng loại nhiễm khuẩn tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 nằm trong khoảng từ 50 triệu đến 100 triệu. Chi phí KS năm 2019 giảm ở tất cả các nhóm bệnh.

Chi phí sử dụng KS tại hai bệnh viện theo nhóm KS cho thấy chi phí KS nhóm Cephalosporin thế hệ 3 lớn nhất, sau đó đến chi phí KS nhóm Quinolon, nhóm Penicillin phổ rộng, nhóm Cephalosporin thế hệ 2. Chi phí KS trung bình cho 1 bệnh nhân tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 là 1,6 triệu đồng, Năm 2019, chi phí giảm còn 638 312 đồng, sự khác biệt của hai năm có ý nghĩa thống kê. Chi phí KS điều trị NK hô hấp giảm từ 1,2 triệu xuống còn 0,9 triệu, Chi phí KS điều

trị NK tiết niệu giảm từ 0,8 triệu xuống 0,5 triệu; chi phí KS điều trị NK da mô mềm giảm từ 0,7 triệu còn 0,6 triệu; chi phí KS điều trị NK ổ bụng giảm từ 1,3 triệu xuống còn 0,6 triệu. Sự khác biệt của các chi phí giữa hai năm 2017 và 2019 có ý nghĩa thống kê.

Chi phí KS trung bình cho 1 bệnh nhân tại BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017 là 0,7 triệu đồng, Năm 2019, chi phí tăng lên 2,4 triệu đồng, sự khác biệt của hai năm có ý nghĩa thống kê. Chi phí KS điều trị NK hô hấp tăng từ 0,8 triệu lên 4,2 triệu, Chi phí KS điều trị NK tiết niệu tăng từ 0,8 triệu lên 1,8 triệu; chi phí KS điều trị NK da mô mềm tăng từ 0,8 triệu lên 1,6 triệu; chi phí KS điều trị NK ổ bụng tăng từ 0,66 triệu lên 1,9 triệu. Sự khác biệt của các chi phí giữa hai năm 2017 và 2019 có ý nghĩa thống kê.

Một nghiên cứu tại Mỹ năm 2018 cũng cho kết quả giảm đáng kể việc sử dụng các kháng sinh phổ rộng chi phí cao và gánh nặng chi phí của chúng bằng cách thực hiện các chính sách hạn chế đối với đơn thuốc [91].

4.4. Hạn chế của nghiên cứu

- Nghiên cứu thực trạng hệ thống giám sát được thực hiện sau 1 năm triển khai thực hiện theo Quyết định 772/QĐ-BYT của Bộ Y tế có hiệu lực từ 04/03/2016 nên hiệu quả can thiệp của Chương trình quản lý sử dụng kháng sinh tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định chưa khác nhau rõ rệt do cùng có thay đổi theo quyết định 772/QĐ-BYT.

- Nghiên cứu can thiệp được triển khai tại BVĐK tỉnh Thái Bình thông qua một số hoạt động quản lý kháng sinh, tuy nhiên thời gian can thiệp chưa đủ dài, chính vì vậy hiệu quả can thiệp chưa rõ nét.

- Một số sai số có thể gặp phải trong quá trình làm nghiên cứu khi thu thập thông tin từ bệnh án là các thông tin hồi cứu rất dễ mắc sai số do thiếu thông tin, thông tin lấy không đầy đủ. Cách khắc phục: nghiên cứu viên để riêng các bệnh án nghiên cứu, hồi cứu bổ sung các thông tin chưa đầy đủ.

KẾT LUẬN

1. Thực trạng sử dụng kháng sinh hợp lý và một số yếu tố ảnh hưởng tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017

- Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh khởi đầu hợp lý tại BVĐK tỉnh Thái Bình là 40,1%, của BVĐK tỉnh Nam Định là 38,7%. Tỷ lệ lựa chọn kháng sinh hợp lý cao nhất tại cả hai bệnh viện là bệnh nhiễm khuẩn da mô mềm, lần lượt là 44,6% và 59,7%. Lựa chọn kháng sinh hợp lý trong nhiễm khuẩn hô hấp tại hai bệnh viện có tỷ lệ khoảng 30%.

- Tỷ lệ sử dụng một KS trong điều trị tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 là 48,2%. Tỷ lệ kết hợp hai kháng sinh là 36,7% Tỷ lệ kết hợp ba KS là 9,8% và kết hợp trên ba KS là 5,3%. Tại BVĐK tỉnh Nam Định, tỷ lệ dùng 1 KS là 55,3%, hai KS là 37,1%, ba KS là 5% và trên ba KS là 2,6%.

- Tại BVĐK tỉnh Thái Bình, số KS trung bình sử dụng năm 2017 là $1,77 \pm 1,0$ KS; tại BVĐK tỉnh Nam Định, số KS trung bình là $1,55 \pm 0,7$.

- Tỷ lệ cách dùng kháng sinh hợp lý tính theo số lượt sử dụng năm 2017 tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 là 70,7%, không hợp lý là 29,3%. Tỷ lệ cách dùng kháng sinh hợp lý tính theo số lượt sử dụng năm 2017 tại BVĐK tỉnh Nam Định năm 2017 là 69,7%.

- Một số yếu tố ảnh hưởng đến sử dụng kháng sinh hợp lý tại BVĐK tỉnh Thái Bình và BVĐK tỉnh Nam Định: các BV đã thành lập ban quản lý sử dụng KS nhưng chưa phân công nhiệm vụ cho các thành viên trong ban quản lý. BV đã

tổ chức một số buổi tập huấn về kháng sinh và vi sinh. Các bác sĩ lâm sàng đã có kiến thức về sử dụng kháng sinh ở mức độ nhất định nhưng chưa toàn diện, vẫn còn một vài kiến thức cần được bổ sung, cập nhật và can thiệp.

2. Hiệu quả một số biện pháp can thiệp sử dụng kháng sinh hợp lý tại Bệnh viện đa khoa tỉnh Thái Bình năm 2019

- Số KS trung bình sử dụng năm 2017 là $1,77 \pm 1,0$ thuốc; năm 2019 giảm còn $1,51 \pm 0,6$; sự khác biệt có ý nghĩa thống kê $P < 0,05$

- Tỷ lệ sử dụng kháng sinh khởi đầu hợp lý tại BVĐK tỉnh Thái Bình tăng từ 41,1% năm 2017 lên 56,7% năm 2019. Sự khác biệt của hai năm có ý nghĩa thống kê. Tỷ lệ sử dụng kháng sinh sau khi có kết quả kháng sinh đồ hợp lý tăng từ 40,3% lên 47,3%.

- Ngày sử dụng kháng sinh trung bình tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 là $8,7 \pm 3,5$ ngày; năm 2019 giảm còn $8,3 \pm 5,7$ ngày;

- Chi phí KS trung bình cho 1 bệnh nhân tại BVĐK tỉnh Thái Bình năm 2017 là 1,6 triệu đồng, Năm 2019, chi phí giảm còn 638 312 đồng, sự khác biệt của hai năm có ý nghĩa thống kê. Trong khi đó, chi phí KS trung bình 1 bệnh viện tại BVĐK tỉnh Nam Định tăng lên từ 0,7 triệu đồng năm 2017 tăng lên 2,4 triệu đồng năm 2019, sự khác biệt của hai năm có ý nghĩa thống kê.

Như vậy, chương trình quản lý KS mang lại hiệu quả cao trong việc giảm tỉ lệ sử dụng KS không hợp lý, giảm ngày điều trị KS, lượng KS sử dụng và giảm chi phí KS.

KHUYẾN NGHỊ

Từ các kết quả nghiên cứu, đề tài đưa ra một số kiến nghị:

1. Đối với các bệnh viện:

- Cần xây dựng chương trình quản lý KS tại các bệnh viện nhằm giảm việc sử dụng KS không hợp lý, giảm đề kháng KS, nâng chất lượng điều trị và giảm chi phí KS.

- Chương trình quản lý sử dụng KS cần thực hiện đồng bộ với nhiều biện pháp phối hợp, đồng thời với việc tăng cường các biện pháp kiểm soát nhiễm khuẩn để đạt hiệu quả cao hơn.

- Nâng cao năng lực của khoa vi sinh trong việc thực hiện nuôi cấy vi khuẩn đồng thời là dữ liệu quan trọng trong xây dựng hướng dẫn sử dụng kháng sinh của bệnh viện.

2. Đối với Bộ Y tế và Sở Y tế:

- Sở Y tế tăng cường triển khai Chương trình quản lý sử dụng KS tại các bệnh viện. Thường xuyên tổ chức các buổi đào tạo, tập huấn cho nhân viên y tế và kiểm tra, giám sát về hoạt động sử dụng KS tại các cơ sở y tế.

- Bộ Y tế cần tiếp tục chỉ đạo triển khai áp dụng Chương trình quản lý kháng sinh tại các bệnh viện để nâng cao chất lượng điều trị, tăng cường sử dụng kháng sinh hợp lý, giảm chi phí KS.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

TÀI LIỆU TIẾNG VIỆT

1. Bộ Y tế, *Quyết định 708/QĐ-BYT của Bộ Y tế về việc ban hành Tài liệu chuyên môn "Hướng dẫn sử dụng kháng sinh"*. 02/03/2015
2. Bộ Y tế, *Quyết định 772/QĐ-BYT của Bộ Y tế về việc ban hành tài liệu "Hướng dẫn thực hiện quản lý sử dụng kháng sinh trong bệnh viện"*. 2016.
3. Bộ Y tế, *Quyết định số 2714/QĐ-BYT phê duyệt Kế hoạch quốc gia về chống kháng thuốc giai đoạn từ năm 2013 đến năm 2020*. 2013: Bộ Y tế.
4. Bộ Y tế, *Báo cáo sử dụng kháng sinh và kháng kháng sinh tại 15 bệnh viện Việt Nam năm 2008-2009*
5. Đoàn Mai Phương, *Đề xuất thành lập ban quản lý kháng sinh tại các bệnh viện, Hội nghị xây dựng kế hoạch hành động chống kháng thuốc*, tr 7-9. . 2011. p. 7-9.
6. Hùng Nguyễn Việt (2019), *Phân tích thực trạng tiêu thụ kháng sinh và việc sử dụng kháng sinh trong điều trị viêm phổi tại bệnh viện đa khoa tỉnh Điện Biên*, Đại học Dược Hà Nội.
7. Lê Thị Anh Thư (2017), "Hiệu quả của chương trình quản lý kháng sinh tại khoa Hồi sức tích cực bệnh viện Chợ Rẫy", *Y học thực hành*, 984(Công trình NCKH hội Kiểm soát nhiễm khuẩn TP Hồ Chí Minh), pp.
8. Lê Thị Anh Thư Đặng Thị Vân Trang (2011), "Những rào cản trong áp dụng hướng dẫn sử dụng kháng sinh trên bệnh nhân ngoại khoa tại Bệnh viện Chợ Rẫy", *Nghiên cứu Y học*. 15(2), 38-43., pp.

9. Lý Ngọc Kính Ngô Thị Bích Hà và cộng sự; (2010), "Tìm hiểu thực trạng sử dụng kháng sinh trong nhiễm khuẩn bệnh viện tại các đơn vị điều trị tích cực ở một số cơ sở khám, chữa bệnh", pp.
10. Nguyễn Liên Hương (2014), "Báo cáo kết quả sử dụng kháng sinh tại một số bệnh viện", pp.
11. Phạm Hùng Vân và nhóm nghiên cứu MIDAS (2010), "Nghiên cứu đa trung tâm về tình hình đề kháng imipenem và meropenem của trực khuẩn Gram (-) dễ mọc - kết quả trên 16 bệnh viện tại Việt Nam", *Tạp chí Y học Thành phố Hồ Chí Minh*, , 14(2), pp.
12. sự; Nguyễn Văn Kính và cộng (2010), "Phân tích thực trạng sử dụng kháng sinh và kháng kháng sinh tại Việt Nam, 2010 (Situation Analysis on Antibiotic Use and Resistance in Vietnam, 2010, GARP – Việt Nam)", pp.
13. Zabarsky TF Sethi AK, Donskey CJ. (2008), "Sustained reduction in inappropriate treatment of asymptomatic bacteriuria in a long-term care facility through an educational intervention. ", *Am J Infect Control* 2008; 36:476–80., pp.
14. *Fleming, Alexander: The Penicillin Finder Assays its Future*, The New York Times. 25 June 1945. p. 21.
15. Abbo LM Cosgrove SE, Pottinger PS, et al. (2013), "Medical students' perceptions and knowledge about antimicrobial stewardship: how are we educating our future prescribers? ", *Clin Infect Dis* 2013; 57:631–8., pp.
16. Avdic E Cushinotto LA, Hughes AH, et al. (2012), "Impact of an antimicrobial stewardship intervention on shortening the duration of therapy for community-acquired pneumonia. ", *Clin Infect Dis* 2012; 54:1581–7., pp.

17. Ayuthya SK1 Matangkasombut OP, Sirinavin S, Malathum K, Sathapatayavongs B. (2003), "Utilization of restricted antibiotics in a university hospital in Thailand. ", *Southeast Asian J Trop Med Public Health*. 2003 Mar;34(1):179-86., pp.
18. Benenson R Magalski A, Cavanaugh S, Williams E. (1999), "Effects of a pneumonia clinical pathway on time to antibiotic treatment, length of stay, and mortality.", *Acad Emerg Med* 1999; 6:1243–8, pp.
19. Bojalil R and Calva JJ (1994), "Antibiotic misuse in diarrhea. A household survey in a Mexican community", *J. Clin. Epidemiol*, 47, pp. 147-156., pp.
20. Bonnal C Baune B, Mion M, et al. (2008), "Bacteriuria in a geriatric hospital: impact of an antibiotic improvement program. ", *J Am Med Dir Assoc* 2008; 9:605–9., pp.
21. Brown RC (1996), "Antibiotic sensitivity testing for infections in developing countries: lacking the basics", *JAMA*, 276, pp. 952-953, pp.
22. Bush K., G. A. Jacoby, (2010), "Update functional classification of β -lactamases", *Antimicrob. Agents Chemother*, 54, pp. 969-976., pp.
23. Bush; K.; G. A. Jacoby; and A. A. Medeiros (1995), "A functional classification scheme for β -lactamases and its correlation with molecular structure", *Antimicrob. Agents Chemother*, 39, pp. 1211-1233, pp.
24. CA. DiazGranados (2012), "Prospective audit for antimicrobial stewardship in intensive care: impact on resistance and clinical outcomes. ", *Am J Infect Control* 2012; 40:526–9, pp.
25. Capelastegui A Espana PP, Quintana JM, et al. (2004), "Improvement of process-of-care and outcomes after implementing a guideline for the

- management of community-acquired pneumonia: a controlled before-and-after design study. ", *Clin Infect Dis* 2004; 39:955–63., pp.
26. Carattoli A; Miriagou V; Bertini A; et al (2006), "Replicon typing of plasmids encoding resistance to newer beta-lactams", *Emerg. Infect Dis*, 12, pp. 1145–1148, pp.
 27. Carling P Fung T, Killion A, Terrin N, Barza M. (2003), "Favorable impact of a multidisciplinary antibiotic management program conducted during 7 years. ", *Infect Control Hosp Epidemiol* 2003; 24:699–706, pp.
 28. Carling P., et al. (2003), "Favorable impact of a multidisciplinary antibiotic management program conducted during 7 years", *Infect Control Hosp Epidemiol*, 24(9), pp. 699-706.
 29. Carratala J Garcia-Vidal C, Ortega L, et al. (2012), "Effect of a 3-step critical pathway to reduce duration of intravenous antibiotic therapy and length of stay in community-acquired pneumonia: a randomized controlled trial. ", *Arch Intern Med* 2012; 172:922–8., pp.
 30. Commission Joint, *Joint Commission Perspectives*. Vol. 36 no. 7. July 2016.
 31. Conan MacDougall and Ron E. Polk (2005), "Antimicrobial Stewardship Programs in healthcare systems", *Clinical Microbiology Reviews*. Oct, 2005, p. 638-656., pp.
 32. Cosgrove SE Seo SK, Bolon MK, et al. (2012), "Evaluation of postprescription review and feedback as a method of promoting rational antimicrobial use: a multicenter intervention.", *Infect Control Hosp Epidemiol* 2012; 33:374–80., pp.

33. Davey P Brown E, Charani E, et al (2013), "Interventions to improve antibiotic prescribing practices for hospital inpatients. ", *Cochrane Database Syst Rev* 2013; 4: CD003543., pp.
34. Dellit TH; Owens, RC; McGowan, JE Jr; Gerding, DN; Weinstein, RA; Burke, JP; Huskins, WC; Paterson, DL; Fishman, NO; Carpenter, CF; Brennan, PJ; Billeter, M; Hooton, (2007), "Infectious Diseases Society of America and the Society for Healthcare Epidemiology of America guidelines for developing an institutional program to enhance antimicrobial stewardship", *Clin Infect Dis.* 44: 159–177. doi:10.1086/510393. PMID 17173212., pp.
35. Department of Health and Human Services; Centers for Disease Control and Prevention (2007), "Estimates of healthcare-associated infections", Accessed January 17, 2008., pp.
36. Deshpande Payal; Rodrigues Camilla; Shetty Anjali; Kapadia Farhad; Hedge Ashit; Soman Rajeev (2010), "New Delhi Metallo- β lactamase (NDM-1) in Enterobacteriaceae: Treatment options with Carbapenems Compromised", *Journal of Association of Physicians of India*, 58, pp. 147–150., pp.
37. Di Pentima MC Chan S, Hossain J. (2011), "Benefits of a pediatric antimicrobial stewardship program at a children's hospital. ", *Pediatrics* 2011; 128:1062–70, pp.
38. Education. Accreditation Council for Graduate Medical), "ACGME invited to White House Forum; commits to antibiotic stewardship efforts, 2015.". Truy cập, từ.

39. Elligsen M Walker SA, Pinto R, et al. (2012), "Audit and feedback to reduce broadspectrum antibiotic use among intensive care unit patients: a controlled interrupted time series analysis. *Infect Control Hosp Epidemiol* 2012; 33:354–61.", *Infect Control Hosp Epidemiol* 2012; 33:354–61., pp.
40. Evans RS Pestotnik SL, Classen DC, et al. (1998), "A computer-assisted management program for antibiotics and other antiinfective agents.", *N Engl J Med* 1998; 338:232–8., pp.
41. Fernandez de Gatta MD Calvo MV, Hernandez JM, Caballero D, San Miguel JF, Dominguez-Gil A. (1996), "Cost-effectiveness analysis of serum vancomycin concentration monitoring in patients with hematologic malignancies. ", *Clin Pharmacol Ther* 1996; 60:332–40, pp.
42. Filice GA Drekonja DM, Thurn JR, et al. (2013), "Use of a computer decision supportsystem and antimicrobial therapy appropriateness.", *Infect Control Hosp Epidemiol* 2013; 34:558–65, pp.
43. Freeman CD Strayer AH. (1996), "Mega-analysis of meta-analysis: an examination of meta-analysis with an emphasis on once-daily aminoglycoside comparative trials. ", *Pharmacotherapy* 1996; 16:1093–102., pp.
44. Goel P Ross-Degnan D, Berman P, Soumerai S, (1996), "Retail pharmacies in developing countries: a behavior and intervention framework", *Soc Sci Med*, 42, pp. 1155-1161., pp.
45. Goff DA Bauer KA, Reed EE, Stevenson KB, Taylor JJ, West JE. (2012), "Is the “lowhanging fruit” worth picking for antimicrobial stewardship programs? ", *Clin Infect Dis* 2012; 55:587–92., pp.

46. Gotoh K. et al (2008), "Prevalence of Haemophilus influenzae with resistance genes isolated from young children acute lower respiratory tract infection in Nhatrang, Vietnam", *J. Infect. Chemothe*, 14, pp. 349-353., pp.
47. Hauck LD Adler LM, Mulla ZD. (2004), "Clinical pathway care improves outcomes among patients hospitalized for community-acquired pneumonia.", *Ann Epidemiol* 2004; 14:669–75., pp.
48. Health Strategy and Policy Institute Drug Administration of Vietnam, WHO; " National Medicines Policy Assessment and Level I and II Survey", pp.
49. Ibrahim EH Ward S, Sherman G, Schaiff R, Fraser VJ, Kollef MH. (2001), "Experience with a clinical guideline for the treatment of ventilator-associated pneumonia.", *Crit Care Med* 2001; 29:1109–15., pp.
50. Jenkins TC Knepper BC, Sabel AL, et al. (2011), "Decreased antibiotic utilization after implementation of a guideline for inpatient cellulitis and cutaneous abscess.", *Arch Intern Med* 2011; 171:1072–9., pp.
51. Jiang SP Zhu ZY, Ma KF, Zheng X, Lu XY. (2013), "Impact of pharmacist antimicrobial dosing adjustments in septic patients on continuous renal replacement therapy in an intensive care unit. ", *Scand J Infect Dis* 2013; 45:891–9., pp.
52. Jr. LaRocco A (2003), "Concurrent antibiotic review programs—a role for infectious diseases specialists at small community hospitals. ", *Clin Infect Dis* 2003; 37:742–3., pp.
53. Kemme DJ Daniel CI. (1993), "Aminoglycoside dosing: a randomized prospective study.", *South Med J* 1993; 86:46–51., pp.

54. Landgren FT Harvey KJ, Mashford ML, Moulds RF, Guthrie B, Hemming M. (1988), "Changing antibiotic prescribing by educational marketing.", *Med J Aust* 1988; 149: 595–9., pp.
55. Loria A. Pollack Arjun Srinivasan (2014). (2014), "Core Elements of Hospital Antibiotic Stewardship Programs From the Centers for Disease Control and Prevention", *Clin Infect Dis.* 59 (suppl 3): S97–S100. doi:10.1093/cid/ciu542. Retrieved 9 March 2015., pp.
56. Marrie TJ Lau CY, Wheeler SL, Wong CJ, Vandervoort MK, Feagan BG, (2000), "CAPITAL Study Investigators. A controlled trial of a critical pathway for treatment of community-acquired pneumonia. Community-Acquired Pneumonia Intervention Trial Assessing Levofloxacin. ", *JAMA* 2000; 283:749–55, pp.
57. McGowan JE Jr; Gerding (1996), "Does antibiotic restriction prevent resistance?", *New Horizon.* 4 (3): 370–6. PMID 8856755, pp.
58. McGregor JC Weekes E, Forrest GN, et al. (2006), "Impact of a computerized clinical decision support system on reducing inappropriate antimicrobial use: a randomized controlled trial", *J Am Med Inform Assoc* 2006; 13:378–84., pp.
59. Mullett CJ Evans RS, Christenson JC, Dean JM. (2001), "Development and impact of a computerized pediatric antiinfective decision support program. ", *Pediatrics* 2001; 108:E75., pp.
60. Newland JG Stach LM, DeLurgio SA, et al. (2012), "Newland JG, Stach LM, DeLurgio SA, et al. Impact of a prospective-audit-with feedback antimicrobial stewardship program at a children's hospital.", *J Pediatr Infect Dis* 2012; 1:179–86., pp.

61. Newman RE Hedican EB, Herigon JC, Williams DD, Williams AR, Newland JG. (2012), "Impact of a guideline on management of children hospitalized with communityacquired pneumonia. ", *Pediatrics* 2012; 129:e597–604., pp.
62. Ostrowsky B Sharma S, DeFino M, et al. (2013), "Antimicrobial stewardship and automated pharmacy technology improve antibiotic appropriateness for communityacquired pneumonia. ", *Infect Control Hosp Epidemiol* 2013; 34:566–72, pp.
63. Patel J Esterly JS, Scheetz MH, Bolon MK, Postelnick MJ. (2012), " Effective use of a clinical decision-support system to advance antimicrobial stewardship. ", *Am J Health Syst Pharm* 2012; 69:1543–4., pp.
64. Patel SJ; Larson EL; Kubin CJ; Saiman L (June 2007), "A review of antimicrobial control strategies in hospitalized and ambulatory pediatric populations", *Pediatr Infect Dis J.* 26 (6): 531–7. doi:10.1097/inf.0b013e3180593170. PMID 17529873., pp.
65. Paul M Andreassen S, Tacconelli E, et al. (2006), " Improving empirical antibiotic treatment using TREAT, a computerized decision support system: cluster randomized trial. ", *J Antimicrob Chemother* 2006; 58:1238–45., pp.
66. Pestotnik SL Classen DC, Evans RS, Burke JP. (1996), "Implementing antibiotic practiceguidelines through computer-assisted decision support: clinical and financial outcomes. ", *Ann Intern Med* 1996; 124:884–90., pp.
67. Reimann; D'Ambola (1968), "Cost of antimicrobial drugs in a hospital", *JAMA.* 205: 537. doi:10.1001/jama.205.7.537. PMID 5695313., pp.
68. Reynolds L McKee M (2011), "Serve the people or close the sale? Profit-driven overuse of injections and infusions in China's market-based

- healthcare system.", *Int J Health Plann Manage* 26:449–470. doi:10.1002/hpm.1112, pp.
69. Ruedy J (1996), "A method of determining patterns of use of antibacterial drugs", *Can Med Assoc J.* . 95 (16): :807–12. PMC 1935763 . PMID 5928520, pp.
 70. Schollenberg E.; Albritton WL; (1980), "Antibiotic misuse in a pediatric teaching hospital", *Can Med Assoc J.* 122 (1): 49–52. PMC 1801611 . PMID 7363195., pp.
 71. Shlaes D; et al (1997), "Guidelines for the prevention of antimicrobial resistance in hospitals", *Infect Control Hosp Epidemiol.* 18: 275–91. PMID 9131374., pp.
 72. Thu Le Thi Anh, *Antimicrobial Stewardship in Viet Nam - Turning Challenges into Opportunities*, Policy Forum on Strengthening Surveillance and Laboratory Capacity to Fight Healthcare Associated Infections and Antimicrobial Resistance, Medicine Pham Ngoc Thach University of, Editor. 14-15 December 2016: Ha Noi, Viet Nam.
 73. Van Nguyen K Do NTT, Chandna A, Nguyen TV, Van Pham C, Doan PM, Nguyen AQ, Thi Nguyen CK, Larsson M, Escalante S, Olowokure B, Laxminarayan R, Gelband H, Horby P, Thi Ngo HB, Hoang MT, Farrar J, Hien TT, Wertheim HF (2013), "Antibiotic use and resistance in emerging economies: a situation analysis for Viet Nam. ", *BMC Public Health* 13:1158. doi:10.1186/1471-2458-13-1158, pp.
 74. Vettese N Hendershot J, Irvine M, Wimer S, Chamberlain D, Massoud N. (2013), "Outcomes associated with a thrice-weekly antimicrobial

- stewardship programme in a 253-bed community hospital.", *J Clin Pharm Ther* 2013; 38:401–4, pp.
75. Wagner B Filice GA, Drekonja D, et al. (2014), "Wagner B, Filice GA, Drekonja D, et al. Antimicrobial stewardship programs in inpatient hospital settings: a systematic review.", *Infect Control Hosp Epidemiol* 2014; 35:1209–28., pp.
 76. White AC Jr Atmar RL, Wilson J, Cate TR, Stager CE, Greenberg SB. (1997), "Effects of requiring prior authorization for selected antimicrobials: expenditures, susceptibilities, and clinical outcomes.", *Clin Infect Dis* 1997; 25:230–9., pp.
 77. Wilde AM Nailor MD, Nicolau DP, Kuti JL. (2012), "Inappropriate antibiotic use due to decreased compliance with a ventilator-associated pneumonia computerized clinical pathway: implications for continuing education and prospective feedback.", *Pharmacotherapy* 2012; 32:755–63, pp.
 78. Worrall CL Anger BP, Simpson KN, Leon SM. (2010), "Impact of a hospital-acquired/ventilator-associated/healthcare-associated pneumonia practice guideline on outcomes in surgical trauma patients. ", *J Trauma* 2010; 68:382–6, pp.
 79. Yeo CL Chan DS, Earnest A, et al. (2012), "Prospective audit and feedback on antibiotic prescription in an adult hematology-oncology unit in Singapore. ", *Eur J Clin Microbiol Infect Dis* 2012; 31:583–90., pp.
 80. Yong MK Buising KL, Cheng AC, Thursky KA. (2010), " Improved susceptibility of gramnegative bacteria in an intensive care unit following

- implementation of a computerized antibiotic decision support system. ", *J Antimicrob Chemother* 2010; 65:1062–9., pp.
81. Zou XX Fang Z, Min R, Bai X, Zhang Y, Xu D, Fang PQ (2014), " Is nationwide special campaignon antibiotic stewardship program effective on ameliorating irrational antibiotic use in China?Study on the antibiotic use of specialized hospitals in China in 2011-2012.", *J Huazhong Univ Sci Technolog Med Sci* 34:456–463. doi:10.1007/s11596-014-1300-6, pp.
 82. (2005), "Guidelines for the management of adults with hospital-acquired, ventilator-associated, and healthcare-associated pneumonia", *Am J Respir Crit Care Med*, 171(4), pp. 388-416.
 83. (CDC). Centers for Disease Control and Prevention (Last accessed date: 2 July 2017.), *Core elements of hospital antibiotic stewardship programs*, pp.
 84. Apisarnthanarak A., et al. (2006), "Inappropriate antibiotic use in a tertiary care center in Thailand: an incidence study and review of experience in Thailand", *Infect Control Hosp Epidemiol*, 27(4), pp. 416-20.
 85. Barlam T. F., et al. (2016), "Implementing an Antibiotic Stewardship Program: Guidelines by the Infectious Diseases Society of America and the Society for Healthcare Epidemiology of America", *Clin Infect Dis*, 62(10), pp. e51-77.
 86. Cisneros J. M., et al. (2014), "Global impact of an educational antimicrobial stewardship programme on prescribing practice in a tertiary hospital centre", *Clin Microbiol Infect*, 20(1), pp. 82-8.

87. Hidron A. I., et al. (2008), "NHSN annual update: antimicrobial-resistant pathogens associated with healthcare-associated infections: annual summary of data reported to the National Healthcare Safety Network at the Centers for Disease Control and Prevention, 2006-2007", *Infect Control Hosp Epidemiol*, 29(11), pp. 996-1011.
88. J O'Neill (2014), "Antimicrobial Resistance: Tackling a Crisis for the Health and Wealth of Nations", (London, UK: World Health Organization), pp.
89. Klein E. Y., et al. (2018), "Global increase and geographic convergence in antibiotic consumption between 2000 and 2015", *Proc Natl Acad Sci U S A*, 115(15), pp. E3463-e3470.
90. le Grand A., et al. (1999), "Intervention research in rational use of drugs: a review", *Health Policy Plan*, 14(2), pp. 89-102.
91. Mahmoudi L., et al. (2020), "The Impact of an Antibiotic Stewardship Program on the Consumption of Specific Antimicrobials and Their Cost Burden: A Hospital-wide Intervention", *Risk Manag Healthc Policy*, 13, pp. 1701-1709.
92. Roche M., et al. (2016), "Misuse of antibiotics reserved for hospital settings in outpatients: a prospective clinical audit in a university hospital in Southern France", *Int J Antimicrob Agents*, 48(1), pp. 96-100.
93. Seah X. F., et al. (2014), "Impact of an antimicrobial stewardship program on the use of carbapenems in a tertiary women's and children's hospital, Singapore", *Pharmacotherapy*, 34(11), pp. 1141-50.

94. Ten Health Issues WHO Will Tackle This Year Available online at: <https://www.who.int/emergencies/ten-threats-to-global-health-in-2019> (accessed October 1 2019).). Truy cập, từ.
95. Thriemer K., et al. (2013), "Antibiotic prescribing in DR Congo: a knowledge, attitude and practice survey among medical doctors and students", *PLoS One*, 8(2), pp. e55495.
96. Thu Truong Anh, et al. (2012), "Antibiotic use in Vietnamese hospitals: a multicenter point-prevalence study", *American journal of infection control*, 40(9), pp. 840-844.
97. Tien Ngoc Phung 4 Nguyen Dang Tu Le 1 Thi-Hai-Yen Nguyen 1 Dat Van Truong 1 Phuong-Thao Huynh 2 Chi-Thuong Tang 3 Vinh-Chau Van Nguyen 2 Minh-Thai Tran 2 Tu-Quy Phan 2 Cam (2020), "Implementation status of antimicrobial stewardship programs in hospitals: A quantitative analysis study in Ho Chi Minh city, Vietnam", *MedPharmRes*, 2, pp.
98. Versporten A., et al. (2018), "Antimicrobial consumption and resistance in adult hospital inpatients in 53 countries: results of an internet-based global point prevalence survey", *Lancet Glob Health*, 6(6), pp. e619-e629.
99. WHO, *SIXTY-EIGHTH WORLD HEALTH ASSEMBLY*. 2015: Ninth plenary meeting.
100. WHO (2011), *Antimicrobial resistance: no action today, no cure tomorrow*, World Health Day 2011 Combat antimicrobial resistance: No action today, no cure tomorrow,pp.
101. World Health Organization (WHO). . , *The Rational Use of Drugs: Report of Conference of Experts on Nairobi, Kenya*. 25-29 November 1985.

PHỤ LỤC

PHỤ LỤC 1: PHIẾU THU THẬP THÔNG TIN BỆNH ÁN

Bệnh viện:.....

Mã bệnh án:.....

STT	Trường dữ liệu	Thông tin thu thập được				
1	Họ và tên bệnh nhân					
2	Tuổi					
3	Giới tính	1. Nam	2. Nữ			
4	Chiều cao (cm)					
5	Cân nặng (kg)					
6	Số ngày điều trị					
	Ngày nhập viện	Giờ:.....Ngày...../...../.....				
	Lý do vào viện					
	Ngày xuất viện	Giờ:.....Ngày...../...../.....				
	Bệnh chính nhập viện					
7	Bệnh mắc kèm	1. Suy tim	5. AIDS tiến triển	9. Bệnh khác.....		
		2. Suy thận	6. COPD			
		3. Suy gan	7. Ung thư.....			
		4. Đái tháo đường	8. Suy hô hấp (ADRS)			
				10. Không có thông tin		
8	Khoa điều trị	1. Hô hấp	4. Hồi sức tích cực			
		2. Truyền nhiễm (bệnh nhiệt đới)	5. Khoa khác.....			
		3. Nội				
9	Xuất viện	1. Khỏi	3. Không thay đổi	5. Tử vong		
		2. Đỡ, giảm	4. Nặng hơn	6. Chuyển viện		
10	Hút thuốc	1. Có	2. Không	3. Không có TT		
11	Uống rượu	1. Có	2. Không	3. Không có TT		
12	Dị ứng	1. Có, cụ thể:	2. Không	3. Không có TT		
13	Ma túy	1. Có	2. Không	3. Không có TT		
14	Dùng kháng sinh trước khi vào viện (đtri KS ở nhà, phòng khám, BV trước khi tới đây)	1. Có, cụ thể:	2. Có, không rõ loại	3. Không dùng	4. Dùng thuốc không rõ thuốc gì	5. Không có TT
15	Sử dụng kháng sinh trong 3 tháng gần đây	1. Có, cụ thể:.....	2. Có, không rõ loại	3. Không	4. Không có TT	
16	Sử dụng thuốc ức chế miễn dịch (mạn tính)	1. Có, cụ thể:.....	2. Không		3. Không có TT	
<i>Thuốc ức chế miễn dịch: corticoid dài ngày: hydrocortisol, methyprednisonlon, prednisolon, dexamethason, betamethason, ..., thuốc độc tế bào điều trị ung thư: azathioprin, cyclophosphamid, methotrexat, ...thuốc chống thải ghép cơ quan: cyclosporin, tacrolimus, ...</i>						

<i>Mục 17 → 22 là các yếu tố nguy cơ nhiễm khuẩn. Thu thập trong diễn biến điều trị hoặc thủ thuật</i>					
17	Thở máy nội khí quản	1. Có. Bắt đầu:...../...../..... Kết thúc:...../...../.....	2. Không		
18	Thở máy mở khí quản	1. Có. Bắt đầu:...../...../..... Kết thúc:...../...../.....	2. Không		
19	Dẫn lưu.....	1. Có. Bắt đầu:...../...../..... Kết thúc:...../...../.....	2. Không		
20	Catheter.....	1. Có. Bắt đầu:...../...../..... Kết thúc:...../...../.....	2. Không		
21	Sonde tiêu	1. Có. Bắt đầu:...../...../..... Kết thúc:...../...../.....	2. Không		
22	Sonde dạ dày	1. Có. Bắt đầu:...../...../..... Kết thúc:...../...../.....	2. Không		
23	Chẩn đoán bệnh dùng kháng sinh	Giờ:.....Ngày...../...../..... Chẩn đoán:.....			
		1. Nhiễm khuẩn hô hấp 2. Nhiễm khuẩn tiết niệu 3. Nhiễm khuẩn da mô mềm 4. Nhiễm khuẩn ổ bụng	5. Nhiễm khuẩn huyết, đường vào..... 6. Khác:.....		
24	Loại nhiễm khuẩn	1. Nhiễm khuẩn cộng đồng	2. Nhiễm khuẩn bệnh viện		
	<i>Nhiễm khuẩn cộng đồng là nhiễm khuẩn xuất hiện trong vòng 48h kể từ khi nhập viện không kể thời gian ủ bệnh</i>				
25.	T max/ngày (ghi giá trị khi nhiệt độ lớn nhất trong ngày > 38°C)	Ngày			
		Giá trị			
		Ngày			
		Giá trị			
26.	Tmin/ngày (ghi khi nhiệt độ <36°C)	Ngày			
		Giá trị			
27.	WBC (Bạch cầu)	Ngày			
		Giá trị			
28.	NEUt (Bạch cầu trung tính)	Giá trị			
29.	Tốc độ máu lắng (VSS)	Ngày			
		Giá trị			
30.	CRP (protein phản ứng C)	Ngày			
		Giá trị			
31.	PCT (procalcitonin)	Ngày			
		Giá trị			
32.	Creatinin (μmol/L hoặc mg/dL)	Ngày			
		Giá trị			
<i>Gạch bỏ đơn vị ko phù hợp. Thu thập trong xét nghiệm sinh hóa máu.</i>					
33.	Thời điểm lấy mẫu vi sinh đầu tiên	1. Không làm		4. Đã dùng KS trước khi vào viện.	
		2. Trước khi dùng KS		5. Không xác định được thời điểm lấy mẫu so với thời điểm dùng KS	
		3. Sau khi dùng KS			

XÉT NGHIỆM VI SINH

<i>Kết quả nếu dương tính, ghi mỗi vi khuẩn, nắm một dòng. Mã hóa bằng số ở cột Mẫu</i>					
Sốt?	Giờ, ngày lấy	Bệnh phẩm	Giờ, ngày trả	Kết quả	Mẫu

Kháng sinh đồ (Nếu ESBL, MRSA dương tính đánh dấu X vào mẫu trả kết quả dương tính)

KS	Mẫu đã mã hóa theo số							
ESBL: dương tính								
MRSA: dương tính								

Kết quả định lượng:

Mẫu	Ngày trả	Kháng sinh	MIC	Mẫu	Ngày trả	Kháng sinh	MIC

KHÁNG SINH: Ngày-giờ chỉ định

Trường dữ liệu	Thông tin thu thập được	
Kháng sinh 1		
Tên thuốc		
Tên hoạt chất		
Hàm lượng (nồng độ)		
Đơn giá		
Ngày bắt đầu kê KS1	/...../.....	
Ngày kết thúc KS1	/...../.....	
Đường dùng	1. Tiêm tĩnh mạch chậm 2. Truyền tĩnh mạch 3. Đường uống	4. Tiêm bắp 5. Đường khác:.....
Liều dùng 1 lần KS1 (mg, g, UI,...)		
Số lần dùng mỗi ngày KS1		
Thời điểm dùng KS1		
Số lượng KS dùng		
Cách dùng KS1	Dung môi pha:	
	Lượng thuốc mang đi pha:	
	Thể tích dung môi pha:	
	Tốc độ truyền (với truyền tĩnh mạch):.....	
Lý do sử dụng KS1	1. Sử dụng kháng sinh theo kinh nghiệm 2. Do kết quả kháng sinh đồ 3. Dực hết thuốc 4. Tác dụng không mong muốn với KS cũ:..... 5. Lý do khác:..... 6. Không rõ	
Thay đổi KS1	1. Đổi kháng sinh khác (ngừng) 2. Thêm 1 kháng sinh khác	3. Thay đổi liều (tăng/giảm) 4. Không

Kháng sinh 2	
Tên thuốc	
Tên hoạt chất	
Hàm lượng (nồng độ)	
Đơn giá	
Ngày bắt đầu kê KS2	/...../.....
Ngày kết thúc KS2	/...../.....
Đường dùng	1. Tiêm tĩnh mạch chậm 2. Truyền tĩnh mạch 3. Đường uống 4. Tiêm bắp 5. Đường khác:.....
Liều dùng 1 lần KS2 (mg, g, UI,...)	
Số lần dùng mỗi ngày KS2	
Thời điểm dùng KS2	
Số lượng KS dùng	
Cách dùng KS2	Dung môi pha:
	Lượng thuốc mang đi pha:
	Thể tích dung môi pha:
	Tốc độ truyền (với truyền tĩnh mạch):.....
Lý do sử dụng KS2	1. Sử dụng kháng sinh theo kinh nghiệm 2. Do kết quả kháng sinh đồ 3. Dực hết thuốc 4. Tác dụng không mong muốn với KS cũ:..... 5. Lý do khác:..... 6. Không rõ
Thay đổi KS2	1. Đổi kháng sinh khác (ngừng) 2. Thêm 1 kháng sinh khác 3. Thay đổi liều (tăng/giảm) 4. Không

Kháng sinh 3	
Tên thuốc	
Tên hoạt chất	
Hàm lượng (nồng độ)	
Đơn giá	
Ngày bắt đầu kê KS3	/...../.....
Ngày kết thúc KS3	/...../.....
Đường dùng	1. Tiêm tĩnh mạch chậm 2. Truyền tĩnh mạch 3. Đường uống 4. Tiêm bắp 5. Đường khác:.....
Liều dùng 1 lần KS3	
Số lần dùng mỗi ngày KS3	
Liều dùng 1 lần KS3 (mg, g, UI,...)	
Số lượng KS dùng	
Cách dùng KS3	Dung môi pha:
	Lượng thuốc mang đi pha:
	Thể tích dung môi pha:
	Tốc độ truyền (với truyền tĩnh mạch):.....
Lý do sử dụng KS3	1. Sử dụng kháng sinh theo kinh nghiệm 2. Do kết quả kháng sinh đồ 3. Dự phòng hết thuốc 4. Tác dụng không mong muốn với KS cũ:..... 5. Lý do khác:..... 6. Không rõ
Thay đổi KS3	1. Đổi kháng sinh khác (ngừng) 2. Thêm 1 kháng sinh khác 3. Thay đổi liều (tăng/giảm) 4. Không

Người thu thập

PHỤ LỤC 2
ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ
HOẠT ĐỘNG QUẢN LÝ SỬ DỤNG KHÁNG SINH

A. HOẠT ĐỘNG HỖ TRỢ CỦA BAN LÃNH ĐẠO BỆNH VIỆN	Thiết lập ở bệnh viện		Thuận lợi/khó khăn
1. Giám đốc bệnh viện nơi anh/chị công tác có ban hành văn bản chính thức nhằm hỗ trợ/thúc đẩy các hoạt động (chương trình quản lý sử dụng kháng sinh) để cải thiện tình hình sử dụng kháng sinh hay không?	☐ Có	☐ Không	
2. Bệnh viện của anh/chị có nhận được bất kỳ khoản hỗ trợ tài chính từ ngân sách nào cho các hoạt động quản lý sử dụng kháng sinh không? (ví dụ như hỗ trợ tiền lương, đào tạo, hỗ trợ công nghệ thông tin...)	☐ Có	☐ Không	
B. TRÁCH NHIỆM			
Bệnh viện của anh/chị có phân công bác sỹ nào chịu trách nhiệm về kết quả đầu ra của chương trình quản lý sử dụng kháng sinh hay không?	☐ Có	☐ Không	
C. CHUYÊN MÔN VỀ DƯỢC			
Bệnh viện của anh/chị có phân công dược sỹ nào chịu trách nhiệm trong hoạt động cải thiện sử dụng kháng sinh không?	☐ Có	☐ Không	
HỖ TRỢ CHÍNH CHO CHƯƠNG TRÌNH QUẢN LÝ SỬ DỤNG KHÁNG SINH			
Những nhân viên nào dưới đây làm việc cùng với các nhà lãnh đạo để cải thiện sử dụng kháng sinh?			
1. Bác sỹ	☐ Có	☐ Không	
2. Dược sỹ lâm sàng	☐ Có	☐ Không	

3. Chuyên gia vi sinh	☐ Có	☐ Không	
4. Chuyên gia dịch tễ học	☐ Có	☐ Không	
5. Chuyên gia về quản lý chất lượng	☐ Có	☐ Không	
6. Chuyên gia về kiểm soát nhiễm khuẩn	☐ Có	☐ Không	
7. Kỹ sư công nghệ thông tin	☐ Có	☐ Không	
8. Điều dưỡng	☐ Có	☐ Không	
D. CÁC HOẠT ĐỘNG HỖ TRỢ SỬ DỤNG KHÁNG SINH MỘT CÁCH TỐI ƯU NHẤT			
CHÍNH SÁCH			
1. Bệnh viện có xây dựng hướng dẫn sử dụng kháng sinh không?	☐ Có	☐ Không	
2. Nếu có, hướng dẫn của bệnh viện có dựa trên hướng dẫn sử dụng kháng sinh của Bộ Y tế và tính nhạy cảm của vi khuẩn tại địa phương để hỗ trợ lựa chọn kháng sinh phù hợp trong những bệnh thường gặp không?	☐ Có	☐ Không	
NHỮNG CAN THIỆP CỤ THỂ CẢI THIỆN SỬ DỤNG KHÁNG SINH			
Bệnh viện đã thực hiện những hoạt động nào sau đây để cải thiện kê đơn kháng sinh?			
CAN THIỆP RỘNG			
1. Tại bệnh viện của anh/chị, có xây dựng danh mục các kháng sinh cần hạn chế kê đơn và phê duyệt trước khi kê đơn không?	☐ Có	☐ Không	
2. Bác sỹ hay dược sỹ có xem xét lại liệu trình điều trị cho các kháng sinh cụ thể hay không? (ví dụ: theo dõi tiến triển của người bệnh cùng xem xét các đáp ứng điều trị)	☐ Có	☐ Không	
SỰ THAY ĐỔI TRONG LIỆU TRÌNH ĐIỀU TRỊ			
Bệnh viện anh/chị có thực hiện những hoạt động sau không?			
1. Trong những trường hợp cho phép, kháng sinh có thể được thay đổi từ đường	☐ Có	☐ Không	

tiêm sang đường uống hay không?			
2. Liệu kháng sinh có được hiệu chỉnh trong những trường hợp suy giảm chức năng của 1 số cơ quan (như gan, thận...) hay không?	☐ Có	☐ Không	
3. Tối ưu hóa liệu (căn cứ Dược động học/Dược lực học) để tối ưu hóa điều trị nhiễm khuẩn có được thực hiện hay không?	☐ Có	☐ Không	
4. Có hệ thống cảnh báo tự động trong trường hợp phác đồ điều trị bị trùng lặp không cần thiết hay không? (như trùng lặp hoạt chất khi kê đơn...)	☐ Có	☐ Không	
CHẨN ĐOÁN VÀ NHỮNG CAN THIỆP CỤ THỂ TỐI TÌNH TRẠNG NHIỄM KHUẨN			
Bệnh viện của anh/chị có những can thiệp cụ thể để bảo đảm sử dụng kháng sinh tối ưu trong điều trị các bệnh nhiễm khuẩn phổ biến sau hay không?			
1. Viêm phổi mắc phải tại cộng đồng	☐ Có	☐ Không	
2. Nhiễm khuẩn đường tiết niệu	☐ Có	☐ Không	
3. Nhiễm khuẩn da và mô mềm	☐ Có	☐ Không	
4. Dự phòng phẫu thuật	☐ Có	☐ Không	
5. Tiếp tục điều trị theo kinh nghiệm trong trường hợp tụ cầu vàng kháng Methicillin (MRSA).	☐ Có	☐ Không	
6. Nhiễm khuẩn xâm lấn (ví dụ vào máu)	☐ Có	☐ Không	
E. THEO DÕI: GIÁM SÁT KÊ ĐƠN, SỬ DỤNG KHÁNG SINH VÀ TÍNH KHÁNG KHÁNG SINH			
QUY TRÌNH			
1. Chương trình quản lý sử dụng kháng sinh có theo dõi việc tuân thủ tài liệu Hướng dẫn sử dụng kháng sinh về chỉ định, liều dùng, đường dùng, thời gian	☐ Có	☐ Không	

dùng kháng sinh không?			
2. Chương trình quản lý sử dụng kháng sinh có theo dõi việc tuân thủ khuyến cáo điều trị cụ thể tại đơn vị hay không (tính nhạy cảm của vi khuẩn tại đơn vị...)	☐ Có	☐ Không	
SỬ DỤNG KHÁNG SINH VÀ ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ ĐẦU RA			
1. Bệnh viện của anh/chị có theo dõi tỉ lệ nhiễm khuẩn <i>C.difficile</i> hay không?	☐ Có	☐ Không	
2. Bệnh viện của anh/chị có báo cáo tình hình kháng thuốc của các vi khuẩn gây bệnh phân lập tại bệnh viện hay không? (có theo dõi một trong các chỉ số sau: số chủng và tỷ lệ % chủng vi khuẩn sinh ESBL, MRSA, VRSA, VRE, chủng vi khuẩn kháng carbapenem, kháng colistin, vi khuẩn <i>C.difficile</i> kháng thuốc.	☐ Có	☐ Không	
BỆNH VIỆN CÓ THEO DÕI TÌNH HÌNH SỬ DỤNG KHÁNG SINH QUA CÁC DỮ LIỆU SAU ĐÂY KHÔNG?			
1. Số lượng kháng sinh người bệnh dùng mỗi ngày? (Ngày điều trị, DOT)?	☐ Có	☐ Không	
2. Số gam kháng sinh được sử dụng (Liều xác định hàng ngày, DDD)?	☐ Có	☐ Không	
3. Chi phí mua kháng sinh?	☐ Có	☐ Không	
F. BÁO CÁO THÔNG TIN VỀ CÁI THIÊN SỬ DỤNG KHÁNG SINH VÀ TÍNH KHÁNG			
1. Chương trình quản lý sử dụng kháng sinh có chia sẻ báo cáo cụ thể về sử dụng kháng sinh tại bệnh viện cho bác sỹ kê đơn hay không?	☐ Có	☐ Không	
2. Bệnh viện có cung cấp báo cáo tình hình kháng thuốc của vi khuẩn phân lập tại bệnh viện cho bác sỹ kê đơn hay không?	☐ Có	☐ Không	

3. Bác sỹ kê đơn có từng nhận được những phản hồi hay góp ý về cách thức cải thiện việc kê đơn kháng sinh của mình không?	☐ Có	☐ Không	
G. ĐÀO TẠO			
Chương trình quản lý sử dụng kháng sinh có tổ chức các lớp, xây dựng chương trình, thông tin đào tạo cho các bác sỹ và những cán bộ y tế có liên quan nhằm cải thiện việc kê đơn kháng sinh không?	☐ Có	☐ Không	

PHỤ LỤC 3: PHÒNG VẤN SÂU BÁN CẤU TRÚC DÀNH CHO THÀNH VIÊN BAN QUẢN LÝ SỬ DỤNG KHÁNG SINH CỦA BỆNH VIỆN

Thời gian:.....

Địa điểm:

Giới thiệu:

Xin chào ông (bà), tôi là- NCS khóaViện Vệ sinh Dịch tễ Trung ương. Hiện tại chúng tôi đang tiến hành nghiên cứu “*Đánh giá thực trạng và hiệu quả can thiệp chương trình quản lý sử dụng kháng sinh ở một số bệnh viện*”, trong đó có bệnh viện mình nằm trong nghiên cứu. Kết quả nghiên cứu sẽ giúp đơn vị nâng cao hiệu quả quản lý và sử dụng kháng sinh. Mọi thông tin được thu thập trong nghiên cứu sẽ được mã hóa, bảo mật và chỉ phục vụ cho mục đích nghiên cứu.

Cảm ơn ông (bà) đã đồng ý tham gia phỏng vấn. Cuộc phỏng vấn hoàn toàn thoải mái và có thể nói chuyện tự do chia sẻ quan điểm của cá nhân ông (bà) về chủ đề nghiên cứu. Do vậy sẽ không có câu trả lời đúng hoặc sai, chúng tôi muốn biết quan điểm và suy nghĩ của ông (bà). Tôi sẽ không nhận dạng ông (bà) theo tên trong báo cáo cuối cùng vì vậy ông (bà) được coi là vô danh. Tôi xin phép được ghi âm lại cuộc phỏng vấn và ghi chép lại nếu thấy cần thiết vì tôi muốn nắm bắt tất cả thông tin ông (bà) trong cuộc PVS này.

Cảm ơn ông (bà) đã đồng ý tham gia, ông (bà) có câu hỏi gì trước khi chúng ta bắt đầu phỏng vấn không?

A. Thông tin chung

1. Năm sinh của Ông (bà)?
2. Trình độ chuyên môn của ông (bà)?

3. Chức vụ/vị trí công tác hiện nay của ông (bà)?

4. Thâm niên công tác?

B. Thông tin nghiên cứu

1. Xin Ông (bà) có thể liệt kê các quy định về sử dụng kháng sinh của Bộ Y tế, Sở y tế tỉnh nhà?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Điểm thuận lợi, khó khăn của các quy định trên?

Thuận lợi

.....
.....
.....

Khó khăn

.....
.....
.....

Hiện tại, tại bệnh viện của Ông (bà) có ban hành quy định nào về quản lý, sử dụng kháng sinh không?

Nếu có xin cho cho biết điểm thuận lợi, khó khăn khi thực hiện quy định?

Thuận lợi

.....

.....
.....

Khó khăn

.....
.....
.....

Nếu chưa có, sắp tới bệnh viện có xây dựng quy định không? (*Đối tượng trả lời có/không, sẽ hỏi câu tiếp tương ứng*)

Tại sao cần/không cần phải xây dựng?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Xin Ông (bà) cho biết về thực trạng giám sát, theo dõi tình hình quản lý, sử dụng kháng sinh hiện nay của bệnh viện?

.....
.....
.....
.....
.....X

Ông (bà) cho biết về thực trạng báo cáo thông tin về quản lý, sử dụng kháng sinh hiện nay của bệnh viện?

.....
.....
.....
.....
.....

Thực trạng cập nhật kiến thức, thực hành cho CBYT trong việc nâng cao hiệu quả chương trình quản lý, sử dụng kháng sinh ở bệnh viện?

Hiệu quả các chương trình trên

.....
.....
.....

Thuận lợi

.....
.....
.....

Khó khăn

.....
.....
.....

Đề xuất dự kiến trong thời gian tới

.....
.....
.....

3. Xin Ông (bà) vui lòng cho biết quan điểm của mình về tình trạng kháng kháng sinh hiện nay (thực trạng, thuận lợi, thách thức khó khăn và đề xuất giải pháp nếu có)?

.....
.....
.....
.....

4. Trong 5 năm vừa qua, bệnh viện Ông (bà) đã có những hoạt động nào trong việc nâng cao hiệu quả chương trình quản lý, sử dụng kháng sinh?

.....
.....
.....
.....

Ông (bà) có đề xuất biện pháp gì trong những năm tới để cải thiện, nâng cao hiệu quả chương trình quản lý, sử dụng kháng sinh tại đơn vị?

(Biện pháp đào tạo, cơ sở vật chất, kinh phí, chế tài khen thưởng.....?)

.....
.....
.....

Xin trân trọng cảm ơn Ông (bà) đã tham gia cuộc phỏng vấn!

PHỤ LỤC 4: HƯỚNG DẪN THẢO LUẬN NHÓM

Thời gian:.....

Địa điểm:

Chủ trì:

Thành phần:

Giới thiệu:

Xin chào ông (bà), tôi là-NCS khóaViện Vệ sinh Dịch tễ Trung ương. Hiện tại chúng tôi đang tiến hành nghiên cứu “Đánh giá thực trạng và hiệu quả can thiệp chương trình quản lý sử dụng kháng sinh ở một số bệnh viện”, trong đó có bệnh viện mình nằm trong nghiên cứu. Kết quả nghiên cứu sẽ giúp đơn vị nâng cao hiệu quả quản lý và sử dụng kháng sinh. Mọi thông tin được thu thập trong nghiên cứu sẽ được mã hóa, bảo mật và chỉ phục vụ cho mục đích nghiên cứu.

Cảm ơn ông (bà) đã đồng ý tham gia cuộc thảo luận nhóm ngày hôm nay. Buổi thảo luận sẽ hoàn toàn thoải mái và có thể tự do chia sẻ quan điểm cá nhân, quan điểm của nhóm về chủ đề nghiên cứu.

A. Thông tin chung

1. Số lượng nhóm:
2. Thành phần mỗi nhóm:
3. Thời gian thảo luận mỗi nhóm:

B. Thông tin nghiên cứu

1. Liệt kê các quy định về sử dụng kháng sinh của Bộ Y tế, Sở y tế tỉnh nhà, bệnh viện?
Điểm thuận lợi, khó khăn của các quy định trên?

2. Thực trạng giám sát, theo dõi tình hình quản lý, sử dụng kháng sinh hiện nay của Khoa, bệnh viện?
3. Thực trạng báo cáo thông tin về quản lý, sử dụng kháng sinh hiện nay của Khoa, bệnh viện?
4. Thực trạng công tác chức cập nhật kiến thức, thực hành cho CBYT trong việc nâng cao hiệu quả chương trình quản lý, sử dụng kháng sinh?
5. Người đứng đầu trong hoạt động cải thiện sử dụng kháng sinh: Ai, trách nhiệm, chức năng nhiệm vụ và quyền hạn?
6. Thực trạng lựa chọn kháng sinh hiện nay và vấn đề lạm dụng kháng sinh của NVYT trong đơn vị (nếu có)?
7. Tình trạng kháng kháng sinh hiện nay?
8. Thực trạng đào tạo, nghiên cứu khoa học liên quan đến tình hình quản lý, sử dụng kháng sinh tại BV?
9. Các hoạt động của BV trong việc nâng cao hiệu quả chương trình quản lý, sử dụng kháng sinh (trong 5 năm vừa qua).
10. Đề xuất biện pháp trong những năm tới để cải thiện, nâng cao hiệu quả chương trình quản lý, sử dụng kháng sinh tại đơn vị?

Xin trân trọng cảm ơn Ông (bà) đã tham gia buổi thảo luận!

PHỤ LỤC 5:

**BẢNG HỎI VỀ KIẾN THỨC, THÁI ĐỘ VỀ SỬ DỤNG KHÁNG SINH VÀ
CHƯƠNG TRÌNH QUẢN LÝ SỬ DỤNG KHÁNG SINH CỦA CÁC BÁC SĨ
LÂM SÀNG**

Nhằm tìm hiểu về việc sử dụng kháng sinh tại bệnh viện, anh/chị vui lòng nghiên cứu các câu hỏi và trả lời, đánh dấu x vào ô thích hợp.

Nội dung của bảng hỏi chỉ nhằm mục đích tìm hiểu thực tế ý kiến của các anh/chị về sử dụng kháng sinh, không vì mục đích nào khác.

Mọi thông tin ghi trên phiếu được giữ bí mật và không tiết lộ danh tính của người trả lời phiếu.

Thông tin chung

TT	Câu hỏi	Trả lời
1.	Sau tốt nghiệp trường y, Anh/Chị đã có thời gian làm việc trong bệnh viện là bao nhiêu năm? (Nếu Anh/Chị đã từng làm việc cho 2 hay nhiều bệnh viện, vui lòng cộng thêm số năm ở mỗi bệnh viện)	☐ ≤ 1 năm ☐ 2 năm ☐ 3 năm ☐ 4 năm ☐ 5 năm ☐ 6 năm ☐ ≥ 7 năm
2.	Anh/Chị làm việc ở Khoa/Phòng nào?	☐ Khoa Cấp cứu/HSCC/ĐTTC ☐ Khoa phẫu thuật-GMHS ☐ Khoa Ngoại ☐ Khoa Nội ☐ Khoa Nhi ☐ Khoa Phụ Sản ☐ Khoa khác: _____
3.	Hiện tại, vị trí của Anh/Chị trong bệnh viện là gì?	☐ Trưởng/phó khoa ☐ Bác sỹ cao cấp ☐ Bác sỹ chính ☐ Bác sỹ

4.	Bằng cấp chuyên môn, học hàm, học vị của Anh/Chị hiện tại là gì?	☐ Bác sĩ ☐ Bác sĩ chuyên khoa I ☐ Bác sĩ chuyên khoa II ☐ Thạc sĩ ☐ Tiến sĩ ☐ Phó giáo sư ☐ Giáo sư
4.	Anh/Chị có cho rằng, kiến thức về kháng sinh là quan trọng đối với Anh/Chị trong nghề nghiệp hay không (hiện tại và tương lai)?	☐ Có ☐ Không
5.	Anh/Chị nghĩ gì về vấn đề kháng thuốc?	☐ Là một vấn đề cấp thiết ☐ Không là vấn đề ☐ Không biết
6.	Tần suất kê đơn kháng sinh của Anh/Chị trong phòng cấp cứu, trong phòng khám ngoại trú hoặc trong khoa như thế nào?	☐ > 1 lần/ngày ☐ 1 lần/ngày ☐ 3-5 lần/tuần ☐ 1-2 lần/tuần ☐ < 1 lần/tuần

Cách lựa chọn kháng sinh

7.	Khi Anh/Chị trong phòng cấp cứu, trong phòng khám ngoại trú hoặc trong khoa, tần suất Anh/Chị xem xét lại quyết định kê đơn kháng sinh cùng với (lãnh đạo khoa/bác sĩ chuyên khoa sâu) như thế nào?	☐ Không bao giờ ☐ Thỉnh thoảng ☐ Khoảng một nửa thời gian ☐ Hầu hết thời gian ☐ Luôn luôn
8.	Khi Anh/Chị tham vấn ý kiến cùng lãnh đạo khoa/bác sĩ chuyên khoa sâu, tần suất lãnh đạo khoa/bác sĩ chuyên khoa sâu đưa ra một kháng sinh khác là như thế nào?	☐ Không bao giờ ☐ Thỉnh thoảng ☐ Khoảng một nửa thời gian ☐ Hầu hết thời gian ☐ Luôn luôn
9.	Anh/Chị cảm thấy mức độ tự tin như thế nào về việc sử dụng tối ưu hóa kháng sinh?	☐ Rất tự tin ☐ Hơi tự tin ☐ Hơi không tự tin ☐ Không tự tin

Tìm hiểu về kháng sinh

10.	Trong năm qua, Anh/Chị đã được đào tạo về kháng sinh bao nhiêu lần?	Số lần:
	- Là một phần trong hoạt động đào tạo của Khoa	
	- Tham gia các khóa học	
11.	Nguồn thông tin nào sau đây Anh/Chị sử dụng như là một tài liệu y khoa đào tạo liên tục về kháng sinh hoặc khi có câu hỏi cụ thể về kháng sinh? (Vui lòng đánh giá về tính hữu ích của tài liệu từ rất không hữu ích đến rất hữu ích cho từng câu hỏi dưới đây: 1=rất không hữu ích, 2= không hữu ích, 3= bình thường, 4= hữu ích và 5= rất hữu ích). Nếu Anh/Chị không quen thuộc với nguồn thông tin nào vui lòng đánh dấu lựa chọn đó.	
	A) Thông tin từ lãnh đạo khoa/bác sỹ chuyên khoa sâu (đồng nghiệp cấp cao)	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ không quen thuộc
	B) Thông tin từ các đồng nghiệp (cùng cấp)	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ không quen thuộc
	C) Thông tin từ Internet	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ không quen thuộc
	D) Hướng dẫn sử dụng kháng sinh của Bộ Y tế	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ không quen thuộc
	E) Hướng dẫn chẩn đoán và điều trị do Bộ Y tế ban hành	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ không quen thuộc
	F) Khác (xin vui lòng ghi rõ)	
12.	Anh/chị có nghĩ rằng có đủ nguồn tài liệu, thông tin về kháng sinh khi cần không?	☐ Có ☐ Không, nên có nhiều nguồn thông tin hơn (vui lòng cụ thể hóa những nguồn thông tin nào Anh/Chị cho là sẽ hữu ích.....)

Mức độ đồng ý/không đồng ý với những ý kiến sau về kháng sinh

13.	Kháng sinh đang bị lạm dụng tại bệnh viện Anh/Chị và các bệnh viện khác trong nước	☐ Hoàn toàn đồng ý ☐ Đồng ý ☐ Không ý kiến ☐ Không đồng ý ☐ Hoàn toàn không đồng ý
14.	Kháng sinh bị lạm dụng trong cộng đồng ở Việt Nam	☐ Hoàn toàn đồng ý

		☐ Đồng ý ☐ Không ý kiến ☐ Không đồng ý ☐ Hoàn toàn không đồng ý
15.	Anh/Chị nghĩ rằng rất khó khăn để chọn đúng kháng sinh	☐ Hoàn toàn đồng ý ☐ Đồng ý ☐ Không ý kiến ☐ Không đồng ý ☐ Hoàn toàn không đồng ý
16.	Kháng thuốc không phải là vấn đề có ý nghĩa trong bệnh viện của Anh/Chị	☐ Hoàn toàn đồng ý ☐ Đồng ý ☐ Không ý kiến ☐ Không đồng ý ☐ Hoàn toàn không đồng ý
17.	Khi chọn lựa sử dụng kháng sinh nào, sự chọn lựa bị ảnh hưởng bởi ngày hết hạn/tính sẵn có hơn là nguyên nhân nhiễm khuẩn	☐ Hoàn toàn đồng ý ☐ Đồng ý ☐ Không ý kiến ☐ Không đồng ý ☐ Hoàn toàn không đồng ý
18.	Yêu cầu của người bệnh cho kháng sinh góp phần vào tình trạng lạm dụng	
	a- Người bệnh nội trú	☐ Hoàn toàn đồng ý ☐ Đồng ý ☐ Không ý kiến ☐ Không đồng ý ☐ Hoàn toàn không đồng ý
	b- Người bệnh ngoại trú	☐ Hoàn toàn đồng ý ☐ Đồng ý ☐ Không ý kiến ☐ Không đồng ý ☐ Hoàn toàn không đồng ý
19.	Kiến thức chung về kháng thuốc nên được xem xét khi kháng sinh được kê đối với từng người bệnh cụ thể	☐ Hoàn toàn đồng ý ☐ Đồng ý ☐ Không ý kiến ☐ Không đồng ý ☐ Hoàn toàn không đồng ý
20.	Sự cần thiết áp dụng phê chuẩn kháng sinh có nghĩa là tránh sử dụng các kháng sinh cần được hạn chế và cố gắng tìm sự thay thế khác. Nếu	☐ Hoàn toàn đồng ý ☐ Đồng ý ☐ Không ý kiến

	không có chính sách hạn chế kháng sinh trong bệnh viện vui lòng đánh dấu vào: Không có sự hạn chế trong bệnh viện	☐ Không đồng ý ☐ Hoàn toàn không đồng ý ☐ Không có sự hạn chế trong bệnh viện
21.	Sự xây dựng, phát triển hướng dẫn của bệnh viện sẽ hữu ích hơn hướng dẫn quốc tế	☐ Hoàn toàn đồng ý ☐ Đồng ý ☐ Không ý kiến ☐ Không đồng ý ☐ Hoàn toàn không đồng ý
22.	Hướng dẫn sử dụng kháng sinh và Ban quản lý kháng sinh là một trở ngại hơn là một sự hỗ trợ để chăm sóc lâm sàng	☐ Hoàn toàn đồng ý ☐ Đồng ý ☐ Không ý kiến ☐ Không đồng ý ☐ Hoàn toàn không đồng ý
23.	Anh/Chị muốn tổ chức các chương trình đào tạo về kháng sinh	☐ Hoàn toàn đồng ý ☐ Đồng ý ☐ Không ý kiến ☐ Không đồng ý ☐ Hoàn toàn không đồng ý
24.	Anh/chị chưa bao giờ biết kháng sinh nào sẵn có trong bệnh viện bởi các chế phẩm luôn luôn thay đổi	☐ Hoàn toàn đồng ý ☐ Đồng ý ☐ Không ý kiến ☐ Không đồng ý ☐ Hoàn toàn không đồng ý
25.	Anh/Chị cho rằng, việc kê đơn kháng sinh không gây hại khi người bệnh không cần dùng đến chúng	☐ Hoàn toàn đồng ý ☐ Đồng ý ☐ Không ý kiến ☐ Không đồng ý ☐ Hoàn toàn không đồng ý
26.	Anh/Chị nghi ngờ rằng các kháng sinh sẵn có trong bệnh viện có chất lượng kém và đó là lý do chúng không có tác dụng	☐ Hoàn toàn đồng ý ☐ Đồng ý ☐ Không ý kiến ☐ Không đồng ý ☐ Hoàn toàn không đồng ý

Mức độ đồng ý/không đồng ý với những ý kiến sau về kháng kháng sinh

27.	Kháng kháng sinh là một vấn đề toàn cầu	☐ Hoàn toàn đồng ý ☐ Đồng ý

		☐ Không ý kiến ☐ Không đồng ý ☐ Hoàn toàn không đồng ý
28.	Kháng kháng sinh chỉ là một vấn đề trong đất nước của Anh/Chị	☐ Hoàn toàn đồng ý ☐ Đồng ý ☐ Không ý kiến ☐ Không đồng ý ☐ Hoàn toàn không đồng ý
29.	Kháng kháng sinh chỉ là một vấn đề trong thực hành điều trị hàng ngày	☐ Hoàn toàn đồng ý ☐ Đồng ý ☐ Không ý kiến ☐ Không đồng ý ☐ Hoàn toàn không đồng ý

Những câu hỏi sau liên quan đến sử dụng kháng sinh và tỷ lệ kháng kháng sinh

30.	Một phụ nữ 40 tuổi, tới phòng cấp cứu của bệnh viện phàn nàn về việc 4 ngày nay cô ấy bị tiêu chảy (3 lần phân lỏng mỗi ngày). Không sốt. Một tháng trước cô ấy có nhiễm khuẩn đường tiết niệu và đã dùng Ciprofloxacin. Kháng sinh nào sau đây Anh/Chị khuyến cáo cho người bệnh?	☐ Ciprofloxacin ☐ Trimethoprim-sulfamethoxazole ☐ Không cần phải sử dụng kháng sinh. Bù điện giải đường uống.
31.	Một người đàn ông 32 tuổi tới khoa khám bệnh do sốt, sổ mũi và đau họng trong 3 ngày nay, Kháng sinh nào sau đây Anh/Chị khuyến cáo cho người bệnh?	☐ Amoxicillin ☐ Trimethoprim-sulfamethoxazole ☐ Clarithromycin ☐ Không cần phải sử dụng kháng sinh
32.	Trong suốt thời gian Anh/chị ở khoa, Anh/Chị từng thấy 2 người bệnh suy giảm chức năng thận. Người bệnh A là nam giới, 68 tuổi bị viêm mô tế bào chi dưới, được điều trị bằng Clindamycin. Người bệnh B là nữ giới, 64 tuổi, bị tiểu đường, được điều trị nhiễm trùng huyết theo kinh nghiệm với ceftriaxone và gentamicin. Trong trường hợp nào, Anh/Chị cần điều chỉnh liều kháng sinh?	☐ Người bệnh A ☐ Người bệnh B ☐ Người bệnh A và B ☐ Không cần hiệu chỉnh ở cả 2 người bệnh.
33.	Kháng sinh nào sau đây an toàn cho phụ nữ có thai?	☐ Amoxicillin ☐ Ciprofloxacin ☐ Gentamicin
34.	Kháng sinh nào sau đây có hoạt tính tốt nhất chống lại vi khuẩn kỵ khí?	☐ Ciprofloxacin ☐ Metronidazole ☐ Trimethoprim-

		sulfamethoxazole
35.	Tự cầu kháng Methicillin - <i>Staphylococcus aureus</i> nhạy cảm với:	☐ Cefalotin ☐ Cefuroxime ☐ Ceftriaxone ☐ Không kháng sinh nào trong các kháng sinh trên
36.	Kháng sinh nào sau đây hiệu quả hơn trong việc vượt qua hàng rào máu não?	☐ Clindamycin ☐ Ceftriaxone ☐ Vancomycin
37.	Tỷ lệ kháng của <i>Klebsiella pneumoniae</i> với cephalosporins trong bệnh viện của Anh/Chị....	☐ >50% ☐ 20%-50% ☐ 20% ☐ Không biết
38.	Tỷ lệ kháng của <i>Pseudomonas aeruginosa</i> với ciprofloxacin trong bệnh viện của Anh/Chị	☐ >50% ☐ 20%-50% ☐ 20% ☐ Không biết

Xin cảm ơn Anh/Chị đã điền phiếu khảo sát!

**PHỤ LỤC 6: DANH SÁCH BỆNH ÁN NGHIÊN CỨU
TẠI BVĐK TỈNH NAM ĐỊNH**

ST T	Mã BA	Họ và tên	STT	Mã BA	Họ và tên
1	26351	Nguyen Thi N	303	30012	Tran Thi D
2	27133	Le Thi S	304	27563	Dang Xuan D
3	30703	Pham Thi V	305	34363	Pham Van Y
4	30465	Nguyen Van V	306	31067	Pham Van H
5	35409	Tran Thi M	307	29809	Phan Thi N
6	33452	Vu Thi G	308	29197	Tran Nhu D
7	29398	Tran Thi X	309	27700	Le Thi L
8	27824	Pham Thi H	310	34773	Dang Van L
9	30732	Bui Van D	311	26124	Doan Van T
10	36488	Nguyen Huu T	312	27733	Trinh Thi A
11	32385	Ngo Ngoc T	313	27011	Le Thi N
12	29394	Bui Van D	314	31326	Le Thi D
13	28699	Bui Thi D	315	35124	Vu Van C
14	31460	Doan Thi Nh	316	26999	Tran H
15	36917	Hoang Thanh T	317	29012	Nguyen Van L
16	26214	Trinh Van L	318	29105	Pham Thi N
17	27028	Trinh Thi T	319	30971	Vu Thi N
18	29184	Ngo Van C	320	36104	Tran Thi D
19	30236	Pham Ngu K	321	29804	Truong Hoai N

20	27493	Le Thi T	322	28105	Nguyen Thi C
21	26519	Lai Ngoc A	323	33905	Tran Van D
22	25672	Pham Thi Hoai L	324		Ngo Thi T
23	27064	Cu Van K	325	29617	Leu Duy K
24	30281	Nguyen Thi Quy D	326	26272	Bui Thi Q
25	31322	Pham Thi Tuyet L	327	26039	Ngo Thi H
26	31714	Hoang Thi H	328	35979	Nguyen Van T
27	27573	Tran Thi N	329	27184	Vu Dinh H
28	28725	Kim Thi D	330	27050	Nguyen Thi T
29	27085	Dang Thi N	331	36641	Ha Tien T
30	27655	Vu Thi H	332	26243	Hoang Thi L
31	26018	Nguyen Thanh H	333	31815	Tran Van B
32	26385	Nguyen Van S	334	28431	Nguyen Van T
33	34230	Pham Van B	335	34550	Mai Van S
34	35089	Pham Van A	336	30447	Hoang Tuan A
35	31220	Vu Thi C	337	33693	Tran Duc H
36	27207	Le Thanh L	338	34503	Tran Khac H
37	27749	Tran Van M	339	28283	Nguyen Xuan C
38	28759	Tran Thi T	340	27772	Tran Thi S
39	34122	Hoang Ngoc T	341	24514	Dinh Cong D
40	26331	Mai Van D	342	28988	Tran Van K
41	26380	Nguyen Cong D	343	28050	Bui Thi M

42	25061	Tran Thi P	344	28407	Tran Thi L
43	35338	Nguyen Thi L	345	26377	Hoang Lai Cong T
44	35141	Bui T	346	31479	Doan Van Q
45	27790	Pham Van G	347	25511	Pham Thi D
46	33095	Ninh Van C	348	25888	Tran Van T
47	26717	Pham Van T	349	30255	Tran Thi T
48	32992	Nguyen Khac T	350	28464	Truong Van V
49	27929	Dang Van H	351	29653	Tran Thi Huong N
50	25695	Vu Thi T	352	26331	Vu Thi H
51	29604	Pham Van T	353	29159	Pham Thi
52	27382	Do Thi L	354	32826	Tran Van T
53	35432	Vu Van D	355	27359	Tran Van C
54	32217	Nguyen Van H	356	30032	Tran Thi H
55	26393	Pham Thi N	357	28198	Ngo Quoc H
56	32508	Nguyen C	358	27455	Tran Manh
57	28571	Nguyen Huy H	359	27839	Ngo Van N
58	7568	Nguyen Thi N	360	26727	Pham Thi N
59	34057	Bui Van T	361	25904	Tran Thi N
60	26818	Vu Hoang L	362	33440	Nguyen Van T
61	26644	Tran Duc T	363	33391	Vu Dinh D
62	27587	Vu Minh T	364	27356	Nguyen Thi L
63	26562	Ong Van P	365	29682	Nguyen Tuan N

64	26966	Nguyen Van N	366	26500	Nguyen Thi N
65	25932	Nguyen Xuan T	367	24111	Nguyen Van Th
66	24024	Vu Van D	368	26563	Hoang Thi Th
67	25770	Nguyen Van T	369	25168	Vu Duc V
68	32724	Tran Thi L	370	32595	Tran Minh Ng
69	30556	Nguyen Xuan B	371	29996	Tong Thi H
70	32812	Tran Doan A	372	27395	Nguyen Thi L
71	30268	Ngo Thi N	373	27675	Dong Van D
72	35263	Tran Viet V	374	27760	Do Viet H
73	24982	Ta Thi D	375	28099	Tran Thi T
74	32950	Vu Viet L	376	26176	Pham Thi C
75	33423	Cao Thi O	377	28203	Vu Dinh H
76	26839	Vu Van D	378	33425	Vu Van D
77	29684	Nguyen Van D	379	32316	Tran Van P
78	26212	Nguyen Thi T	380	26687	Pham Thi V
79	28978	Phung Thi L	381	26900	Tran Thi U
80	28235	Doan Van P	382	26532	Nguyen Thi H
81	25818	Do Thi L	383	27481	Vu Van K
82	28305	Tran Tho T	384	27683	Nguyen Van Q
83	28259	Trinh C	385	32580	Nguyen Dinh D
84	32969	Tran Thanh L	386	34167	Le Thi H
85	26121	Nguyen The B	387	31531	Dang Van T

86	26631	Pham Van S	388	32528	Tran Van D
87	25679	Ha Thi T	389	34577	Tong Van Th
88	33106	Nguyen Chi T	390	29874	Tran Van B
89	31468	Nguyen Thi G	391	30223	Doan Van L
90	33558	Khong Thi L	392	33958	Dang Thi H
91	29081	Nguyen Thi T	393	27208	Luong Thi H
92	26293	Nguyen Van T	394	28598	Do Xuan Tr
93	26120	Do Duc C	395	26276	Truong Nhat C
94	33661	Hoang Duc T	396	28898	Duong Thi Tuyet M
95	27057	Ngo Ngoc K	397	25323	Nguyen Thi N
96	33924	Bui Dinh L	398	25275	Le Thi H
97	31494	Lai Thi L	399	26076	Quach Thi Thanh N
98	29845	Vu The M	400	34895	Tran Van K
99	28507	Lam Van Nh	401	29422	Tran Nhat Ngh
100	26133	Trieu Quang D	402	35337	Hoang Minh Th
101	27226	Le Khac V	403	36604	Pham Dinh Ch
102	26722	Nguyen Thi G	404	26343	Vu Xuan H
103	30235	Cao Tien D	405	28628	Pham Tho Nh
104	28103	Nguyen Ngoc Ch	406	27077	Le Quoc Tr
105	26366	Nguyen Thi Ngh	407	26	Pham Van L
106	30229	Dinh Thi L	408	28016	Pham Xuan Ph
107	25612	Pham Thi Ph	409	24979	Tran Thi E

108	31518	Tran Van B	410	27850	Nguyen Hong C
109	28868	Nguyen Cong T	411	27248	Dang Thi Thu H
110	27405	Nguyen Van Qu	412	35893	Nguyen Thanh Kh
111	26233	Dang Van T	413	25789	Dang Van Th
112	27665	Vu Thi L	414	29556	Nguyen Van
113	29539	Tran Van B	415	32369	Nguyen Thi L
114	32970	Ngo Van T	416	33238	Ha Thi T
115	27161	Tran Huu H	417	30752	Vu Thi Th
116	27054	Bui Van V	418	25590	Nguyen Thi D
117	29743	Tong Van Y	419	27103	Tran Thi X
118	26672	Doan Hoang Gi	420	27260	Vu Thi M
119	31609	Nguyen Viet Ch	421	35710	Nguyen Xuan Kh
120	35829	Nguyen Thi Thanh Ngh	422	26584	Pham Danh T
121	25723	Pham Van T	423	29401	Do Thi S
122	26387	Nguyen Thi H	424	28387	Vu Thi Th
123	26889	Dang Ngoc B	425	30665	Dang Van C
124	28667	Do Thi Phuong Th	426	33308	Nguyen Thi Th
125	25319	Nguyen Van Th	427	33099	Pham Van K
126	33094	Tran Van M	428	25767	Pham Hong Th
127	27635	Nguyen Thanh L	429	28265	Vu Duy Ng
128	29253	Nguyen Van V	430	26472	Nguyen Thi H
129	26882	Tran Phat Ruong	431	34984	Le Van Can

130	35455	Dao Thi Lieu	432	28308	Luong Van Duc
131	31636	Bui Huy Quy	433	27577	Tran Tho Hieu
132	35145	Vu Duy M	434	25673	Nguyen Tuong V
133	29715	Tang Thi Kh	435	27319	Tran Van B
134	36124	Cao Thi M	436	26313	Vu Huy H
135	27756	Phung Dinh Th	437	36351	Nguyen Thi L
136	29264	Tran Thi Ch	438	30531	Vu Ngoc Kh
137	28937	Le Thi T	439	31929	Pham Cong D
138	34580	Nguyen Thi L	440	27479	Tran Thi H
139	26849	Truong Van Th	441	24855	Nguyen Thi Th
140	25776	Pham Van C	442	31577	Nguyen Van T
141	30300	Doan Thi H	443	25840	Nguyen Thi A
142	27181	Pham Van T	444	32893	Nguyen Thi Th
143	27227	Trinh Thi Ph	445	26779	Tran Viet Gh
144	30633	Dao Ngoc S	446	32429	Dinh Thi C
145	27839	Tran Thi B	447	30606	Do Xuan Gi
146	25466	Nguyen Thi Nh	448		Pham Hoang Y
147	33250	Hoang Trung Ngh	449	29823	Hoang Thi T
148	2722	Vu Van U	450	27178	Dinh Thi Thu H
149	31974	Tran Van Ng	451	28188	Tran Thi H
150	35582	Trinh Hong S	452	35126	Tran Van C
151	26783	Bui Ti N	453	28424	Tong Thi L

152	29242	Dao Van Kh	454	36762	Le Huu H
153	29880	Do Xuan N	455	29148	Nguyen Cong
154	26184	Le Thi L	456	30287	Truong Thi H
155	26323	Nguyen Van T	457	33375	Vu Thi M
156	36843	Chu Van D	458	34019	Nguyen Thi A
157	26800	Nguyen Thi H	459	26069	Bui Duc Th
158	27822	Mai Ngoc T	460	33368	Nguyen Thi Ng
159	26726	Truong Thi Nh	461	33166	Vu Ngoc T
160	26776	Dao Tat Th	462	33539	Trinh Thi D
161	28869	Tran Thi Ng	463	27458	Dinh Thi Bich L
162	30005	Cao Anh H	464	32470	Nguyen Van Qu
163	27808	Nguyen Van B	465	28673	Tran Thi T
164	28303	Nguyen Van Qu	466	26684	Pham Thi H
165	28849	Tran Tien N	467	31161	Vo Thi D
166	30502	Nguyen Ngoc A	468	30696	Trinh Thi B
167	25922	Cao Thi T	469	30259	Vu Thi D
168	27802	Nguyen Van H	470	26383	Nguyen Duc A
169	28832	Nguyen Van L	471	30498	Tran Thi D
170	29216	Nguyen Xuan D	472	26904	Doan Thi Y
171	29463	Dang Ngoc B	473	27094	Vu Thi N
172	27783	Bui Thi L	474	28310	Pham Van T
173	29476	Nguyen Van L	475	24494	Dinh Cong S

174	25736	Nguyen Van D	476	28221	Vu Thi H
175	28564	Tran Van V	477	32039	Truong Duy L
176	32158	Doan Thi Hong V	478	28204	Pham Thi Y
177	25657	Tran Van C	479	35852	Nguyen Thi Th
178	29495	Luong Thi D	480	286688	Nguyen Thi Minh K
179	28214	Phung Thi V	481	27703	Le Van D
180	36618	Pham Xuan H	482	27547	Vu Thi L
181	27313	Tran Van Kh	483	26851	Doan Van M
182	29052	Pham Thi T	484	2157	Nguyen Thi D
183	31337	Do Van S	485	28702	Nguyen The T
184	27869	Nguyen Van Th	486	26856	Tran Van A
185	27848	Ngo Van Ch	487	34513	Tran Xuan H
186	30643	Tran Kim S	488	31710	Nguyen Trong M
187	27134	Do Thuy L	489	32103	Pham Quang H
188	27698	Nguyen Thi H	490	34776	Vu Thai P
189	32412	Hoang Thi Th	491	32968	Tran Huu V
190	26844	Nguyen Viet X	492	27358	Hoang Thien M
191	26060	Tran Thi D	493	29203	Vo Thi Thuy L
192	37236	Doan Co D	494	26650	Tran Thi Thanh H
193	26316	Vu Thi D	495	27175	Pham Duc Th
194	35521	Tran Van T	496	26824	Ntuyen Thi Minh L
195	27881	Luong Duc Th	497	27321	Pham Thi Th

196	28888	Dang Thi N	498	27327	Phung Ba H
197	35755	Vu Van H	499	26924	Nguyen Xuan V
198	25430	Nguyen Thi D	500	27523	Dinh Thi S
199	30251	Pham Thanh C	501	32371	Tran Thi L
200	28681	Do Hong K	502	37369	Vu Thi Ch
201	29025	Vu Dinh H	503	30654	Do Thi T
202	31526	Pham Thi Th	504	31780	Nguyen Thi L
203	31531	Trinh Thi L	505	26642	Mai Thi L
204	33456	Nguyen Thi O	506	30682	Nguyen Van D
205	27899	Bui Thi V	507	29754	Nguyen Thi S
206	27135	Doi Van T	508	30532	Tong Van S
207	32849	Dang Van S	509	26079	Vu Van D
208		Nguyen Thi T	510	27098	Nguyen Van H
209	34885	Pham Thi O	511	28419	Duong Thi T
210	33236	Nguyen Van Kh	512	26938	Nguyen Thi B
211	27016	Nguyen Thi H	513	29534	Hoang Thi H
212	27986	Pham Th	514	25883	Nguyen Thi Ph
213	35420	Vu Thi Ph	515	33904	Duong Thi Ph
214	26397	Nguyen Thi H	516	27361	Tran Thi L
215	28255	Pham Thi H	517	35665	Tran Thi M
216	27281	Le Thi Ng	518	26401	Chu Thi Phuong Th
217	30040	Cao Thi Hong Nh	519	3272	Vu Van H

218	27338	Tran Thi L	520	27354	Vu Duc B
219	27573	Nguyen Van B	521	32632	La Huu Ch
220	27746	Le Thi B	522	26225	Tran Thi Ph
221	36530	Pham Thi Ng	523	24883	Hoang Van Qu
222	31813	Nguyen Van T	524	29711	Tran Thi L
223	32126	Do Van T	525	27566	Ninh Thi V
224	30005	Cao Anh H	526	32345	Vu Ngoc N
225	33041	Ha Thi M	527	28788	Vu Thi T
226	26237	Do Thi Ng	528	33681	Hoang Thi Ngh
227	30309	Do Thi Qu	529	25936	Nguyen Thi H
228	25751	Nguyen Thi N	530	29024	Nguyen Nhu D
229	29319	Tran Van H	531	27391	Do Van Th
230	28148	Tran Thi B	532	26312	Nguyen Thi Th
231	27017	Pham Van Th	533	29929	Truong Thi D
232	25399	Doan Thi H	534	25719	Nguyen Van Ph
233	26455	Tran Thi Th	535	29328	Nguyen Xuan Qu
234	28285	Bui Thi L	536	34046	Doan Van N
235	32193	Vongvilay B	537	27354	Tran Thi N
236	26303	Bui Thi S	538	26050	Tran Quoc D
237	36950	Pham Hung V	539	29056	Duong Thi H
238	35356	Duong Thanh Ph	540	26969	Hoang Trung Qu
239	29107	Do Thi Th	541	28510	Tran Van M

240	27076	Tran Van D	542	33264	Nguyen Thi D
241	31379	Do Van T	543	32440	Tran Thi M
242	27030	Nguyen Thi D	544	27171	Le Thi H
243	26061	Nguyen Thi D	545	24869	Ta Thi M
244	28874	Tran Minh Qu	546	33341	Nguyen Thi Ph
245	29120	Tran Thi H	547	26633	Dinh Thi Th
246		Hoang Khac V	548	28784	Nguyen Hoang L
247	28301	Trieu Van Th	549	27866	Dinh Thi Thuy V
248	26822	Nguyen Thi N	550	27780	Nguyen Ngoc Qu
249	27198	Doan Thanh H	551	28056	Ngo Van H
250	25981	Tran Thi L	552	29178	Pham Thi H
251	32542	Tran Thi L	553	24548	Nguyen Minh Th
252	34825	Tran Quoc Th	554	35966	Hoang Xuan V
253	28079	Hoang Van Ch	555	34065	Pham Viet B
254	27527	Pham Van Th	556	27536	Do Xuan T
255	30886	Tran Thi Di	557	27036	Nguyen Thi L
256	30160	Tran Van L	558	35140	Tran Ngoc L
257	32248	Nguyen Thi N	559	26859	Nguyen Van N
258	33123	Nguyen Van T	560	30123	Tran Thi H
259	29713	Pham Van Nh	561	27350	Bui Quang T
260	30230	Pham Thi L	562	27538	Bui Ngoc Gi
261	28035	Dinh Van C	563	29383	Nguyen Thi Th

262	26870	Vu Xuan Qu	564	32242	Doan Ngoc D
263	35339	Nguyen The Ph	565	29723	Tran Ngoc K
264	27835	Pham Hong Ch	566	28561	Tran Huu D
265	30005	Bui Van L	567	25954	Nguyen Tat Th
266	2691	Vu Thi N	568	27181	Tran Phuc Th
267	27430	Nguyen Ba H	569	27818	Vu Ngoc L
268	268209	Nguyen Thi Th	570	27480	Nguyen Thi
269	34896	Do Hong C	571	27239	Phung Ngoc N
270	32231	Tran Van B	572	27669	Pham Cong D
271	30123	Nguyen Ngoc M	573	28801	Tran Do Tram A
272	27068	Tran Van K	574	26075	Ngo Van H
273	25842	Vu Minh Th	575	26445	Dang Thi Kim A
274	26862	Hoang Thi T	576	25181	Vu Thi T
275	30061	Dang Thi C	577	3200	Vu Van L
276	32317	Nguyen Van T	578	30218	Mai Thi K
277	31970	Hoang Thu H	579	26073	Vu Thi H
278	27839	Pham Ngoc M	580	28804	Tran Thi Tr
279	28157	Pham Thi H	581	27672	Chu Van Qu
280	29511	Nguyen Van Th	582	33917	Do Van H
281	26846	Tran Xuan L	583	26289	Nguyen Thi
282	27220	Nguyen Van Ng	584	33003	Do Trong D
283	26691	Nguyen Thi Thu H	585	26914	Nguyen Van Ph

284	28154	Tran Thi Kim O	586	28201	Tran Thi D
285	26042	Tran Thi T	587	26234	Vu Van B
286	29426	Tran Thi Thanh Th	588	2571	Vu Van B
287	25538	Tran Thi M	589	26277	Tran Thi T
288	27331	Vu Hai S	590	27036	Hoang Thi Ng
289	26795	Vu Thi Th	591	27552	Nguyen Ngoc Ph
290	25051	Khuat Tien Th	592	30274	Pham Thi Y
291	28377	Vu Thi S	593	25531	Dang Thi Qu
292	28557	Vu Trong D	594	36260	Hoang Thi C
293	28202	Nguyen Thi D	595	27918	Le Huy V
294	31270	Pham Thi Gi	596	31985	Vu Van T
295	30787	Pham Van D	597	27351	Tran Thi T
296	26358	Tran Thi Kim Y	598	26988	Le Xuan M
297	26408	Vu Thi Anh T	599	27079	Pham Thi G
298	31733	Tran Van Th	600	26473	Phan Manh T
299	36138	Tran Huu Th	601	28115	Tran Van L
300	26066	Bui Huy L	602	37176	Nguyen Thi Minh H
301	33201	Nguyen Xuan T	603	30710	Tran Thi Th
302	27250	Vu Thi T	604	33938	Nguyen Duc Tr

**PHỤ LỤC 7: DANH SÁCH BỆNH ÁN NGHIÊN CỨU
TẠI BVĐK TỈNH THÁI BÌNH**

STT	Mã BA	Họ và tên	STT	Mã BA	Họ và tên
1	24398	Nguyen Thi P	302	332058	Truong Cong D
2	112590	Le Thi L	303	98548	Truong Thi L
3	111227	Luong Thi T	304	103680	Do Thi Q
4	263921	Nguyen Thi V	305	406277	Nguyen Hao A
5	89274	Nguyen Thi N	306	100718	Bui Thi P
6	357874	Pham Duy N	307	96523	Le Thi H
7	257803	Hoang Duc L	308	354466	Vu Thi X
8	396694	Nguyen Thi L	309	102068	Dao Viet T
9	4711	Pham Van C	310	418008	Nguyen Thi H
10	407823	Mai Van T	311	105507	Pham Van V
11	272616	Vu Gia H	312	92747	Tran Van T
12	424525	Nguyen Van T	313	113813	Le Van C
13	432128	Luong Ngoc T	314	411535	Truong Van T
14	194519	Nguyen Van H	315	323185	Pham Thi D
15	361370	Le Hong Q	316	110847	Bui Xuan D
16	111910	Hoang Duc C	317	101854	Hoang Van B
17	422700	Tran Thi P	318	68972	Pham Van H
18	158053	Le Ngoc B	319	439693	Nguyen Xuan D
19	98727	Vu Tien T	320	441240	Nguyen Thi H
20	305850	Giang Van H	321	398344	Hoang Van N
21	124221	Tran Thi M	322	426174	Tran Van T
22	6151	Pham Xuan H	323	370089	Duong Van N
23	420377	Nguyen Thi T	324	417587	Nguyen Thi B
24	112554	Nguyen Van P	325	102224	Nguyen Quang T
25	94439	Nguyen Van V	326	103426	Hoang Thi T
26	98914	Pham Thi X	327	399079	Pham Thi L
27	101148	Vu Van D	328	410505	Khuc Thi L
28	176315	Phan Thi C	329	436340	Vu Dinh T

29	111251	Do Van N	330	96546	Nguyen Thi L
30	430414	Nguyen Thi N	331	434007	Nguyen Thi P
31	47276	Bui Dinh G	332	102790	Hoang Thi V
32	441220	Vu Thi T	333	390929	Dinh Thi T
33	433260	Le Thi X	334	357819	Nguyen Thi L
34	387077	Dinh Van L	335	132907	Hoang Thi T
35	1002766	Le Thai H	336	400581	Dinh Thi N
36	98831	Pham Thi Ngoc C	337	411344	Vu Van B
37	115148	Pham Thi V	338	430626	Nguyen Van N
38	92068	Nguyen Thi C	339	432575	Dinh Thi L
39	5004	Tran Van L	340	355863	Pham Van V
40	94104	Ngo Thi Ngoc D	341	54439	Nguyen Thi B
41	419146	Nguyen Thi N	342	72227	Nguyen Dinh A
42	532	Luu Thi T	343	45764	Bui Thi T
43	122510	Do Van T	344	73498	Nguyen Quang T
44	191261	Vu Duc T	345	435502	Phung Thi N
45	102805	Nguyen Thi N	346	160298	Do Duc T
46	95709	Pham Thi V	347	412078	Pham Ba T
47	128038	Luong Van T	348	417040	Nguyen Thi V
48	95498	Vu Van O	349	322651	Nguyen Van T
49	294879	Tran Thi O	350	97697	Vu Van T
50	442463	Pham Thi T	351	22746	Bui Thi M
51	420179	Phung Thi R	352	116007	Bui Van N
52	370190	Dinh Thi T	353	131047	Nguyen Thi L
53	108825	Nguyen Van Q	354	176419	Luong Thi D
54	748	Dang Van S	355	8253	Ngo Van T
55	95717	Dang Thi X	356	111258	Nguyen Xuan T
56	5886	Nguyen Dinh T	357	436455	Nguyen Thi N
57	333295	Dinh Thi N	358	82817	Mai Nguyet S
58	387941	Dao Trong U	359	118429	Nguyen Trong D

59	410309	Hua Van B	360	96840	Nguyen Thi T
60	42064	Pham Thi T	361	129601	Do Thi U
61	94038	Nguyen Thi H	362	80621	Pham Ngoc T
62	98849	Nguyen Thi C	363	93145	Pham Thi C
63	105500	Nguyen Thi D	364	434540	To Quang D
64	111973	Pham Thi C	365	383204	Xu Xuan C
65	352105	Nguyen Tong D	366	407524	Nguyen Thi Y
66	80474	Pham Van N	367	440713	Nguyen Quang R
67	108359	Pham Huu M	368		Tran Thi N
68	97570	Lai Thi D	369	413425	Dang Duy T
69	305520	Tran Nguyen H	370	101020	Dang Thi P
70	444783	Dao Quang P	371	445068	Hoang Van D
71	66667	Nguyen Kim D	372	74931	Tran Dang K
72	72735	Tran Thi L	373	91517	Bui Khac T
73	419949	Nguyen Thi M	374	112047	Nguyen Van B
74	426483	Nguyen Thi G	375	85392	Pham Van D
75	226124	Bui Trong T	376	29844	Bui Thi T
76	432714	Hoang Thi C	377	9118	Nguyen Dat L
77	114788	Lam Thi M	378	103692	Doan Thi H
78	274860	Nguyen Duy T	379	101879	Le Thi N
79	389501	Dang Thi M	380	383830	Tran Thi N
80	97104	Nguyen Duc T	381	435160	Nguyen Thi L
81	52792	Do Thi T	382	397479	Lai Thi L
82	115013	Nguyen Thi N	383	401658	Pham Thi L
83	399536	Nguyen Thi Le H	384	102781	Nguyen Thi X
84	184981	Vu Xuan T	385	70812	Ngo Thi N
85	419329	Tran Thi C	386	121172	Dao Cong C
86	105063	Nguyen Van L	387	420628	Nguyen Thi K
87	445233	Nguyen Hong T	388	14968	Do Van D
88	423357	Ta Thi D	389	56997	Ta Thi V

89	99019	Nguyen Thi M	390	211369	Do Thi Kim C
90	413344	Nguyen Thi H	391	434418	Nguyen Hong P
91	120299	Vu Thi V	392	419537	Nguyen Thi O
92	121705	Pham Cong P	393	420237	Vu Thi V
93	98935	Tong Dang H	394	102105	Bui Thi N
94	423220	Hoang Thi N	395	393441	Giang Thi S
95	97037	Le Thi T	396	362230	Nguyen Viet Q
96		Bui Thi M	397	382639	Dam Tan H
97	444958	Hoa Tien T	398	78953	Le Thi O
98	147253	Nguyen Thi H	399	184936	Bui Ngoc K
99	129465	Nguyen Van T	400	84969	Vu Thi T
100	426310	Pham Thi V	401	145831	Nguyen Van D
101	299772	Tran Van M	402	93425	Tran Thi T
102	8783	Bui Thi Q	403	424642	Duong Duy T
103	22958	Tran Thi S	404	366409	Bui Huu N
104	137595	Nguyen Tuyen Q	405	99609	Nham Thi M
105	436400	Dang Thi T	406	119177	Vu Van T
106	108400	Bui Thi Kim A	407	48174	Nguyen Khac L
107	151084	Nguyen Truong T	408	10692	Hoang Thi X
108	288562	Pham Xuan T	409	105990	To C
109	416393	Tran Thi S	410	40931	Dang Van N
110	435470	Le Van N	411	91638	Pham Van K
111	98281	Vu Xuan T	412	105028	Vu Ngoc L
112	114416	Le Thi N	413	445883	Nguyen Thi T
113	423622	Bui Thi T	414	93994	Bui Thi S
114	414307	Ha Thi C	415	439680	Nguyen Ba K
115	111278	Ngo Van T	416	96368	Dinh Thi L
116	102179	Nguyen Van H	417	333937	Pham Thi P
117	422732	Pham Van T	418	103172	Bui Thi O
118	100199	Bui Thi Van H	419	51639	Nguyen Thi O

119	69425	Tran Tien D	420	93426	Tong My L
120	443687	Tran Thi Minh P	421	6780	Trinh Xuan K
121	59164	Ngo Thi T	422	377938	Vu Thi N
122	429089	Dinh Thi L	423	97711	Tran Dinh V
123	420919	Nguyen Xuan T	424	223295	Vu Thi P
124	446337	Hoang Van T	425	100702	Nguyen Thi N
125	116958	Nguyen Thi D	426	105366	Nguyen Thi M
126	336194	Nguyen Van K	427	47331	Nguyen Ngoc K
127	423199	Tran Thi T	428	46254	Pham Van S
128	8879	Truong Thi T	429	94422	Nguyen Thi T
129	416193	Nguyen Thi H	430	102089	Dam Van L
130	183326	Pham Thi T	431	97572	Nguyen Van Q
131	16445	Pham Thi T	432	105981	Vu Dinh M
132	394928	Nguyen The T	433	412773	Hoang Thi U
133	446048	Nguyen Thi S	434	315901	Nguyen Thi M
134	103541	Bui Ngoc D	435	443685	Hoang Thi M
135	421562	Vu Duc V	436	59157	Lai Thu H
136	46380	Vu Duy Q	437	444679	Vu Thi N
137	431534	To Van C	438	417869	Bui Thi L
138	97565	Hoang Van C	439	5899	Tran Van X
139	4688	Phung Chi T	440	374467	Vu Thi D
140	323796	Mai Van D	441	9413	Nguyen Thien Q
141	443311	Nguyen Thi N	442	328210	Tran Cong H
142	6017	Do Thi T	443	432075	Pham Xuan T
143	171354	Bui Van M	444	420001	Nguyen Thi T
144	97085	Vu Thi H	445	9443	Tran Van H
145	95481	Pham Cong H	446	53322	Tran Quoc D
146	35969	Le Thi M	447	413946	Tran Ngoc D

147	101147	Nguyen Quang D	448	435565	Nguyen Thi H
148	107246	Bui Thi M	449	118329	Bui Quoc L
149	119326	Pham Van T	450	399574	Nguyen Duy D
150	58956	Trinh Van G	451	378584	Duong Van P
151	397499	Pham Van L	452	86177	Vu Thi T
152	387984	Do Thi S	453	104579	Luu Thi T
153	419402	Hoang Van L	454	392881	Le Thi L
154	437539	Pham Thi T	455	420366	Tran Thi H
155	422907	Le Van B	456	118497	Nguyen Thi D
156	328204	Nguyen Thi Van A	457	347169	Nguyen Thi T
157	44100	Pham Thi Y	458	101216	Pham Thi T
158	5021	Nguyen Van D	459	443770	Tran Van L
159	416950	Phan Thi H	460	442768	Lam Duc T
160	418784	To Trong T	461	108463	Do Thi T
161	420363	Nguyen Trong D	462	118617	Nguyen Thi L
162	8253	Ngo Van T	463	369121	Bui Van N
163	443098	Hoang Thi C	464	72828	Hoang Hoa M
164	422131	Tran Minh H	465	107588	Pham Thi U
165	101964	Tran Thi V	466	239968	Tran C
166	357222	Pham Thi Kim T	467	319588	Duong Thi D
167	424751	Doan Van T	468	84810	Nguyen Dang S
168	409056	Ta Thi H	469	102147	Vu Ba H
169	115533	Pham Van B	470	5105	Cao Thi Thanh N
170	94701	Nguyen Thi Hong H	471	419146	Nguyen Thi N
171	101147	Nguyen Quang D	472	290988	Trinh Thi T

172	148918	Cao Viet T	473	190595	Nguyen Tien C
173	140171	Ta Dinh T	474	101329	Phi Thi B
174	406197	Mai Thi V	475	318090	Pham Dinh B
175	63271	Vu Thi L	476	97485	Bui Thi L
176	39135	Le Du T	477	427118	Bui Thi H
177	78446	Tran The C	478	132035	Bui Van T
178	94473	Nguyen Thi N	479	94161	Nguyen Duy N
179	91681	Le Thi L	480	86835	Dinh Thi T
180	42616	Nguyen Duy H	481	18487	Vu Thi V
181	145931	Nguyen Van D	482	1438	Bui Tho T
182	1983	Bui Van T	483	99069	Nguyen Thi U
183	414881	Tran Van B	484	86516	Ta Thi N
184	105024	Le Thi N	485	100700	Tran Thanh T
185	411504	Vu Dinh S	486	89575	Bui Thi T
186	46968	Pham Van B	487	441496	Nguyen Thi L
187	93390	Mai Thi H	488	71326	Dao Xuan H
188	100188	Bui Van P	489	89109	Vu Quoc K
189	437801	Ta Van L	490	66893	Vu Van D
190	408805	Tran Thi O	491	87849	Dinh Thi T
191	104941	Nguyen Va L	492	109305	Nguyen Phuong N
192	94955	Pham Thi Q	493	97455	Nguyen Duy R
193	447133	Pham Thi L	494	428896	Le Thi H
194	402428	Vu Cong T	495	413834	Bui Thi B
195	103699	Pham Binh D	496	107751	Nguyen Thi T
196	444882	Dang Huu B	497	445788	Tran Thi D
197	423439	Nguyen T	498	94412	Nguyen Thi N
198	404722	Vu Thi Hai Y	499	414679	Tran Sach D
199	43330	Vu Thi C	500	98668	Ngo Thi L
200	104688	Phung Thi T	501	402632	Le Thi H
201	282131	Hoa Thi T	502	413832	Nguyen Thi M
202	409453	Nguyen Van T	503	152998	Do Cong P

203	380948	Do Van L	504	14559	Bui Thi C
204	89608	Nguyen Thi M	505	103658	Pham Thi L
205	51115	Pham Van L	506	95442	Pham Dinh G
206	65850	Bui Huu T	507	101860	Nguyen Thi U
207	105100	Le Thi N	508	255206	Tran Van T
208	124711	Nguyen Van H	509	113200	Ta Thi P
209	440676	Nguyen Ngoc L	510	399956	Vu Minh C
210	8649	Do Tham H	511	116676	Tran Chu T
211	450037	Tran Van P	512	102133	Dang Thi T
212	65366	Zeng Wen L	513	288769	Nguyen Dac T
213	47252	Vu Van L	514	97692	Luu Xuan P
214	96281	Nguyen Xuan H	515	84948	Nguyen Duy Q
215	97890	Le Thi L	516	395799	Nguyen Thi H
216	730354	Bui Van T	517	443110	To Thi T
217	36006	Hoang Cong H	518	25067	Bui Van T
218	438180	Bui Thi N	519	101511	Nguyen Thi L
219	419503	Le Van H	520	433620	Nham Thi Q
220	275333	Hoang Van C	521	98232	Pham Van T
221	402666	Tran Van T	522	385975	Vu Duc T
222	437687	Le T	523	74058	Do Van D
223	436387	Nguyen Van D	524	414518	Nguyen Thi H
224	94330	Pham Van T	525	404775	Nguyen Huu H
225	436904	Tran Thi N	526	103232	Nguyen Xuan H
226	113960	Nguyen Thi H	527	94701	Nguyen Thi Hong H
227	314287	Dao Ngoc O	528	304838	Pham Van N
228	433085	Truong Van H	529	433261	Le Cong L
229	412063	Giang Thi K	530	410551	Nguyen Van V
230	72982	Nguyen Thi L	531	120806	Nguyen Thi S
231	66268	Vu Thi R	532	60779	Dinh Trung H
232	428832	Tran Van H	533	332660	Mai Xuan H
233	397201	Bui Thi D	534	108691	Bui Thi L

234	448939	Tran Thi T	535	1997	Doan Van T
235	113472	Le Thi L	536	4216	Giang Dai Q
236	445559	Tran Thi Minh T	537	103165	Dang Thi T
237	62318	Nguyen Van M	538	23708	Le Thi T
238	414366	Pham Thi M	539	433481	Do Thi H
239	91821	Hoang Thi R	540	413615	Nguyen Thi Thuy H
240	61146	Bui Van V	541	432603	Pham Thi L
241	406477	Ta Thi C	542	413708	Nguyen Thi X
242	56760	Dinh Xuan T	543	409511	Tran Thi N
243	449968	Tran Tho R	544	74127	Trieu H
244	431768	Nguyen Van T	545	410729	Dong Thi M
245	427178	Duong Thi H	546	253328	Pham Van R
246	6935	Nguyen Huu T	547	71442	Nguyen Thi N
247	296314	Pham Quang H	548	113717	Vu Van H
248	145527	Nguyen Van N	549	254681	Le Van D
249	117343	Pham Van K	550	110436	Truong M
250	418908	Tran Dinh T	551	432733	Nguyen Thi S
251	340008	Nguyen Duy D	552	95002	Pham Thi M
252	186609	Pham Van C	553	217809	Pham Thi H
253	386401	Do Van T	554	448825	Nguyen Thi D
254	422208	Pham Thi L	555	96528	Tran Thi H
255	100142	Pham Thi N	556	411963	Dang Thi C
256	417724	Nguyen Phu D	557	119596	Le Van D
257	104944	Dang Van N	558	193932	Dinh Thi N
258	252998	Pham Van U	559	361180	Luong Thi T
259		Bui Thi M	560	415005	Hoang To L
260	99338	Ngo Van T	561	436448	Tran Thi L
261	97045	Do Xuan D	562	103504	Bui Thi X
262	431418	Bui Thi N	563	109377	Vu Van B
263	439584	Pham Ngoc V	564	419888	Pham Van B
264	105210	Pham Thi A	565	104718	Bui Dinh T

265	55164	Pham Van T	566	59278	Pham Hong P
266	100169	Vu Thi T	567	82843	Tran Van B
267	310864	Hoang Thi C	568	111722	Lai Hop D
268	694	Nguyen Van T	569	390646	Nguyen Duy R
269	420211	Giang Thi T	570	15101	Nguyen Thi L
270	117931	Tran Thi X	571	56043	Ha Thi Dieu L
271	399647	Luu Thi H	572	74569	Tran Van T
272	95852	Do Thi Kim T	573	433963	Nguyen Xuan N
273	114259	Nguyen Ngoc C	574	436098	Do Thi T
274	410526	Pham Van L	575	93375	Nguyen Dinh L
275	323058	Do Van D	576	63271	Vu Thi L
276	421087	Luong Thi T	577	444849	Nguyen Van M
277	98830	Vu Thi T	578	414406	Hoang Minh T
278	118986	Bui Thi T	579	94701	Nguyen Thi Hong H
279	103728	Pham Thi T	580	407751	Dao Thi Kim L
280	108507	Do Thi P	581	430521	Nguyen Van Q
281	412773	Hoang Thi U	582	82519	Tran Thi T
282	423085	Do Thi H	583	119168	Ngo Thi N
283	419857	Pham Van L	584	257978	Nguyen Anh X
284	416469	Vu Dinh T	585	102702	Le Van C
285	2534	Nguyen Manh H	586	114551	Bui Duc L
286	365494	Pham Thi V	587	90600	Nguyen Thi N
287	280160	Tran Thi T	588	108071	Ho Thi V
288	369201	Nguyen Thi R	589	105862	Tran Thi D
289	145890	Nguyen Quoc H	590	64268	Vu Thi R
290	442786	Dinh Van D	591	408425	Luu Thi G
291	116610	Nguyen Thi V	592	417869	Bui Thi L
292	98549	Tran Thi T	593	359992	Doan Van T
293	53379	Tran Thi S	594	109257	Nguyen Thi H
294	119351	Nguyen Thi N	595	258924	Nguyen Thi N
295		Nghiem Van N	596	97062	Nguyen Huu B

296	119612	Tran Thi L	597	10260	Ngo Xuan V
297	277427	Bui Thi T	598	113269	Tran Hung T
298	116333	Nguyen Thi B	599	383725	Nguyen Duc Q
299	445525	Tran Thi T	600	402055	Vu Dinh T
300	167686	Nguyen Thanh T	601	17010967	Do Thi D
301	5734	Ha Thi P	602	96544	Vu Thi N

PHỤ LỤC 8: MÃ ICD BỆNH ÁN NGHIÊN CỨU

1. Nhiễm khuẩn hô hấp

A31.0: Nhiễm mycobacteria ở phổi

A36.1: Bệnh bạch hầu thể mũi - họng

A36.0: Bệnh Bạch hầu họng

J00-J06: Nhiễm trùng hô hấp trên cấp

J15: Viêm phổi do vi khuẩn, chưa được phân loại nơi khác (J15.0 – 15.9)

J16 Viêm phổi do tác nhân nhiễm khuẩn khác, chưa được phân loại nơi khác

J16.0: Viêm phổi do chlamydia

J16.u : Viêm phổi do tác nhân nhiễm khuẩn khác

J17: Viêm phổi trong các bệnh đã được phân loại nơi khác (J17.0 - J17.3, J17.8)

J18: Viêm phổi, tác nhân không xác định

J18.0: Viêm phế quản phổi, không phân loại

J18.1: Viêm phổi thùy, không phân loại

J18.2: Viêm phổi do nằm lâu ngày, không phân loại

J18.8: Viêm phổi khác, không xác định vi sinh vật

J18.9: Viêm phổi, không phân loại

J20 – J22: Nhiễm trùng đường hô hấp dưới cấp khác

J44.0: Bệnh phổi tắc nghẽn mãn tính đợt cấp do bội nhiễm

J44.8: Bệnh phổi tắc nghẽn mãn tính, phân loại khác

2. Nhiễm khuẩn tiết niệu

N13.6: Thận ú mủ

Bao gồm:

- Bệnh tiết niệu chít hẹp có nhiễm khuẩn
- Tình trạng trong N13.0-N13.5 có nhiễm khuẩn

N30: Viêm bàng quang

N39.0: Nhiễm khuẩn hệ tiết niệu, vị trí không đặc hiệu

N41: Các bệnh viêm tuyến tiền liệt

3. Nhiễm khuẩn ổ bụng

A00-A09 Bệnh nhiễm trùng đường ruột

K35-k38: Bệnh ruột thừa

K57: Bệnh túi thừa của ruột

K67: Rối loạn của phúc mạc trong bệnh nhiễm trùng phân loại nơi khác

4. Nhiễm khuẩn da mô mềm

A31.1: Nhiễm mycobacteria ở da

A32.0:L Nhiễm trùng listeria ở da

A36.3: Bệnh bạch hầu da

A36.2: Bệnh bạch hầu thanh quản

L00-L08: Nhiễm khuẩn da và mô dưới da

L30.3: Viêm da nhiễm trùng

L98.4: Loét da mãn tính, chưa phân loại ở phần khác

Bao gồm:

- Các nhiễm trùng đặc hiệu phân loại ở A00-B99
- Nhiễm trùng da

Loại trừ:

- Các nhiễm trùng đặc hiệu phân loại ở A00-B99

M60.0: Viêm cơ nhiễm khuẩn